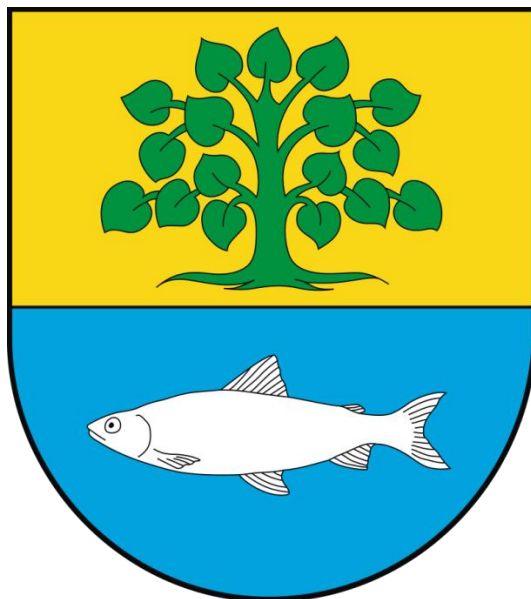

eko-precyzja

Załącznik do Uchwały Rady Gminy Kobylanka nr XL/253/21
z dnia 25 listopada 2021 r.
w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kobylanka
na lata 2021 – 2024 z perspektywą na lata 2025 – 2028

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kobylanka na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Opracował:
Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja

KOBYLANKA 2021

Spis treści:

1. Wykaz skrótów	5
2. Wstęp.....	6
2.1. Cel i zakres opracowania	6
2.2. Podstawy prawne	6
2.3. Charakterystyka Gminy	7
2.3.1. Położenie	7
2.3.2. Demografia	8
2.3.3. Warunki klimatyczne.....	10
2.3.4 Rzeźba terenu i formy krajobrazowe	10
3. Założenia Programu Ochrony Środowiska.....	12
3.1.1. Polityka ekologiczna państwa 2030	12
3.1.2. Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”	13
3.1.3. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku	14
3.1.4. Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030	14
3.1.5. Strategia „Sprawne Państwo 2020”	14
3.1.6. Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022	15
3.1.7. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	15
3.1.8. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030	15
3.1.9. Polityka energetyczna Polski do 2040 r.	15
3.1.10. Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024.	16
3.1.11. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030	17
3.1.12. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego	17
3.1.13. Program ochrony środowiska dla powiatu stargardzkiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024	18
4. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	19
5. Ocena stanu środowiska	22
5.1. Klimat i jakość powietrza	22
5.1.1 Źródła zanieczyszczeń powietrza.....	22
5.1.2 Jakość powietrza	27
5.1.3 Zagadnienia Horyzontalne.....	34
5.1.4 Analiza SWOT	35
5.2. Zagrożenia hałasem	36
5.2.1. Stan wyjściowy	36
5.2.2. Źródła hałasu	36
5.2.3. Zagadnienia Horyzontalne.....	40
5.2.4. Analiza SWOT	41
5.3. Pola elektromagnetyczne	42

5.3.1. Stan wyjściowy	42
5.3.2. Źródła oraz poziomy promieniowania elektromagnetycznego	43
5.3.3. Zagadnienia Horyzontalne.....	45
5.3.4. Analiza SWOT	46
5.4. Gospodarowanie wodami.....	47
5.4.1. Stan wyjściowy - wody powierzchniowe.....	47
5.4.2. Stan wyjściowy - wody podziemne.....	49
5.4.3. Jakość wód - wody powierzchniowe	51
5.4.4. Jakość wód - wody podziemne.....	54
5.4.5 Zagadnienia Horyzontalne.....	54
5.4.6. Analiza SWOT	56
5.5. Gospodarka wodno-ściekowa	57
5.5.1. Sieć wodociągowa	57
5.5.2. Sieć kanalizacyjna	57
5.5.3. Zagadnienia Horyzontalne.....	58
5.5.4. Analiza SWOT	59
5.6. Zasoby geologiczne.....	60
5.6.1. Stan aktualny	60
5.6.2. Przepisy prawne	60
5.6.3. Zagadnienia Horyzontalne.....	61
5.6.4. Analiza SWOT	62
5.7. Gleby	63
5.7.1. Stan wyjściowy	63
5.7.2. Zagadnienia Horyzontalne.....	65
5.7.3. Analiza SWOT	66
5.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	67
5.8.1. Stan wyjściowy	67
5.8.2. Zagadnienia Horyzontalne.....	72
5.8.3. Analiza SWOT	72
5.9. Zasoby przyrodnicze	74
5.9.1. Formy ochrony przyrody.....	74
5.9.2. Lasy	86
5.9.3. Zagadnienia Horyzontalne.....	88
5.9.4. Analiza SWOT	90
5.10. Zagrożenia poważnymi awariami.....	91
5.10.1. Stan aktualny.....	91
5.10.2. Zagadnienia Horyzontalne.....	91
5.10.3. Analiza SWOT	92

6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie.....	93
6.1. Wyznaczone cele i zadania	93
7. System realizacji programu ochrony środowiska	114
7.1. Współpraca z interesariuszami.....	114
7.2. Sprawozdawczość.....	115
7.3. Monitoring realizacji programu	115
7.4. Źródła finansowania	115
7.4.1. Fundusze krajowe	116
7.4.2. Fundusze Unii Europejskiej.....	120

1. Wykaz skrótów

Tabela 1. Słownik skrótów.

Nazwa skrótu	Wyjaśnienie
Analiza SWOT	Narzędzie służące do analizy strategicznej. Opiera się ona na określeniu silnych oraz słabych stron, a także wynikających z nich szans oraz zagrożeń.
BAT	(ang. best available technology – najlepsze dostępne techniki) – zgodnie z dyrektywą IPPC standard służący określaniu wielkości emisji zanieczyszczeń dla większych zakładów przemysłowych w UE
FEPZ	Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego
GUGiK	Główny Urząd Geodezji i Kartografii
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
IMGW-PIB	Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut Badawczy
ITD	Inspekcja Transportu Drogowego
IUNG-PIB	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa - Państwowy Instytut Badawczy
JCWP	Jednolita część wód powierzchniowych
JCWpd	Jednolita część wód podziemnych
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
ZODR	Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
OUG	Okręgowy Urząd Górniczy
OZE	Odnawialne Źródła Energii
PIG-PIB	Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy
PEM	Pola elektromagnetyczne
PGL LP	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe
PGN	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej
PGW WP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
POP	Program Ochrony Powietrza
POŚ	Program Ochrony Środowiska
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
PSP	Państwowa Straż Pożarna
PSZOK	Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RPO	Regionalny program operacyjny
UE	Unia Europejska
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WPGO	Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami
ZDR	Zakłady Dużego Ryzyka
ZZR	Zakłady Zwiększonego Ryzyka
ZMŚP	Zintegrowany Monitoring Środowiska Przyrodniczego

2. Wstęp

2.1. Cel i zakres opracowania

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kobylanka na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ochrony środowiska na terenie gminy. Według założeń, przedstawionych w niniejszym opracowaniu, sporządzenie programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Opracowanie jakim jest *Program Ochrony Środowiska* określa politykę środowiskową, a także wyznacza cele i zadania środowiskowe, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów. Podczas tworzenia dokumentu, przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyspieszającego rozwiązywanie poszczególnych zagadnień. Niniejsze opracowanie zawiera między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska w gminie, przedstawia propozycje oraz opis zadań, które niezbędne są do kompleksowego rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska.

Przedmiotowy dokument wspomaga dążenie do uzyskania w gminie sukcesywnego ograniczenia degradacji środowiska, ochronę i rozwój jego walorów oraz racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska z uwzględnieniem konieczności jego ochrony. Stan docelowy w tym zakresie nakreśla *Program Ochrony Środowiska*, a ocenę efektów jego realizacji, zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska, dokonuje się okresowo, co 2 lata.

Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w gminie w odniesieniu m.in. do gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony powierzchni ziemi i gleb, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, ochrony przyrody, edukacji ekologicznej. W opracowaniu znajduje się ich charakterystyka, ocena stanu aktualnego oraz określenie stanu docelowego. Identyfikacja potrzeb gminy w zakresie ochrony środowiska, w odniesieniu do obowiązujących przepisów prawnych, polega na sformułowaniu celów nadrzędnych oraz strategii ich realizacji. Na tej podstawie opracowywany jest plan operacyjny, przedstawiający listę przedsięwzięć jakie zostaną zrealizowane na terenie gminy do roku 2028.

2.2. Podstawy prawne

Obowiązek wykonania Programu Ochrony Środowiska wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. 2020 poz. 1219 z późn. zm.)¹, a w szczególności:

„Art. 17. 1. Organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne

---

¹ Z uwzględnieniem zapisów ustaw zmieniających, w tym Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2014 r., poz. 1101).

programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1.

Art. 18. 1. Programy, o których mowa w art. 17 ust. 1, uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy.

Art. 18. 2. Z wykonania programów organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.”

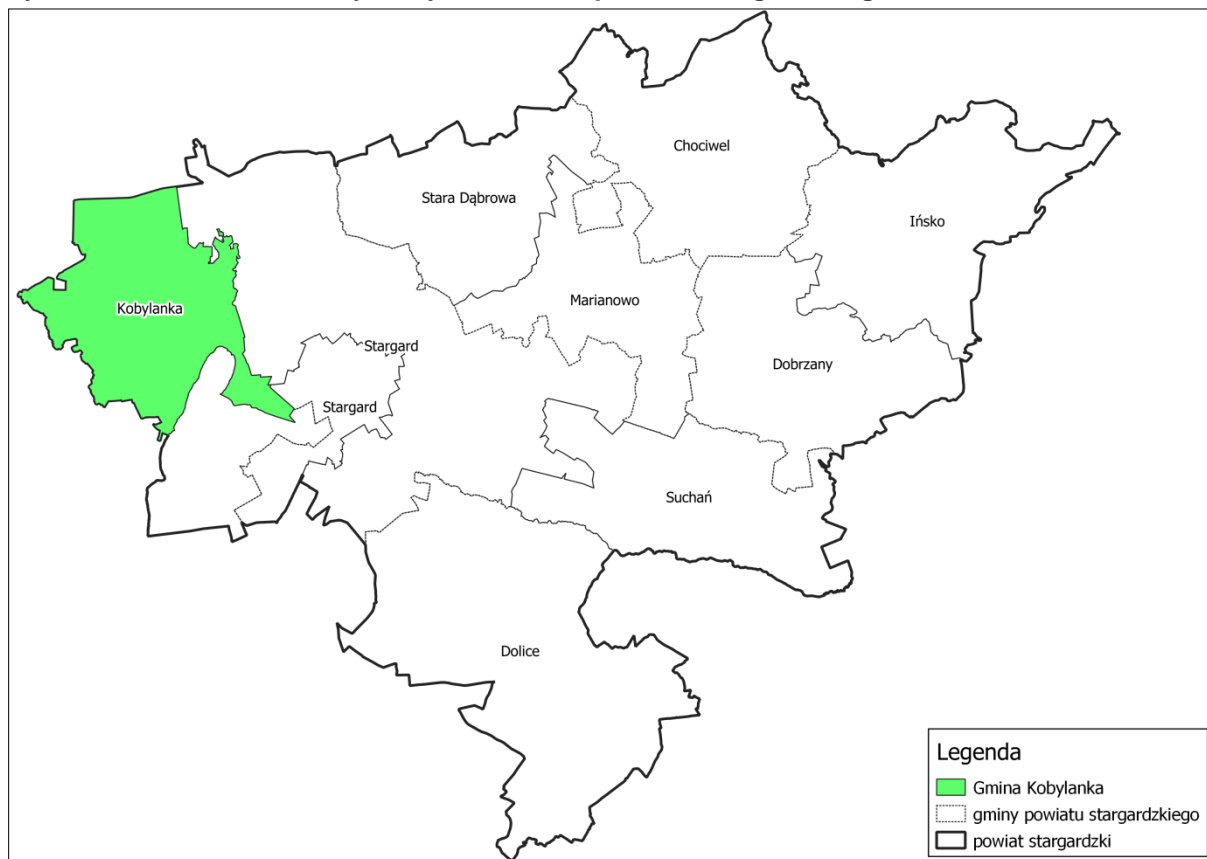
Gminne Programy ochrony środowiska tworzone są w celu realizacji polityki ochrony środowiska na szczeblu gminnym.

2.3. Charakterystyka Gminy

2.3.1. Położenie

Gmina Kobylanka jest gminą wiejską położoną w zachodniej części Województwa Zachodniopomorskiego, w powiecie stargardzkim. Gmina Kobylanka od północy graniczy z Gminą Goleniów, od południowego-wschodu i wschodu z Gminą Stargard, od wschodu z Miastem Stargard, od południa z Gminą Stare Czarnowo, natomiast zachodnią granicę gminy stanowi Miasto Szczecin.

Rysunek 1. Położenie Gminy Kobylanka na tle powiatu stargardzkiego.

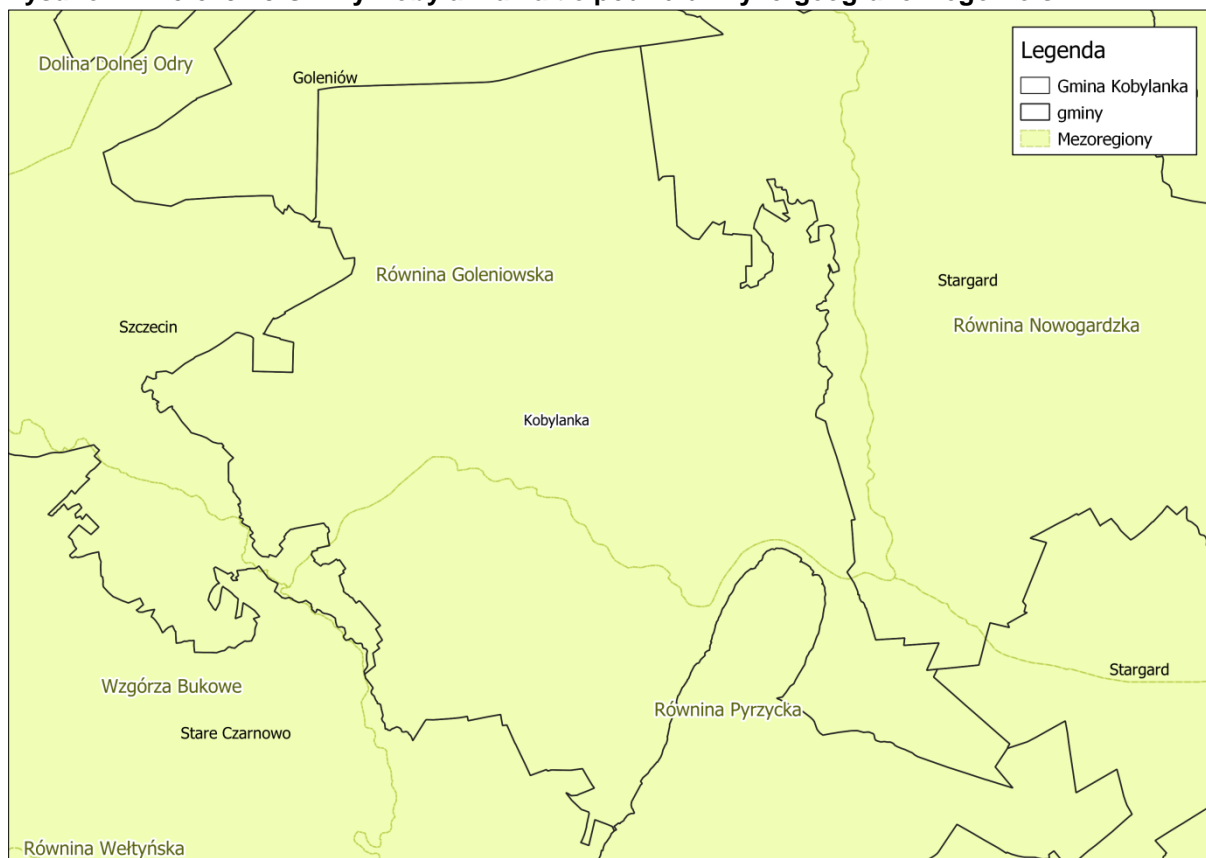

źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ

Zgodnie z podziałem fizyko-geograficznym Polski Gmina Kobylanka leży w obrębie następujących jednostek²:

1. Megaregion Pozaalpejska Europa Środkowa:
  - Prowincja Niż Środkowoeuropejski:
    - Podprowincja Pobrzeża Południowobałtyckie:
      - Makroregion Pobrzeże Szczecińskie:
        - Mezuregion Równina Goleniowska;
        - Mezuregion Równina Pyrzycka.

Rysunek 2. Położenie Gminy Kobylanka na tle podziału fizyko-geograficznego Polski.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ

2.3.2. Demografia

Zgodnie z informacjami Głównego Urzędu Statystycznego w 2020 roku Gminę Kobylanka zamieszkiwało 5 845 mieszkańców, z czego 2 911 to mężczyźni a 2 934 kobiety. Informacje na temat demografii gminy zebrano w tabeli poniżej.

² Physico-geographical mesoregions of Poland: verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data.

Tabela 2. Dane demograficzne (stan na 31.XII.2020 r.).

Parametr	Jednostka miary	Wartość
Ludność według miejsca zameldowania		
Liczba ludności (ogółem)	osoba	5 845
Liczba mężczyzn	osoba	2 911
Liczba kobiet	osoba	2 934
Wskaźnik modułu gminnego		
Gęstość zaludnienia	ilość osób / km ²	48
Ilość kobiet na 100 mężczyzn	osoba	101
Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem		
W wieku przedprodukcyjnym	%	19,7
W wieku produkcyjnym	%	61,4
W wieku poprodukcyjnym	%	18,9

źródło: GUS.

Informacje na temat wielkości bezrobocia na terenie Gminy Kobylanka zestawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 3. Bezrobocie (stan na 31.XII.2020 r.).

Parametr	Jednostka miary	Wartość
Bezrobotni zarejestrowani według płci		
Ogółem	osoba	110
Mężczyźni	osoba	40
Kobiety	osoba	70
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym		
Ogółem	%	3,1
Mężczyźni	%	2,1
Kobiety	%	4,2

źródło: GUS.

2.3.3. Warunki klimatyczne³

Gmina Kobylanka leży w Krainie Goleniowsko - Pyrzyckiej. Kraina ta obejmuje Nizinę Szczecińską i obszary położone na wschód od Szczecina. Teren tej krainy wznosi się przeciętnie od 20 do 60 m n.p.m. Notuje się tu stosunkowo wysokie temperatury powietrza, niewielkie opady atmosferyczne i najwyższy niedosyt wilgotności powietrza w województwie. Stosunkowo często występują lata z niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi. Parametry meteorologiczne charakteryzujące warunki klimatyczne gminy są wynikami obserwacji, opracowanymi dla stacji w Lipniku, oddalonej od centrum gminy o około 7 km w kierunku wschodnim. Przedstawiają się one następująco: średnia roczna temperatura powietrza wynosi 8,0 - 7,5°C, a w okresie wegetacyjnym, który trwa tu 217 - 224 dni, wynosi 14,0 - 13,7°C, w okresie VI-VIII - 16,8°C, najcieplejszym miesiącem jest lipiec (17,3°C), najchłodniejszym styczeń (-1,9°C), amplituda roczna wynosi 19,2°C, najniższe opady atmosferyczne występują w rejonie jez. Miedwie i wynoszą rocznie 500 mm, wzrastają w kierunku północnym i północno-wschodnim, osiągając na obszarze Puszczy Goleniowskiej 600 mm, roczna liczba dni z opadem wynosi 177, z przewagą w okresie XI - I, liczba dni z pokrywą śnieżną jest stosunkowo niewielka i wynosi 48 - 36, najmniej w rejonie jez. Miedwie, najwięcej w Puszczy Goleniowskiej, średnia roczna wilgotność względna powietrza wynosi 81 %, w okresie IV - IX 76 %, a od IX - II przekracza 80 %; niedosyt wilgotności powietrza w okresie IV - IX wynosi 5,5 - 4,5 %,

- najwcześniejsze przymrozki jesienne występują 18. IX, najpóźniejsze przymrozki wiosenne 12. V; średnia długość okresu bezprzymrozkowego wynosi 166 dni,
- średnia roczna prędkość wiatru wynosi 3,9 m/s,
- średnia roczna liczba dni z silnymi wiatrami wynosi 25.

Dominują wiatry z kierunku południowo - zachodniego, zarówno średnio w ciągu roku, jak i w poszczególnych porach roku, przy czym z największą częstotliwością występują jesienią.

2.3.4 Rzeźba terenu i formy krajobrazowe⁴

Południowo-zachodnia część terenu gminy (Płonia-Jezierzyce-Rekowo) nawiązuje cechami krajobrazu naturalnego do mezoregionu Puszczy Bukowej, od którego oddziela ją jedynie dolina rzeki Płoni. W tej części obszaru gminy znajdują się też najwyższe wzniesienia 40-45 m n.p.m. w strefie falistej wysoczyzny morenowej (rejon Rekowa).

W obrębie płd. części Równiny Goleniowskiej dominuje płaska, wznosząca się na wysokość 16 - 25 m n.p.m. równina osadów rzeczno-rozlewiskowych. Budują ją osady piaszczyste, złożone w okresie postglacjalnym przez wody roztopowe wytapiane z brył lodu martwego. Powierzchnię równiny urozmaicają liczne wydmy wałowe i paraboliczne, wznoszące się do 10 m ponad powierzchnię równiny oraz rozległe pokrywy piasków eolicznych. Pagóry wydymowe wkraczają również na obszar wysoczyzny plejstocenijskiej (taras kemowy w jej brzeżnej części). Na równinie, w misach płytkich, powytopiskowych jezior rozwinęły się osady akumulacji jeziornoj i biogenicznej. Równiny jeziorno - torfowiskowe stanowią płaskie powierzchnie (17-20 m n.p.m.), podmokłe, z reguły otoczone formami wydymowymi. Wypełniają je osady mineralno - organiczne (namuły, gytie, kreda jeziorna i torfy). W przewodzie występują torfy niskie. Jedynie w płn. części torfowiska

³ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kobylanka

⁴ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kobylanka

Reptowo doszło do utworzenia torfowiska wysokiego typu atlantyckiego, gdzie torfy niskie i przejściowe nadbudowane są mszystymi torfami wysokimi. W dolinach rzek, na piaskach tarasu zalewowego, również zalegają torfy niskie i mady zalewowe.

Wzdłuż brzegów jeziora Miedwie, stanowiącego kryptodepresję (rzędna dna na wysokości 28,1 m p.p.m.), znajduje się płaski taras jeziorny wznoszący się do 5 m nad poziom wód jeziora. Półka tarasu jeziornego wzdłuż płn.-zach. brzegu jeziora posiada szerokość nawet do 1 km i zbudowana jest z piasków jeziornych. Wzdłuż brzegu wschodniego natomiast równie szeroki taras zajęty jest przez torfy niskie i kredę jeziorną. Taras ten znaczący zasięg linii brzegowej jeziora Miedwie sprzed 5-6 tys. lat.

Brzeg wysoczyzny biegnie na linii Płonia - Jezierzycy i bardzo słabo zaznacza się w morfologii. Dopiero od wysokości Kobylanki i Jęczydołu tworzy wyraźną krawędź (15-20 m) nad taflą jez. Miedwie. Wysoczyzna w płd.-zach. części gminy wznosi się do wysokości 40-50 m n.p.m. i budują ją piaszczyste i gliniaste osady lodowcowe. Deniwelacje powierzchni sięgają (poza krawędzią) 5-10 m. Powierzchnię wysoczyzny urozmaicają drobne formy szczylinowe (pagórki kemowe) oraz bezodpływowe zagłębienia wytopiskowe po martwym lodzie. Płaska wysoczyzna morenowa występuje w rejonie Motaniec - Bielkowo, falista pomiędzy Rekowem a Jezierzycami (stylem budowy geologicznej nawiązuje do stoku Wzgórz Bukowych). Również płaska równina morenowa (do 33 m n.p.m.) rozpościera się w rejonie Kunowa, gdzie budują ją gliny zwałowe.

Teren Gminy Kobylanka posiada zróżnicowaną budowę geologiczną i pomimo dość monotonnej morfologii (deniwelacje w granicach do 20 m, różnice wysokości do 30 m) wykazuje wyraźne zróżnicowanie krajobrazu naturalnego.

- Część północna i środkowa obszaru gminy to płaska równina piaszczysta, urozmaicona rozległymi lecz płytkimi misami torfowisk. Posiada płytkie zwierciadło wód gruntowych i płytką warstwę użytkową wód podziemnych, praktycznie pozbawioną odpowierzchniowej izolacji. Teren bardzo podatny na antropopresję, wymagający szczególnie ostrożnej polityki zagospodarowania przestrzennego;
- Część płd.-wsch. obszaru gminy to północny fragment głębokiej rynny jez. Miedwie otoczonej tarasem jeziornym, podmokłym i utrudniającym rekreacyjno - użytkowy dostęp do jeziora. Przylega do niego płat wysoczyzny morenowej, ograniczającej zastoisko pyrzyckie (rejon wsi Kunowo);
- W części płd.-zach. znajduje się płaska i falista wysoczyzna morenowa oddzielona rynną doliną Płoni od stoków Gór Bukowych. Teren o zróżnicowanej rzeźbie. Powierzchniowo występują tu osady słaboprzepuszczalne. Wysoczyznę od misy jeziora oddziela wysoka krawędź oraz płaski, piaszczysty taras - strefa o korzystnych warunkach do wykorzystania rekreacyjnego.

Szczególną rolę odgrywa położenie hydrograficzne gminy. Przeważająca jej część leży na obszarze zlewni Płoni i Iny. Obie rzeki płyną poza jej granicami. W powiązaniach przyrodniczych gminy z otoczeniem bardzo istotną rolę odgrywa układ hydrograficzny jeziora Miedwie - rzeka Płonia.

3. Założenia Programu Ochrony Środowiska

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kobylanka na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 zgodny jest z dokumentami wyższego szczebla, tj. dokumentami europejskimi, krajowymi, wojewódzkimi oraz powiatowymi. Dokument uwzględnia także założenia określone w innych dokumentach lokalnych.

Uwarunkowania wspólnotowe

Podstawę Wspólnotowej Polityki Ochrony Środowiska stanowi VII Program Działań na Rzecz Ochrony Środowiska (7th European Action Plan, w skrócie EAP). Wskazuje on na konieczność zastosowania strategicznego podejścia do problemów środowiskowych. Takie podejście powinno wykorzystywać różne środki oraz instrumenty, aby regulować działania podejmowane przez przedsiębiorców, konsumentów, polityków i obywateli.

Zgodność celów, zawartych w VII Europejskim Programie Działań na Rzecz Ochrony Środowiska, została osiągnięta poprzez ich szczegółową analizę oraz dopasowanie do lokalnych potrzeb gminy.

3.1.1. Polityka ekologiczna państwa 2030

W systemie dokumentów strategicznych PEP2030 stanowi doprecyzowanie i operacjonalizację zapisów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). W związku z powyższym, cel główny PEP2030, tj. **Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców**, został przeniesiony wprost ze Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Cele szczegółowe PEP2030 zostały określone w odpowiedzi na zidentyfikowane w diagnozie najważniejsze trendy w obszarze środowiska, w sposób umożliwiający zharmonizowanie kwestii związanych z ochroną środowiska z potrzebami gospodarczymi i społecznymi. Realizacja celów środowiskowych będzie wspierana przez cele horyzontalne.

1. **Cel szczegółowy I:** Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego

Kierunki interwencji:

- Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód;
- Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania;
- Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb;
- Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej.

2. **Cel szczegółowy II:** Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska

Kierunki interwencji:

- Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu;
- Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej;
- Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym;

- Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa;
- Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT.

3. **Cel szczegółowy III:** Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych

Kierunki interwencji:

- Przeciwdziałanie zmianom klimatu;
- Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.

4. **Cel horyzontalny I:** Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa;

Kierunki interwencji:

- Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji:

5. **Cel horyzontalny II:** Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska.

Kierunki interwencji:

- Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

3.1.2. Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”

1. Cel 1: Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki

- a) Kierunek działań 1.2. – Koncentracja wydatków publicznych na działaniach prorozwojowych i innowacyjnych:
- Działanie 1.2.3. – Identyfikacja i wspieranie rozwoju obszarów i technologii o największym potencjale wzrostu;
  - Działanie 1.2.4. – Wspieranie różnych form innowacji;
  - Działanie 1.2.5. – Wspieranie transferu wiedzy i wdrażania nowych/nowoczesnych technologii w gospodarce (w tym technologii środowiskowych).

2. Cel 3: Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców

- a) Kierunek działań 3.1. – Transformacja systemu społeczno-gospodarczego na tzw. „bardziej zieloną ścieżkę”, zwłaszcza ograniczanie energo- i materiałochłonności gospodarki:
- Działanie 3.1.1. – Tworzenie warunków dla rozwoju zrównoważonej produkcji i konsumpcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej;
  - Działanie 3.1.2. – Podnoszenie społecznej świadomości i poziomu wiedzy na temat wyzwań zrównoważonego rozwoju i zmian klimatu;

- o Działanie 3.1.3. – Wspieranie potencjału badawczego oraz eksportowego w zakresie technologii środowiskowych, ze szczególnym uwzględnieniem niskoemisyjnych technologii węglowych (CTW);
- o Działanie 3.1.4. – Promowanie przedsiębiorczości typu „business & biodiversity”, w szczególności na obszarach zagrożonych peryferyjnością.
- b) Kierunek działań 3.2. – Wspieranie rozwoju zrównoważonego budownictwa na etapie planowania, projektowania, wznoszenia budynków oraz zarządzania nimi przez cały cykl życia:
  - o Działanie 3.2.1. – Poprawa efektywności energetycznej i materiałowej przedsięwzięć architektoniczno-budowlanych oraz istniejących zasobów;
  - o Działanie 3.2.2. – Stosowanie zasad zrównoważonej architektury.

3.1.3. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku

1. Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności;
2. Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.

3.1.4. Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030

1. Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska:
  - a. Kierunek interwencji: II.4. Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska;
  - b. Kierunek interwencji: II.5. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom.

3.1.5. Strategia „Sprawne Państwo 2020”

1. Cel 3: Skuteczne zarządzanie i koordynacja działań rozwojowych
  - a) Kierunek interwencji 3.2. – Skuteczny system zarządzania rozwojem kraju:
    - o Przedsięwzięcie 3.2.1. – Wprowadzenie mechanizmów zapewniających spójność programowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego;
    - o Przedsięwzięcie 3.2.2. – Zapewnienie ładu przestrzennego;
    - o Przedsięwzięcie 3.2.3. – Wspieranie rozwoju wykorzystania informacji przestrzennej z wykorzystaniem technologii cyfrowych.
2. Cel 5: Efektywne świadczenie usług publicznych
  - a) Kierunek interwencji 5.2. – Ochrona praw i interesów konsumentów:
    - Przedsięwzięcie 5.2.3. – Wzrost świadomości uczestników obrotu o przysługujących konsumentom prawach oraz stymulacja aktywności konsumenckiej w obszarze ochrony tych praw.
  - b) Kierunek interwencji 5.5. – Standaryzacja i zarządzanie usługami publicznymi, ze szczególnym uwzględnieniem technologii cyfrowych:
    - Przedsięwzięcie 5.5.2. – Nowoczesne zarządzanie usługami publicznymi.
3. Cel 7: Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego
  - a) Kierunek interwencji 7.5. – Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego:
    - Przedsięwzięcie 7.5.1. – Usprawnienie działania struktur zarządzania kryzysowego.

3.1.6. Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022

1. Cel 4: Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa

- a) Priorytet 4.1. – Integracja rozwoju społeczno-gospodarczego i bezpieczeństwa narodowego:
- Kierunek interwencji 4.1.1. – Wzmocnienie relacji między rozwojem regionalnym kraju a polityką obronną;
  - Kierunek interwencji 4.1.2. – Koordynacja działań i procedur planowania przestrzennego uwzględniających wymagania obronności i bezpieczeństwa państwa;
  - Kierunek interwencji 4.1.3. – Wspieranie rozwoju infrastruktury przez sektor bezpieczeństwa;
  - Kierunek interwencji 4.1.4. – Wspieranie ochrony środowiska przez sektor bezpieczeństwa.

3.1.7. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

1. Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym:
- a. Kierunek interwencji 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych;
- b. Kierunek interwencji 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów.
2. Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych:
- a. Kierunek interwencji 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach.

3.1.8. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030

1. Cel szczegółowy 1: Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne:

- a) 1.2. Rozwój i wzmacnianie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej:
- i. 1.2.4. Wspieranie rozwoju ekonomii społecznej i solidarnej.

3.1.9. Polityka energetyczna Polski do 2040 r.

Celem polityki energetycznej państwa jest: bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych.

Cele szczegółowe:

1. Optymalne wykorzystanie własnych zasobów energetycznych
  - Projekt strategiczny 1: Transformacja regionów węglowych;
2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej:
  - Projekt strategiczny 2: Rynek mocy;
  - Projekt strategiczny 3: Wdrożenie inteligentnych sieci elektroenergetycznych;

3. Dywersyfikacja dostaw i rozbudowa infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw ciekłych:
  - Projekt strategiczny 3A: Budowa Baltic Pipe;
  - Projekt strategiczny 3B: Budowa drugiej nitki Rurociągu Pomorskiego;
4. Rozwój rynków energii:
  - Projekt strategiczny 4A: Wdrażanie Planu działania (mającego służyć zwiększeniu transgranicznych zdolności przesyłowych energii elektrycznej);
  - Projekt strategiczny 4B: Hub gazowy;
  - Projekt strategiczny 4C: Rozwój elektromobilności;
5. Wdrożenie energetyki jądrowej:
  - Projekt strategiczny 5: Program polskiej energetyki jądrowej;
6. Rozwój odnawialnych źródeł energii:
  - Projekt strategiczny 6: Wdrożenie morskiej energetyki wiatrowej;
7. Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji:
  - Projekt strategiczny 7: Rozwój ciepłownictwa systemowego;
8. Poprawa efektywności energetycznej:
  - Projekt strategiczny 8: Promowanie poprawy efektywności energetycznej.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kobylanka na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 jest spójny z Programem Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024, Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030, Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego, ich celami oraz kierunkami interwencji w nich określonymi.

3.1.10. Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024.

Obszary interwencji oraz cele środowiskowe wyznaczone w Programie ochrony środowiska województwa zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024 przedstawiono poniżej:

1. Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza (OKJP)
  - Cel OKJP.I. Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu.
  - Cel OKJP.II. Osiągnięcie poziomu celu długoterminowego dla ozonu.
2. Obszar interwencji: Zagrożenia hałasem (ZH)
  - Cel ZH.I. Poprawa klimatu akustycznego w województwie zachodniopomorskim.
3. Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne (PEM)
  - Cel PEM.I. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi.
4. Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami (GW)
  - Cel GW.I. Osiągnięcie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych, podziemnych, przejściowych i przybrzeżnych.
  - Cel GW.II. Racjonalny transport i turystyka wodna.
  - Cel GW.III. Ochrona pasa wybrzeża.
  - Cel GW.IV. Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą.
5. Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa (GWS)
  - Cel GWS.I. Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej.

6. Obszar interwencji: Zasoby geologiczne (ZG)
  - Cel ZG.I. Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi.
7. Obszar interwencji: Gleby (GL)
  - Cel GL.I. Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu.
  - Cel GL.II. Zalesienia gruntów nieprzydatnych na inne cele.
8. Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów (GO)
  - Cel GO.I. Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa zachodniopomorskiego.
9. Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze (ZP)
  - Cel ZP.I. Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej.
  - Cel ZP.II. Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.
  - Cel ZP.III. Zwiększanie lesistości.
10. Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami (PAP)
  - Cel PAP.I. Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii.

3.1.11. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030

W ramach Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030 wyznaczono 4 cele strategiczne. W zakresie ochrony środowiska najistotniejsze działania zdefiniowano w ramach poniższych celów:

Cel strategiczny nr 2 – Dynamiczna gospodarka

Cele kierunkowe:

2.2. Wzmocnienie gospodarki wykorzystującej naturalne potencjały regionu.

Cel strategiczny nr 3 – Sprawny samorząd

Cele kierunkowe:

3.3. Zapewnienie zintegrowanej i wydolnej infrastruktury;

3.4. Zapewnienie wydajnych i efektywnych systemów usług publicznych.

3.1.12. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego

W ramach dokumentu, dla obszaru całego województwa zachodniopomorskiego, wyznaczone zostały następujące cele:

- Cel I. Wzmacnianie powiązań zewnętrznych województwa;
- Cel II. Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego;
- Cel III. Rozwój potencjału ludnościowego;
- Cel IV. Przekształcenia sieci osadniczej;
- Cel V. Ochrona dziedzictwa i krajobrazu kulturowego;
- Cel VI. Rozwój infrastruktury społecznej;
- Cel VII. Wzrost i rozwój gospodarczy;
- Cel VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego;

- Cel IX. Rozbudowa infrastruktury technicznej, poprawa gospodarki wodno-ściekowej, rozwój energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii i zwiększenie dostępności cyfrowej.;
- Cel X. Rozwój infrastruktury obronności i bezpieczeństwa państwa;
- Cel XI. Wykorzystanie wspólnego potencjału i integracja miejskich obszarów funkcjonalnych;
- Cel XII. Racjonalizacja rozwoju gospodarczego i ochrona zasobów w obszarze funkcjonalnym Strefy Przybrzeżnej;
- Cel XIII. Przeciwdziałanie marginalizacji i wsparcie rozwoju w obszarze funkcjonalnym Specjalnej Strefy Włączenia;
- Cel XIV. Poprawa spójności wewnętrznej i przełamywanie peryferyjności przygranicznego obszaru funkcjonalnego.

3.1.13. Program ochrony środowiska dla powiatu stargardzkiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024

1. Obszar interwencji: Klimat i powietrze:
  - Cel: Utrzymanie stanu powietrza na obszarze powiatu stargardzkiego zgodnego z dopuszczalnymi poziomami zanieczyszczeń;
2. Obszar interwencji: Zagrożenie hałasem:
  - Cel: Niedopuszczenie do pogarszania się klimatu akustycznego na obszarach, gdzie sytuacja jest korzystna;
3. Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne:
  - Cel: Minimalizacja oddziaływania oraz bieżąca kontrola źródeł emisji promieniowania elektromagnetycznego;
4. Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami:
  - Cel: Poprawa jakości i ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych;
5. Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa:
  - Cel: Zapewnienie wszystkim mieszkańcom powiatu odpowiedniej jakości wody pitnej;
6. Obszar interwencji: Zasoby geologiczne:
  - Cel: Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż;
7. Obszar interwencji: Gleby:
  - Cel: Właściwe użytkowanie istniejących zasobów;
8. Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów:
  - Cel: Utrzymanie funkcjonalnego systemu gospodarki odpadami na terenie powiatu;
9. Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze:
  - Cel: Ochrona obiektów cennych przyrodniczo oraz walorów krajobrazu, zachowanie i wzrost bioróżnorodności istniejących zasobów.

4. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Cel opracowania

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kobylanka na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ekologicznej na terenie gminy. Według założeń, przedstawionych w niniejszym dokumencie, opracowanie programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa. Opracowanie jakim jest *Program Ochrony Środowiska* określa politykę środowiskową, a także wyznacza cele i zadania środowiskowe oraz szczegółowe programy zarządzania środowiskowego, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów. Podczas tworzenia *Programu*, przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyspieszającego rozwiązywanie zagadnień, będących zagadnieniami techniczno-ekonomicznymi, związanymi z przyszłymi projektami.

Zakres opracowania

Sporządzony *Program* zawiera między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska w gminie, źródła jego zanieczyszczeń, analizę SWOT, propozycje oraz opis celów i zadań, które niezbędne są do kompleksowego rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska. Program wspomaga dążenie do uzyskania w gminie sukcesywnego ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko źródeł zanieczyszczeń, ochronę i rozwój walorów środowiska oraz racjonalne gospodarowanie z uwzględnieniem konieczności ochrony środowiska. Stan docelowy w tym zakresie nakreśla *Program Ochrony Środowiska*, a dowodów jego osiągnięcia dostarcza ocena efektów działalności środowiskowej, dokonywana okresowo (co 2 lata). Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w gminie w odniesieniu m.in. do ochrony klimatu i jakości powietrza, zagrożeń hałasem, promieniowania elektromagnetycznego, gospodarowania wodami, gospodarki wodno-ściekowej, zasobów geologicznych, gleb, gospodarki odpadami, zasobów przyrodniczych, zagrożeń poważnymi awariami, edukacji ekologicznej, z podaniem ich charakterystyki, oceną stanu aktualnego umożliwiającą tym samym identyfikację obszarów problemowych. Identyfikacja potrzeb gminy w zakresie ochrony środowiska, w odniesieniu do obowiązujących w kraju przepisów prawnych i regulacji prawnych Unii Europejskiej, polega na sformułowaniu celów (do 2028 roku) oraz strategii ich realizacji. Na tej podstawie opracowywany jest plan operacyjny, przedstawiający listę przedsięwzięć jakie zostaną zrealizowane na terenie Gminy Kobylanka do roku 2028.

Charakterystyka

W tej części opracowania przedstawiony został krótki opis gminy omawiający jej położenie, klimat, demografię oraz rzeźbę terenu.

Ocena stanu środowiska

W niniejszym opracowaniu opisano stan środowiska na terenie Gminy Kobylanka. Wyznaczono w tym zakresie następujące kategorie:

- Jakość powietrza (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska);

- Hałas (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska);
- Promieniowanie elektromagnetyczne (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska);
- Wody powierzchniowe i podziemne (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska);
- Zasoby geologiczne (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska);
- Gleby (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska);
- Gospodarka odpadami (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska);
- Zagrożenia poważnymi awariami (uwzględniająca stan aktualny, identyfikujący zagrożenia i źródła zanieczyszczeń środowiska).

Analiza SWOT

Analiza SWOT jest narzędziem służącym do analizy strategicznej. Opiera się ona na określeniu silnych oraz słabych stron, a także wynikających z nich szans oraz zagrożeń (w przypadku niniejszego opracowania – środowiska). Od tych elementów pochodzi jej nazwa: **S** – strenghts (silne strony); **W** – weaknesses (słabe strony); **O** – opportunities (szanse), **T** – threats (zagrożenia).

W przypadku badań środowiska przyrodniczego analiza polega na określeniu słabych i silnych stron poszczególnych elementów środowiska, a także szans oraz zagrożeń tworzonych przez czynniki wewnętrzne oraz zewnętrzne.

Cele i strategia ich realizacji

W niniejszym *Programie* obrano kierunki interwencji wynikające z dokumentów wyższego szczebla oraz lokalnych potrzeb i są to:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza;
- Zagrożenia hałasem;
- Promieniowanie elektromagnetyczne;
- Gospodarowanie wodami;
- Gospodarka wodno-ściekowa;
- Zasoby geologiczne;
- Gleby;
- Gospodarka odpadami;
- Zasoby przyrodnicze;
- Zagrożenia poważnymi awariami.

Na ich podstawie wyznaczono cele krótko- i średniookresowe, a także strategię ich realizacji na poziomie gminnym. Narzędziem pomocniczym w realizacji założonych celów są zadania przedstawione w rozdziale 6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie. Wyznaczone zadania są spójne z planowanymi inwestycjami gminnymi oraz obowiązującym prawem lokalnym.

Wdrażanie i monitoring programu

Właściwe wykorzystanie możliwych rozwiązań o charakterze organizacyjnym ma istotne znaczenie w procesie wdrażania programu i jego realizacji. Wprowadzenie zasad monitoringu umożliwi sprawną realizację działań, jak również pozwoli na bieżącą aktualizację celów programu. Z tego powodu w rozdziale 7. System realizacji programu ochrony środowiska, sformułowano zasady zarządzania środowiskiem, które stanowią podstawę sprawnej realizacji i kontroli działań programowych.

Analiza uwarunkowań finansowych

Realizacja zadań inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska wymaga nakładów finansowych znacznie przewyższających możliwości budżetowe jednostek samorządu terytorialnego. Istnieje zatem potrzeba pozyskania zewnętrznych źródeł finansowego wsparcia przedsięwzięć inwestycyjnych. W tym celu w rozdziale 6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie przedstawiono potencjalne źródła finansowania wyznaczonych zadań.

5. Ocena stanu środowiska

5.1. Klimat i jakość powietrza

5.1.1 Źródła zanieczyszczeń powietrza

Niska emisja

Niską emisję definiuje się jako emisję pyłów oraz gazów do atmosfery z emiterów znajdujących się na wysokości do 40 m. Pyły i gazy są produktami spalania paliw stałych, ciekłych oraz gazowych. Samą emisję można podzielić na:

- Emisję komunikacyjną – emisja związana ze spalaniem paliw płynnych przez pojazdy,
- Emisję przemysłową – związaną z procesami odbywającymi się w ramach działalności zakładów przemysłowych,
- Emisję z kotłowni lokalnych i palenisk indywidualnych – związaną ze spalaniem paliw na potrzeby ogrzewania,

Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 4. Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza.

Zanieczyszczenia	Źródło emisji
Pył ogółem	spalanie paliw, unoszenie pyłu w powietrzu;
SO ₂ (dwutlenek siarki)	spalanie paliw zawierających siarkę;
NO (tlenek azotu)	spalanie paliw;
NO ₂ (dwutlenek azotu)	spalanie paliw, procesy technologiczne;
NO _x (suma tlenków azotu)	sumaryczna emisja tlenków azotu;
CO (tlenek węgla)	produkt niepełnego spalania;
O ₃ (ozon)	powstaje naturalnie oraz z innych zanieczyszczeń będących utleniaczami;
Dioksyny	Spalanie odpadów, spalanie materii organicznej
WWA	Spalanie odpadów, niecałkowite spalanie paliw

źródło: opracowanie własne

Zanieczyszczenia powietrza związane z niską emisją mogą być powodem wielu negatywnych skutków dla środowiska oraz żywych organizmów. Ich wpływ na organizmy żywe przedstawiono poniżej:

- **Pył zawieszony** - Pył zawieszony jest nośnikiem metali ciężkich, które mają negatywny wpływ na żywe organizmy. Sam pył może także osadzać się w pęcherzykach płucnych oraz powodować podrażnienie oczu oraz błon śluzowych nosa i gardła.
- **Dwutlenek siarki** - Dwutlenek siarki, powstający podczas spalania paliw, ma negatywny wpływ na błony śluzowe układu oddechowego oraz powoduje zmniejszenie dróg oddechowych.
- **Tlenki azotu** - Tlenki azotu powodują zwiększenie się podatności na infekcje układu oddechowego, zwiększają prawdopodobieństwo ataków astmatycznych oraz uszkadzają komórki układu immunologicznego w płucach.
- **Tlenek węgla** - Tlenek węgla ma negatywny wpływ na układ naczyniowo-sercowy człowieka. Przenikając do układu krwionośnego łączy się z hemoglobiną tworząc karboksyhemoglobinę, która nie jest zdolna do przenoszenia tlenu. Kontakt z dużym stężeniem tlenu węgla może spowodować śmierć, natomiast dłuższa ekspozycja ma

wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa zawału serca oraz hamuje odpowiedź immunologiczną organizmu.

- **Ozon** - Ozon w górnych warstwach atmosfery jest gazem niezbędnym do przetrwania życia, natomiast w warstwach dolnych cechuje się negatywnym wpływem na żywe organizmy. Atakuje on komórki błony śluzowej wyścielające drogi oddechowe, płuca oraz oskrzela a także zmniejsza odporność na infekcje.
- **Dioksyny** - Dioksyny kumulują się w organizmie wpływając negatywnie na odpowiedź immunologiczną organizmu. W dużych stężeniach mogą wywoływać choroby dermatologiczne takie jak trądzik chlorowy.
- **WWA** - Najpowszechniej występującymi wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi są benzo(a)piren oraz naftalen. Długotrwałe narażenie na WWA może powodować występowanie nowotworów, chorób oczu, nerek oraz wątroby a także zmniejszać odpowiedź immunologiczną organizmu.

Zgodnie z corocznym raportem Europejskiej Agencji Środowiska (EEA), dotyczącym jakości powietrza w Europie, Polska od wielu lat znajduje się w czołówce krajów o najbardziej zanieczyszczonym powietrzu. Dotyczy to zwłaszcza zanieczyszczenia pyłem PM10 oraz benzo(a)pirenem.

W celu poprawy sytuacji utworzony został Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej. Wyznaczono w nim priorytety mające doprowadzić do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej przy jednoczesnym zapewnieniu zrównoważonego rozwoju kraju:

- Modernizacja infrastruktury krajowego systemu elektroenergetycznego,
- Rozwój wykorzystania OZE,
- Upowszechnienie alternatywnych, innych niż odnawialne, metod pozyskiwania energii,
- Promocja optymalnego wykorzystywania surowców,
- Rozwój niskoemisyjnej gospodarki odpadami,
- Tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju niskoemisyjnej gospodarki w sektorze przemysłu,
- Rozpowszechnienie istniejących technologii niskoemisyjnych w procesach produkcyjnych,
- Poprawa standardu energetycznego istniejących budynków,
- Rozwój zrównoważonej produkcji w rolnictwie,
- Zwiększenie efektywności wybranych elementów łańcucha logistycznego,
- Transformacja niskoemisyjna w sektorze handlu,
- Modernizacja pojazdów oraz infrastruktury w celu upowszechnienia niskoemisyjnych form transportu,
- Poprawa efektywności zarządzania transportem oraz wspieranie rozwoju transportu publicznego,
- Rozwój i zastosowanie niskoemisyjnych paliw w transporcie oraz magazynowania energii w środkach transportu,
- Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji w edukacji,
- Wspieranie dostępności oraz wiarygodności informacji na temat wpływu konsumpcji poszczególnych produktów i usług na emisję gospodarki,

- Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji w gospodarstwach domowych,
- Promocja transformacji niskoemisyjnej w sektorze publicznym.

Emisja z gospodarstw domowych⁵

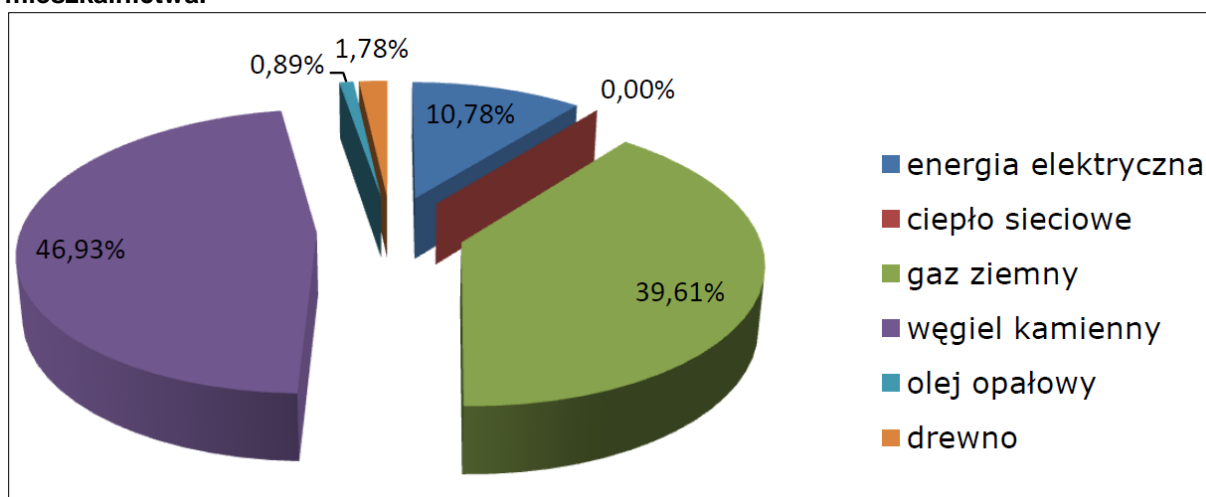
Zgodnie z informacjami zawartymi w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Kobyłanka, w końcowym zużyciu energii dla budynków mieszkalnych, dominuje węgiel kamienny oraz gaz ziemny. Szczegółowe informacje na temat końcowego zużycia energii na terenie gminy dla budynków mieszkalnych, przedstawiono poniżej.

Tabela 5. Zużycie energii paliw w mieszkalnictwie, na terenie Gminy Kobyłanka.

Granica administracyjna	Energia elektryczna	Ciepło sieciowe	Gaz ziemny	Węgiel kamienny	Olej opałowy	Drewno
	[MWh/rok]	[MWh/rok]	[MWh/rok]	[MWh/rok]	[MWh/rok]	[MWh/rok]
Gmina Kobyłanka	2 956,11	-	10 866,26	12 873,10	244,74	489,47

Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Kobyłanka

Rysunek 3. Procentowy udział zużycia poszczególnych rodzajów paliw w sektorze mieszkalnictwa.

Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Kobyłanka

Emisja komunikacyjna

Negatywne oddziaływanie na środowisko niesie ze sobą emisja komunikacyjna, która najbardziej odczuwalna jest w pobliżu dróg charakteryzujących się dużym natężeniem ruchu kołowego. Na terenie Gminy Kobyłanka głównym źródłem emisji komunikacyjnej są:

- Drogi krajowe:
  - Droga ekspresowa S-10;
- Drogi wojewódzkie:
  - Droga wojewódzka nr 120;
  - Droga wojewódzka nr 142;
- Drogi powiatowe;
- Drogi gminne;

⁵ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Kobyłanka

- Drogi wewnętrzne.

Głównymi zanieczyszczeniami emitowanymi w związku z ruchem samochodowym są:

- tlenek i dwutlenek węgla,
- węglowodory,
- tlenki azotu,
- pyły zawierające metale ciężkie,
- pyły ze ścierania się nawierzchni dróg i opon samochodowych.

Dla stanu powietrza atmosferycznego istotne znaczenie ma emisja NO_x oraz metali ciężkich. Duże znaczenie ma również tzw. emisja wtórna z powierzchni dróg, która zależy w dużej mierze od warunków meteorologicznych. Komunikacja jest również źródłem emisji benzenu, benzo(a)pirenu oraz innych związków organicznych. Na wielkość tych zanieczyszczeń wpływa stan techniczny samochodów, stopień zużycia substancji katalitycznych oraz jakość stosowanych paliw. Gwałtowny rozwój transportu, przejawiający się wzrostem ilości samochodów na drogach oraz aktualny stan infrastruktury dróg spowodował, iż transport może być uciążliwy dla środowiska naturalnego.

W przypadku substancji toksycznych emitowanych przez silniki pojazdów do atmosfery, źródła te trudno zinwentaryzować pod kątem emisji zanieczyszczeń, gdyż zwykle nie ma dla nich materiałów sprawozdawczych. Na podstawie znanych wartości średniego składu paliwa, szacowany przeciętny skład spalin silnikowych jest następujący:

Tabela 6. Przeciętny skład spalin silnikowych (w % objętościowo).

Składnik	Silniki benzynowe	Silniki wysokoprężne	Uwagi
Azot	24 – 77	76 – 78	nietoksyczny
Tlen	0,3 – 8	2 – 18	nietoksyczny
Para wodna	3,0 – 5,5	0,5 – 4	nietoksyczny
Dwutlenek węgla	5,0 – 12	1 – 10	nietoksyczny
Tlenek węgla	0,5 – 10	0,01 – 0,5	toksyczny
Tlenki azotu	0,0 – 0,8	0,0002 – 0,5	toksyczny
Węglowodory	0,2 – 3	0,009 – 0,5	toksyczny
Sadza	0,0 – 0,04	0,01 – 1,1	toksyczny
Aldehydy	0,0 – 0,2	0,001 – 0,009	toksyczny

źródło: J. Jakubowski „Motoryzacja a środowisko”.

Na skutek powszechnej elektryfikacji, emisje do powietrza związane z ruchem kolejowym mają znaczenie marginalne. Należą do nich jedynie emisje zanieczyszczeń pyłowych związanych z ruchem pociągów oraz niewielkie emisje z lokomotyw spalinowych używanych głównie na bocznicach kolejowych.

Emisja przemysłowa

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Starostwo Powiatowe w Stargardzie, na terenie Gminy Kobylanka nie ma w obrocie prawnym pozwoleń na emisję gazów i pyłów do powietrza, wydanych przez Starostę Stargardzkiego.

Emisja niezorganizowana

Emisja niezorganizowana to przeciwieństwo źródeł emisji zorganizowanej, których głównym kryterium klasyfikacji jest praktyczna możliwość kontroli emisji poprzez pomiary natężenia przepływu odgazów i stężeń substancji w nich zawartych. Źródła, które według tego kryterium nie należą do źródeł emisji zorganizowanej, można podzielić na dwa rodzaje:

- **emisje z nieszczelności:** emisje do środowiska powstające w wyniku stopniowej utraty szczelności elementów wyposażenia przeznaczonego do przesyłania cieczy lub gazów. Zazwyczaj emisja spowodowana jest nadciśnieniem w przewodach instalacji. Przykładem emisji lotnych mogą być wycieki z kołnierzy połączeniowych, pomp lub innych elementów wyposażenia oraz „wycieki” z urządzeń do magazynowania produktów gazowych lub ciekłych. Do emisji dochodzi w wyniku dyfuzji, z tego też względu emisję tę klasyfikuje się jako podgrupę rodzaju „emisje z dyfuzji”,
- **emisje powodowane dyfuzją:** emisje powstające w normalnych warunkach eksploatacji w wyniku bezpośredniego kontaktu substancji lotnych lub pyłących ze środowiskiem, w wyniku którego dochodzi do dyfundowania (samorzutnego przenikania) wykorzystywanych substancji do powietrza. Głównymi mechanizmami dyfuzji prowadzącej do emisji gazów jest parowanie i sublimacja, ale również w zakresie tej definicji zwiera się samorzutne uwalnianie pyłów powstających podczas niektórych operacji. Do kategorii tej zalicza się również wtórną emisję pyłów (porywanie pyłów), wywołaną erozją wietrzną.

Do emisji powodowanych dyfuzją należą następujące rodzaje źródeł:

- suszenie (suszenie masy, suszenie powierzchni po lakierowaniu lub drukowaniu),
- magazynowanie cieczy w zbiornikach bezciśnieniowych (lub z poduszką gazową) umożliwiające uwalnianie gazów z nad magazynowanej cieczy do atmosfery w trakcie jej przechowywania lub podczas napełniania zbiornika, gdy opary są wypierane ze zbiornika w trakcie jego napełniania,
- magazynowanie „świeżych” produktów stałych, zawierających w swojej masie pozostałości procesowe, np. mocznika lub produktów niestabilnych chemicznie, umożliwiające częściowy rozkład, np. w wyniku hydrolizy,
- magazynowanie materiałów sypkich na otwartym terenie,
- transportu materiałów z wykorzystaniem przenośników, przesypów, ładowarek,
- konserwacja maszyn z wykorzystaniem LZO (VOC),
- emisje pośrednie, np. w wyniku nieszczelności układów chłodniczych w obszarze procesowym i przedostawania się zanieczyszczeń do układu chłodniczego, a następnie ich dyfuzję w trakcie odparowywania w wieżach chłodniczych lub chłodniach wentylatorowych.

Źródła emisji powodowanej dyfuzją mogą mieć następujący charakter:

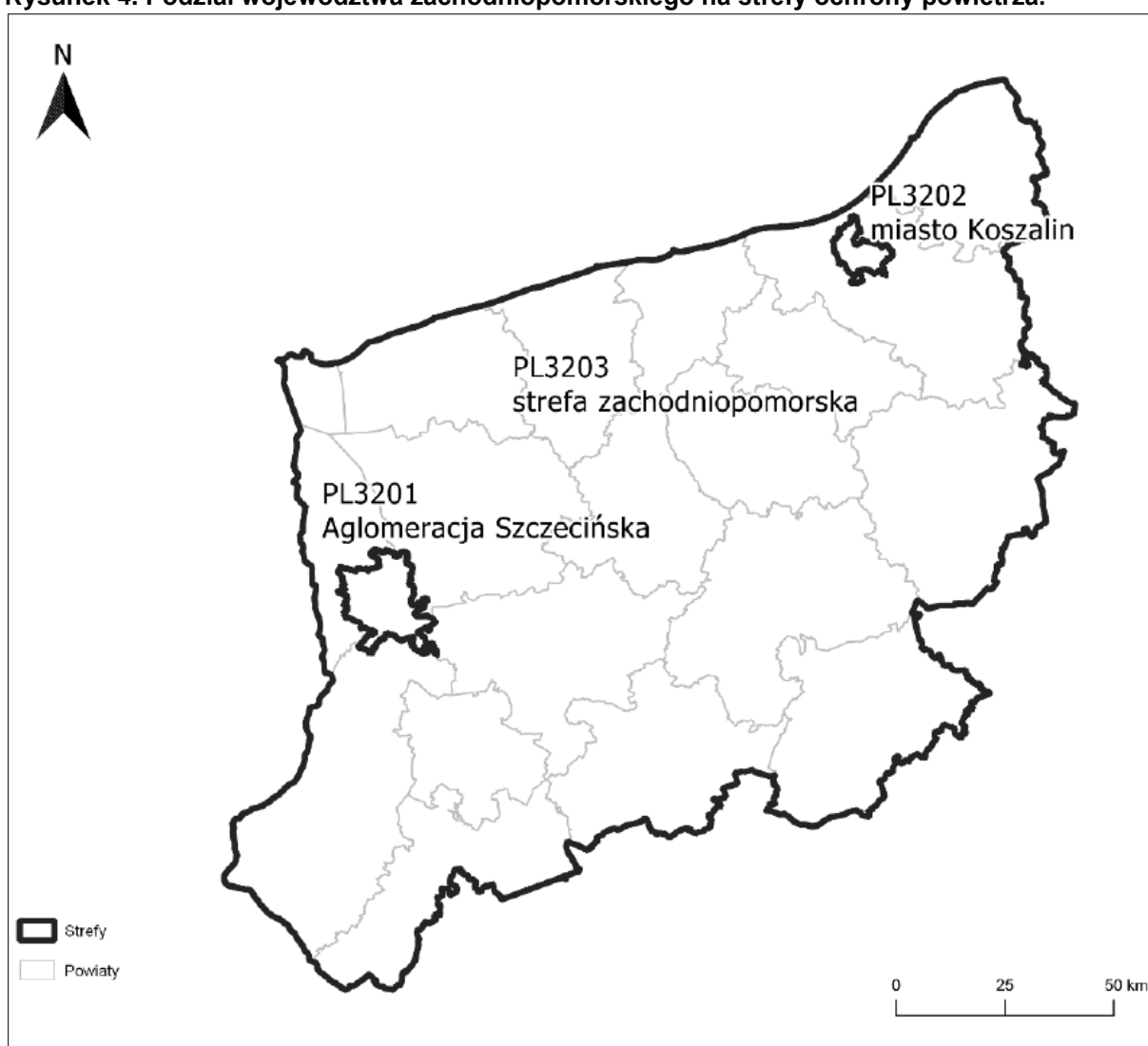
- źródła punktowe (odpowietrzenia, układy oddechowe zbiorników, przesypy),
- źródła liniowe (transportery taśmowe),
- źródła powierzchniowe (otwarte zbiorniki, laguny i odstojniki, komory napowietrzania ścieków, hałdy magazynowe i place składowe),
- źródła przestrzenne (instalacje zlokalizowane poza budynkami).

5.1.2 Jakość powietrza

Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2020 poz. 1219 t.j. z późn zm.), oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Państwowy Monitoring Środowiska stanowi systemem pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa zachodniopomorskiego wyznaczono 3 strefy:

- Aglomerację Szczecińską (kod strefy: PL3201);
- miasto Koszalin (kod strefy: PL3202);
- strefę zachodniopomorską (kod strefy: PL3203).

Rysunek 4. Podział województwa zachodniopomorskiego na strefy ochrony powietrza.

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2020.

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie, w roku kalendarzowym 2020 na terenie Gminy Kobylanka wystąpiły następujące wartości stężeń średniorocznych:

1. NO₂ (nr CAS 10102-44-0): Sa= 7-10 µg/m ³	4. Pył zawieszony PM_{2,5} : Sa= 9-12 µg/m ³
2. SO₂ (nr CAS 7446-09-5): Sa= 2 µg/m ³	5. Benzen (nr CAS 71-43-2):Sa=0,6-1 µg/m ³
3. Pył zawieszony PM₁₀ : Sa= 15-23 µg/m ³	6. Ołów (nr CAS 7439-92-1):Sa=0,003-0,004 µg/m ³ **

* poziom dopuszczalny jako wartość średnioroczna dla SO₂ jest określony w polskim prawie jedynie pod kątem ochrony roślin, co oznacza, że norma ta nie dotyczy stref będących aglomeracjami lub miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

** Stężenie oznaczone jako suma metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM₁₀.

Wynik oceny strefy zachodniopomorskiej za rok 2020, w której położona jest Gmina Kobylanka wskazuje, że dotrzymane są poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe substancji w powietrzu (klasa A) ustanowione ze względu na ochronę zdrowia dla następujących zanieczyszczeń:

- dwutlenku azotu;
- dwutlenku siarki;
- ozonu (poziom docelowy);
- tlenku węgla;
- pyłu PM₁₀;
- pyłu PM_{2,5};
- ołowiu, kadmu, niklu, benzenu, arsenu w pyłe zawieszonym PM₁₀.

Przekroczone natomiast zostały dopuszczalne poziomy dla benzo(a)pirenu oraz poziomy celu długoterminowego dla ozonu.

Tabela 7. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom dopuszczalny.

Klasa strefy	Poziom stężeń zanieczyszczenia	Wymagane działania	Dotyczy zanieczyszczeń
Gdy określony jest poziom dopuszczalny			
A	nieprzekraczający poziomu dopuszczalnego	• utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem	<u>ochrona zdrowia</u> dwutlenek siarki SO ₂ , dwutlenek azotu NO ₂ , tlenek węgla CO, benzen C ₆ H ₆ , pył PM ₁₀ , pył PM _{2,5}
C	powyżej poziomu dopuszczalnego	• określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, • opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, • kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń	zawartości ołowiu Pb w pyłe PM ₁₀ <u>ochrona roślin</u> dwutlenek siarki SO ₂

Klasa strefy	Poziom stężenie zanieczyszczenia	Wymagane działania	Dotyczy zanieczyszczeń
		przynajmniej do poziomów dopuszczalnych	tlenek azotu NOx

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Rocznej oceny jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2020.”

Tabela 8. Klasy stref i oczekiwane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia, uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom docelowy

Klasa strefy	Poziom stężenie zanieczyszczenia	Wymagane działania	Dotyczy zanieczyszczeń
Gdy określony jest poziom docelowy			
A	nieprzekraczający poziomu docelowego	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego	<u>ochrona zdrowia</u> arsen As, kadm Cd, nikiel Ni, benzo(a)piren B(a)P w pyłe PM10 ozon O ₃ <u>ochrona roślin</u> ozon O ₃
C	powyżej poziomu docelowego	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Rocznej oceny jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2020.”

Tabela 9. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń ozonu z uwzględnieniem poziomu celu długoterminowego.

Klasa strefy	Poziom stężenie zanieczyszczenia	Wymagane działania	Dotyczy zanieczyszczeń
Poziom stężenie ozonu z uwzględnieniem poziomu celu długoterminowego			
D1	nieprzekraczający poziomu celu długoterminowego	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu celu długoterminowego	Ozon O ₃
D2	powyżej poziomu celu długoterminowego	dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do roku 2020	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Rocznej oceny jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2020.”

Zestawienie wszystkich wynikowych klas strefy zachodniopomorskiej z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia, zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 10. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2020 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej												
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5	
strefa zachodniopomorska	A	A	A	A	A	D2	A	A	A	A	A	C	C

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Rocznej oceny jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2020.”

Stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy zachodniopomorskiej, ze względu na ochronę roślin, nie zostały przekroczone. Zestawienie wszystkich wynikowych klas strefy zachodniopomorskiej z uwzględnieniem kryterium ochrony roślin, zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 11. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2020 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.

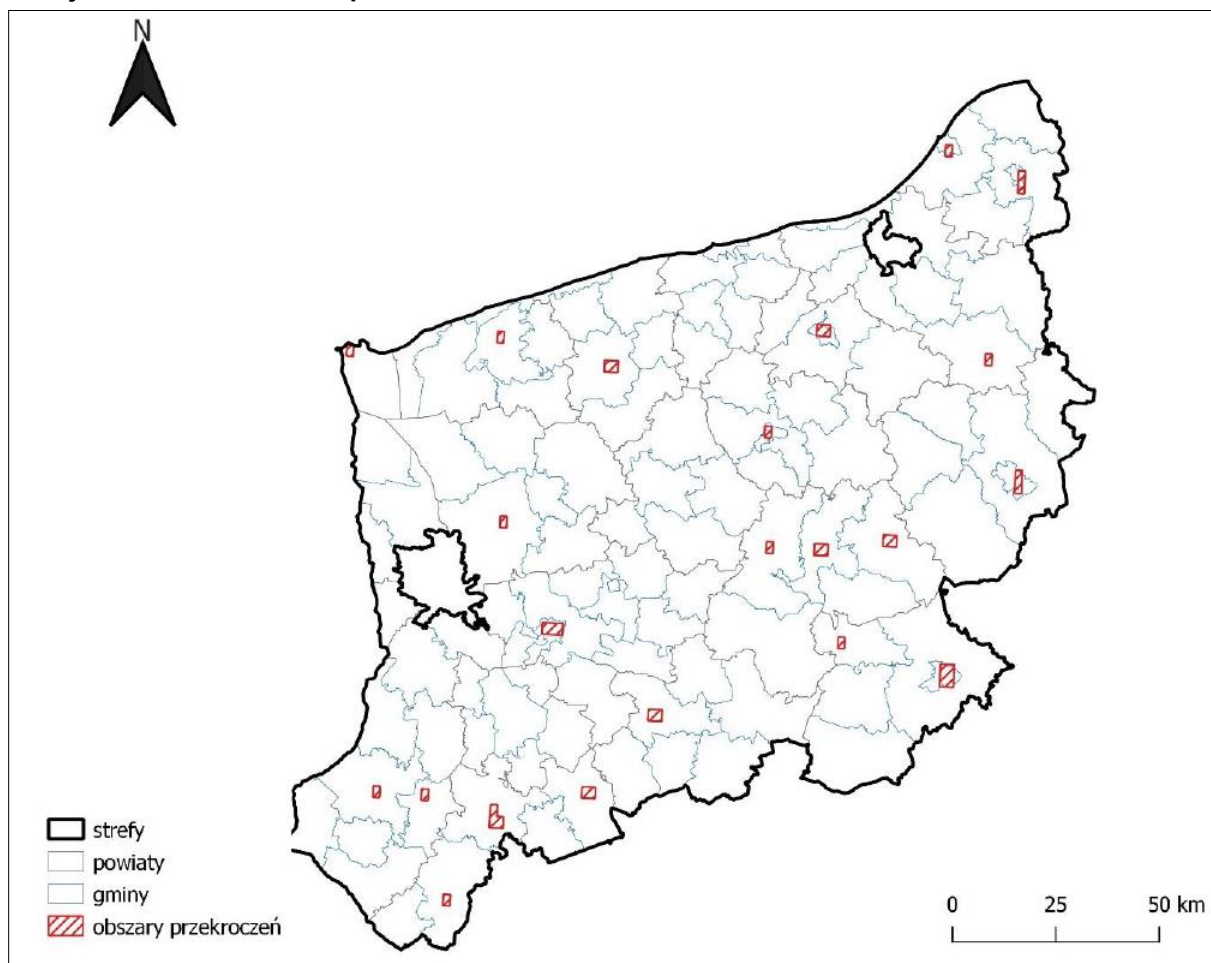
Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej			
	SO ₂	NO ₂	O ₃	
strefa zachodniopomorska	A	A	A	D2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Rocznej oceny jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2020.”

Jak wynika z „Rocznej oceny jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2020” na terenie strefy zachodniopomorskiej, stwierdzono przekroczenie wartości docelowej stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu w pyłe PM10 oraz celu długoterminowego ozonu. Wyniki oceny stężeń zanieczyszczeń w powietrzu występujących w 2020 r. na obszarze strefy zachodniopomorskiej, uwzględniające kryterium ochrony roślin, nie wykazały przekroczeń stanu dopuszczalnego. Zgodnie z itp. 91 ustawy Prawo ochrony środowiska dla wszystkich stref, w których stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych (strefy w klasie C) należy opracować programy ochrony powietrza, mające na celu osiągnięcie ww. poziomów substancji w powietrzu. Należy pamiętać, iż powyższe wyniki oceny obejmują całą strefę zachodniopomorską i są wartościami uśrednionymi dla jej obszaru.

Poniżej przedstawiono w formie graficznej zasięg obszarów przekroczeń dla benzo(a)pirenu oraz poziomów celu długoterminowego dla ozonu.

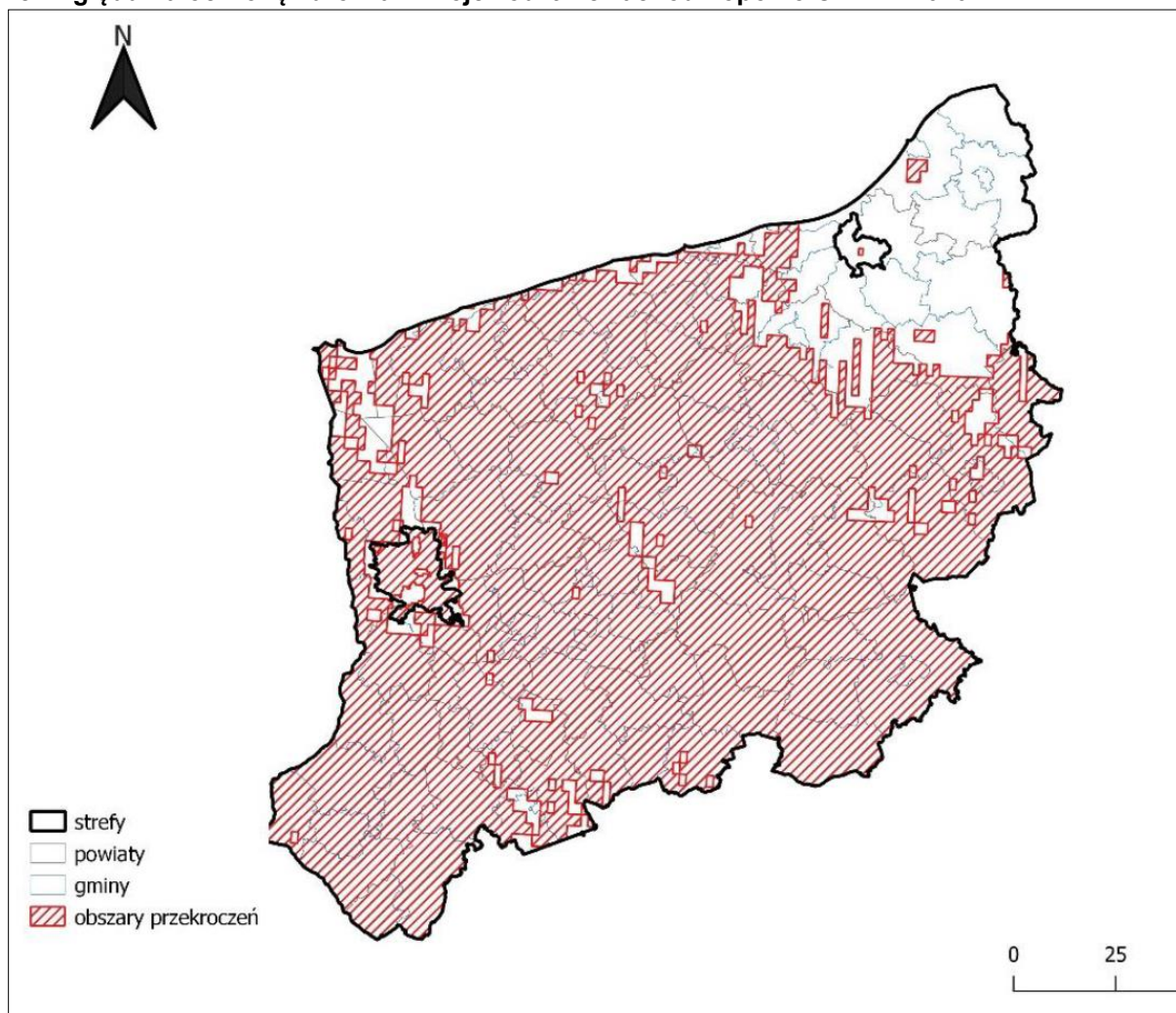
Rysunek 5. Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego stężenia benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10, określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie zachodniopomorskim w 2020 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Rocznej oceny jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2020.”

Rysunek 6. Zasięg obszaru przekroczeń poziomu docelowego ozonu określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie zachodniopomorskim w 2020 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Rocznej oceny jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2020.”

Program ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej

Program ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej został przyjęty uchwałą nr XVI/206/20 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z 4 czerwca 2020 r.

Celem opracowania *Programu ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej* jest wskazanie przyczyn wystąpienia przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych dla pyłu zawieszonego PM10 oraz benzo(a)pirenu, a następnie wskazanie działań naprawczych, które pomogą poprawić jakość powietrza.

Na terenie Gminy Kobyłanka, zgodnie z POP dla terenu strefy zachodniopomorskiej, zidentyfikowano obszary przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu. Dotyczył on obszaru wiejskiego, położonego niedaleko miasta, o powierzchni 44,9294 ha. Maksymalne zanotowane stężenie benzo(a)pirenu wyniosło 1,55 [ng/m³]. Szacunkowa liczba osób

narażonych na oddziaływanie zanieczyszczeń powietrza wyniosła 2 067 osób, z czego 135 to dzieci w wieku od 0 do 4 lat, a 315 to osoby powyżej 65 roku życia.

Uchwała antysmogowa⁶

Uchwałą Nr XXXV/540/18 z dnia 26 września 2018 r. Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego przyjął tzw. uchwałę antysmogową wprowadzającą na obszarze województwa zachodniopomorskiego ograniczenia i zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Ograniczenia i zakazy wymienione w akcie prawa miejscowego obowiązują wszystkich użytkowników instalacji o mocy poniżej 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych, tj. mieszkańców województwa zachodniopomorskiego, samorządy oraz podmioty działające na jego terenie. Ograniczeniami i zakazami objęto w szczególności następujące instalacje: kotły centralnego ogrzewania i ogrzewacze pomieszczeń tj. kominki, piece kaflowe, kozy, itp.

Wprowadzenie uchwały antysmogowej dla województwa zachodniopomorskiego powoduje, iż:

- na terenie województwa od 1 maja 2019 r. zakazane jest stosowanie paliw stałych tj.:
  - paliw niesortowanych w rozumieniu ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. 2019 poz. 660 t. j. ze zm.);
  - mułów i flotokoncentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem;
  - węgla brunatnego;
  - paliw niespełniających wymagań jakościowych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 3a ust. 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. 2019 poz. 660 t. j. ze zm.).
- na terenie województwa zachodniopomorskiego dopuszczone będzie eksploataowanie instalacji na paliwo stałe spełniające minimalny standard emisyjny zgodny z 5 klasą pod względem granicznych wartości sprawności cieplnej oraz granicznych wartości emisji zanieczyszczeń normy PN-EN 303-5:2012. Terminy wymiany kotłów są następujące:
  - do 1 stycznia 2024 r. wymienić należy kotły niespełniające żadnych standardów emisyjnych (kotły bezklasowe tzw. kopciuchy)
  - do 1 stycznia 2028 r. wymienić należy kotły poniżej klasy 5.
- na terenie województwa zachodniopomorskiego dopuszczone będzie eksploataowanie ogrzewaczy pomieszczeń (kominki, kozy, piece kaflowe itp.) spełniających minimalne poziomy sezonowej efektywności energetycznej i normy emisji zanieczyszczeń dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń określone w ust. 1 i 2 załącznika II do rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady

⁶ Uchwała nr XXX/540/18 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 26 września 2018 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa zachodniopomorskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw

2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe.

Wymiana lub dostosowanie ogrzewaczy niespełniających powyższych wymogów musi nastąpić do 1 stycznia 2028 r.

5.1.3 Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z analizami wykonanymi na potrzeby programu KLIMADA, zamieszczonymi w *Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020*, na przestrzeni następných lat warunki klimatyczne Polski zmieniają się. Przewidywane jest zwiększenie się średniej rocznej temperatury ilości dni upalnych (z temperaturą powyżej 25° C) oraz zmniejszenie się ilości dni z temperaturami poniżej 0° C. Efektem tego może być ograniczenie zapotrzebowania na energię potrzebną do ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych, co jednocześnie spowoduje ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Zwiększenie się ilości dni upalnych, może z kolei spowodować wzrost zapotrzebowania na energię (urządzenia klimatyzacyjne). Większa ilość dni słonecznych przyczyni się natomiast do polepszenia się warunków słonecznych, wyjątkowo ważnych przy korzystaniu z energii odnawialnej.

Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań temperatur oraz zapotrzebowania energetycznego, wdrożenie rozproszonych, niskoemisyjnych źródeł energii oraz wykorzystywanie energii odnawialnej.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie ochrony powietrza, można zaliczyć wszelkiego rodzaju awarie sieci przesyłowych oraz awarie w zakładach przemysłowych.

Awaria instalacji przemysłowych lub przesyłowych może doprowadzić do uwolnienia dużych ilości lotnych związków chemicznych do powietrza. Substancje takie mogą cechować się negatywnym wpływem na organizmy żywe oraz środowisko naturalne. Zasięg skażenia po awarii przemysłowej jest zależny od lokalnych uwarunkowań terenowych, klimatu oraz pogody i w zależności od tych parametrów może pokryć bardzo duży obszar.

Działania edukacyjne

Jednym z najważniejszych zadań gmin jest zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców – zwłaszcza tych dorosłych. Cel ten można osiągnąć poprzez organizowanie szkoleń oraz akcji edukacyjnych podejmujących tematykę zmian klimatu, sposobów minimalizowania ich skutków, ograniczania niskiej emisji oraz minimalizacji negatywnego wpływu na powietrze atmosferyczne.

Monitoring środowiska

Monitoring powietrza w Województwie Zachodniopomorskim prowadzony jest przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie. W ramach systemu monitoringu jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim funkcjonuje 11 stacji pomiarowych. Prowadzą one monitoring w sposób automatyczny lub manualny.

Ponadto na terenie Gminy Kobylanka zlokalizowane są także czujniki sieci Airly (urządzenia mierzące w czasie rzeczywistym stężenia pyłów zawieszonych w powietrzu i najważniejsze parametry pogodowe), mogące pełnić dodatkową funkcję informacyjną dotyczącą aktualnej jakości powietrza.

5.1.4 Analiza SWOT

Jakość powietrza	
Silne strony	Słabe strony
• Brak przekroczeń dopuszczalnych norm powietrza w przypadku pyłu PM10, PM2,5, SO₂, NO₂, CO; C₆H₆; Pb; As; Cd oraz Ni; • Gmina Kobylanka posiada uchwalony Plan Gospodarki Niskoemisyjnej;	• Ogrzewanie budynków ze źródeł ciepła powodujących emisje zanieczyszczeń do powietrza; • Zagrożenie z liniowych i punktowych źródeł zanieczyszczeń; • Spalanie w piecach paliwa niskiej jakości oraz odpadów; • Niska świadomość ekologiczna mieszkańców, • Przekroczenia dopuszczalnych norm jakości powietrza w przypadku B(a)P;
Szanse	Zagrożenia
• Stopniowe zastąpienie ogrzewania węglowego, bardziej nowoczesnym systemem (w tym OZE); • Termomodernizacja budynków znajdujących się na terenie gminy; • Tworzenie ścieżek rowerowych; • Edukacja ekologiczna mieszkańców ze szczególnym naciskiem na zagadnienia dotyczące zagrożeń związanych ze spalaniem w piecach paliw niskiej jakości oraz odpadów;	• Wzrost liczby samochodów; • Niska świadomość mieszkańców dotycząca zjawiska tzw. „niskiej emisji”; • Spalanie w kotłach odpadów oraz paliw o niskiej jakości; • Korzystanie z przestarzałych kotłów na paliwa stałe;

5.2. Zagrożenia hałasem

5.2.1. Stan wyjściowy

Hałas definiuje się jako wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego oddziałujące na organizm ludzki. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2020 poz. 1219 z późn. zm.), podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przed hałasem są następujące:

- emisja - wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio energie do powietrza, wody lub ziemi, związane z działalnością człowieka (takie jak hałas czy wibracje),
- hałas - dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16.000 Hz,
- poziom hałasu - równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB).

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art. 117 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2020 poz. 1219 z późn. zm.). W rozumieniu ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasów komunikacyjnych Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych tego rodzaju hałasów. Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasów komunikacyjnych zależy od wartości poziomu równoważnego LA_{eq} i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość $LA_{eq} < 52$ dB
- średnia uciążliwość 52 dB $< LA_{eq} < 62$ dB
- duża uciążliwość 63 dB $< LA_{eq} < 70$ dB
- bardzo duża uciążliwość $LA_{eq} > 70$ dB

5.2.2. Źródła hałasu

Hałas drogowy

Kryteria dopuszczalności hałasu drogowego określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014, poz. 112). Dla rodzajów terenu, wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (tj. tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny szpitali, szkoły, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe i uzdrowiska), ustalono dopuszczalny równoważny poziom hałasu LA_{eqD} w porze dziennej i LA_{eqN} w porze nocnej. Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważnego hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób jego zagospodarowania. Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze dziennej – w zależności od funkcji terenu – od 50 do 68 dB, w porze nocnej 45–60 dB. Dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 12. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu.

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
	Drogi lub linie kolejowe*		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	LAeq D przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	LAeq N przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	LAeq D przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	LAeq N przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
a) Obszary A ochrony uzdrowiskowej b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży** c) Tereny domów opieki d) Tereny szpitali w Miastach	61	56	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami rzemieślniczymi c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe poza miastem d) Tereny zabudowy zagrodowej	65	56	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ***	68	60	55	45

* Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

** W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

*** Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

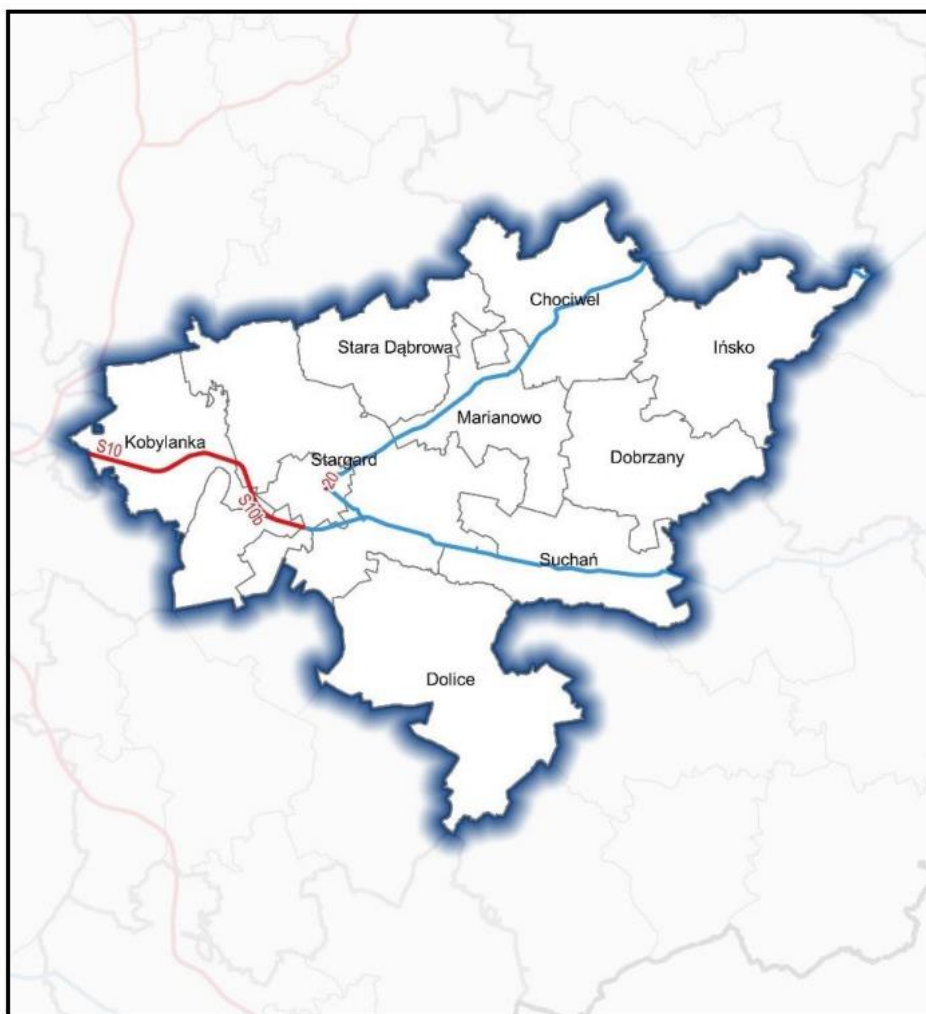
Na terenie Gminy Kobylanka głównym źródłem hałasu drogowego są:

- Drogi krajowe:
  - Droga ekspresowa S-10;
- Drogi wojewódzkie:
  - Droga wojewódzka nr 120;
  - Droga wojewódzka nr 142;
- Drogi powiatowe:
- Drogi gminne;
- Drogi wewnętrzne.

W ostatnich latach nie przeprowadzono, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, badań środowiska akustycznego na terenie Gminy Kobylanka.

W 2018 roku Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przeprowadziła badania hałasu drogowego na terenie powiatu stargardzkiego. Badaniami objęto odcinek drogi ekspresowej S-10, przebiegający przez obszar Gminy Kobylanka.

Rysunek 7. Lokalizacja analizowanych odcinków dróg krajowych na terenie powiatu stargardzkiego.

Źródło: Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie Województwa Zachodniopomorskiego.

Wyniki badań zawierały zestawienie wielkości obszaru oraz liczby budynków narażonych na przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu. Zebrano je w dwóch tabelach opisujących wskaźnik L_N długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00) oraz wskaźnik L_{DWN} (długookresowy średni poziom dźwięku, wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (od godz. 6⁰⁰ do godz. 18⁰⁰), pory wieczoru (od godz. 18⁰⁰ do godz. 22⁰⁰) oraz pory nocy (od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰)). Dane o przekroczeniach zostały zestawione w tabelach.

Tabela 13. Przekroczenia wartości L_{DWN} [dB] dla drogi ekspresowej S-10.

Droga ekspresowa S-10					Wskaźnik hałasu L_{DWN} [dB]
Kryterium	do 5 dB	5 dB -10 dB	10 dB -15 dB	15 dB-20 dB	pow. 20dB
	Stan warunków akustycznych środowiska				
	nieдобry		zły		Bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km ²]	0,002	0,000	0,000	0,000	0,000
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [tys.]	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [tys.]	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Źródło: Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie Województwa Zachodniopomorskiego.

Tabela 14. Przekroczenia wartości L_N [dB] dla drogi ekspresowej S-10.

Droga ekspresowa S-10					Wskaźnik hałasu L_N [dB]
Kryterium	do 5 dB	5 dB -10 dB	10 dB -15 dB	15 dB-20 dB	pow. 20dB
	Stan warunków akustycznych środowiska				
	nieдобry		zły		Bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km ²]	0,001	0,000	0,000	0,000	0,000

Droga ekspresowa S-10					Wskaźnik hałasu L _N [dB]
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [tys.]	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [tys.]	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Zródło: Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie Województwa Zachodniopomorskiego.

Jak wynika z badań poziomów hałasu przeprowadzonych przez GDDKiA., wzdłuż drogi ekspresowej S-10, mogą wystąpić przekroczenia dopuszczalnych poziomów dźwięku sięgające 5 dB.

Hałas kolejowy

Przez Gminę Kobylanka przebiega fragment następującej Linii kolejowej nr 351 relacji Poznań Główny – Szczecin Główny, mogąca być potencjalnym źródłem hałasu.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy powodowany jest eksploatacją instalacji lub urządzeń związanych z prowadzoną działalnością przemysłową. Jeżeli dla podmiotu stwierdzono, na podstawie przeprowadzonych badań, przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu, starosta powiatowy wydaje decyzję określającą dopuszczalne poziomy hałasu. Uciążliwość hałasu emitowanego z obiektów przemysłowych zależy między innymi od ich ilości, czasu pracy czy odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej.

5.2.3. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Wzrost średnich temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym powoduje zwiększenie się poziomów dźwięków – zwłaszcza tych generowanych przez urządzenia mechaniczne oraz elektryczne. Wzrost temperatury wymusza również, intensywniejsze działanie układów chłodzących co również może powodować uciążliwości dla środowiska, zwłaszcza w miastach gdzie naturalny krajobraz uległ największym przekształceniom. Aby zmniejszyć negatywny wpływ wysokich temperatur należy zwiększać ilość terenów zielonych.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie klimatu akustycznego można zaliczyć wszelkiego rodzaju awarie, powodujące nagłe zwiększenie emisji dźwięku.

Działania edukacyjne

Zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczącej zagrożenia nadmiernym poziomem dźwięku w powietrzu, zwłaszcza przy nieustannie rosnącej ilości pojazdów mechanicznych, powinno być jednym z priorytetów jednostek samorządu terytorialnego. Ważnym krokiem w tym kierunku może być organizacja szkoleń, dla mieszkańców gminy, mających na celu propagowanie wiedzy na temat zagrożeń związanych z hałasem oraz sposobów niwelowania jego skutków.

Monitoring środowiska

Monitoring poziomów dźwięku w Województwie Zachodniopomorskim prowadzony jest przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie. Badania obejmują okolice dróg o dużym natężeniu ruchu, okolice linii kolejowych oraz lotnisk. Ponadto wymagane jest sporządzanie map akustycznych dla dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów na rok. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie prowadzi także kontrole poziomów dźwięku w powietrzu, jeżeli zgłoszone zostały nieprawidłowości.

5.2.4. Analiza SWOT

Klimat akustyczny	
Silne strony	Słabe strony
- Ryzyko przekroczenia dopuszczalnych poziomów dźwięku dotyczy okolic drogi ekspresowej S-10; - Opracowane mapy akustyczne dla dróg krajowych przebiegających przez obszar Gminy Kobylanka;	- Występowanie przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu wzdłuż drogi ekspresowej S-10; - Natężenie ruchu komunikacyjnego;
Szanse	Zagrożenia
- Monitorowanie poziomu dźwięku wzdłuż ciągów komunikacyjnych; - Poprawa stanu technicznego ciągów komunikacyjnych; - Tworzenie barier akustycznych; - Uwzględnianie w Planach Zagospodarowania Przestrzennego odległości od źródeł hałasu;	Zwiększająca się ilość samochodów;

5.3. Pola elektromagnetyczne

5.3.1. Stan wyjściowy

Zagadnienia dotyczące ochrony ludzi i środowiska przed niekorzystnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych regulowane są przepisami dotyczącymi:

- ochrony środowiska,
- bezpieczeństwa i higieny pracy,
- prawa budowlanego,
- zagospodarowania przestrzennego,
- przepisami sanitarnymi.

Jako promieniowanie niejonizujące określa się promieniowanie, którego energia oddziałująca na każde ciało materialne nie wywołuje w nim procesu jonizacji. Promieniowanie to związane jest ze zmianami pola elektromagnetycznego. Poniżej zestawiono potencjalne źródła omawianego promieniowania:

- urządzenia wytwarzające stałe pole elektryczne i magnetyczne,
- urządzenia wytwarzające pole elektryczne i magnetyczne o częstotliwości 50 Hz, (stacje i linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia),
- urządzenia wytwarzające pole elektromagnetyczne o częstotliwości od 1 kHz do 300 GHz, (urządzenia radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne),
- inne źródła promieniowania z zakresu częstotliwości: 0 - 0,5 Hz, 0,5 - 50 Hz oraz 50-1000 Hz.

Zagadnienia dotyczące promieniowania niejonizującego są określone przez Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2019 poz. 2448). Zróżnicowane dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych określony w załączniku do powyższego rozporządzenia przedstawiono poniżej.

Tabela 15. Częstotliwość pola elektromagnetycznego, dla której określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pola elektromagnetycznego na środowisko oraz dopuszczalne poziomy pola elektromagnetycznego, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową.

Częstotliwość pola elektromagnetycznego		Parametr fizyczny		
		Składowa elektryczna E (V/m)	Składowa magnetyczna H (A/m)	Gęstość mocy S (W/m ²)
1	50 Hz	1000	60	ND

Źródło: Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2019 poz. 2448).

Gdzie:

- Oznaczenia:
  - ND – nie dotyczy.
- Objaśnienia:
  - 50 Hz – częstotliwość sieci elektroenergetycznej;
  - parametry charakteryzujące oddziaływanie pola elektromagnetycznego na środowisko (kolumna 2 i 3 w tabeli 1) reprezentują graniczne wartości skuteczne natężenia pola elektrycznego E i magnetycznego H.

Tabela 16. Zakresy częstotliwości pól elektromagnetycznych, dla których określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko oraz dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych dla miejsc dostępnych dla ludności.

Zakres częstotliwości pola elektromagnetycznego		Parametr fizyczny		
		Składowa elektryczna E (V/m)	Składowa magnetyczna H (A/m)	Gęstość mocy S (W/m ²)
1	0 Hz	10000	2500	ND
2	od 0 Hz do 0,5 Hz	ND	2500	ND
3	od 0,5 Hz do 50 Hz	10000	60	ND
4	od 0,05 kHz do 1 kHz	ND	3 / f	ND
5	od 1 kHz do 3 kHz	250 / f	5	ND
6	od 3 kHz do 150 kHz	87	5	ND
7	od 0,15 MHz do 1 MHz	87	0,73 / f	ND
8	od 1 MHz do 10 MHz	87 / f 0,5	0,73 / f	ND
9	od 10 MHz do 400 MHz	28	0,073	2
10	od 400 MHz do 2000 MHz	1,375 × f 0,5	0,0037 × f 0,5	f / 200
11	od 2 GHz do 300 GHz	61	0,16	10

Źródło: Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2019 poz. 2448).

Gdzie:

- Oznaczenia:
  - f – wartość częstotliwości pola elektromagnetycznego z tego samego wiersza kolumny „Zakres częstotliwości pola elektromagnetycznego”.
  - ND – nie dotyczy.
- Objasnienia:
  - Dopuszczalne poziomy podane w tabeli określono do oceny oddziaływania pól elektromagnetycznych emitowanych podczas użytkowania stałych sieci elektroenergetycznych i radiokomunikacyjnych. Wymagania te nie mają zastosowania do oceny pól elektromagnetycznych emitowanych przez elektryczne urządzenia przenośne i urządzenia użytkowane w mieszkaniach. Ocena oddziaływania pola elektromagnetycznego w środowisku pracy określona jest odrębnymi przepisami.

5.3.2. Źródła oraz poziomy promieniowania elektromagnetycznego

Na terenie Gminy Kobylanka źródła promieniowania niejonizującego stanowią:

- linie i stacje elektroenergetyczne wysokich napięć,
- urządzenia radiokomunikacyjne, urządzenia radionawigacyjne i radiolokacyjne.

Wykaz stacji bazowych telefonii komórkowej zlokalizowanych na terenie Gminy Kobylanka, przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 17. Wykaz stacji bazowych telefonii komórkowej znajdujących się na terenie Gminy Kobylanka.

Lp.	Podmiot eksploatujący	Nazwa stacji	Nr działki	Obręb ewidencyjny
1	P4 Sp. z o.o.	STS0201 D	41/6	Motaniec
2	Towerlink Poland Sp. z o.o.	BT 43521 Morzyczyn	124	Morzyczyn
3	T-Mobile Polska S.A.	33755 (73755N!) PSZ_KOBYLANKA_MORZYCZYN	124	Morzyczyn
4	Orange Polska S.A.	1224/3831 (4465) (74218N!) Kobylanka PSZ_KOBYLANKA KOBYLANKA	472	Kobylanka
5	Orange Polska S.A.	5355/5573 (6313) (74225N!) Reptowo PSZ_KOBYLANKA_REPTOWO	149/3	Reptowo
6	Orange Polska S.A.	9883 (74254N!) MOTANIEC PSZ_Kobylanka_Nettoindoor (stara nazwa: 4440 (73601N!))	–	adres: Motaniec 30
7	T-Mobile Polska S.A.	Motaniec R1O 33601 (73601N!) PSZ_KOBYLANKA_MOTANIEC	39/7	Motaniec
8	Towerlink Poland Sp. z o.o.	BT44562 Motaniec	41/6	Motaniec

źródło: Starostwo Powiatowe w Stargardzie

Na terenie gminy zlokalizowana jest stacja elektroenergetyczna „Morzyczyn” wraz z sieciami elektroenergetycznymi o napięciu 110, 220 i 400 kV.

Badania poziomu pól elektromagnetycznych, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, prowadzone były na terenie Gminy Kobylanka w roku 2019. Punkt pomiarowy zlokalizowany był w miejscowości Motaniec przy ul. Podleśnej. Wyniki tych badań przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 18. Wyniki pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych na terenie Gminy Kobylanka w roku 2019.

Miejsce wykonywania pomiaru	Długość geograficzna (E)	Szerokość geograficzna (N)	Wynik [V/m]
Motaniec, ul. Podleśna	14,847970	53,352060	1,32

źródło: WIOŚ w Szczecinie

W trakcie pomiarów poziomu pól elektromagnetycznych w latach 2017-2019, obowiązywało rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z 2003 r., nr 192, poz. 1883). Zgodnie z nim, dla analizowanych częstotliwości (od 0,003 GHz do 3 GHz), dopuszczalna wartość poziomu pól elektromagnetycznych w powietrzu wynosiła 7 V/m.

Począwszy od roku 2020 obowiązującym rozporządzeniem określającym dopuszczalne poziomy promieniowania elektromagnetycznego jest Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2019 poz. 2448), które zostało przywołane w rozdziale 5.3.1. Dopuszczalne wartości zostały zwiększone w stosunku do tych, które obowiązywały do roku 2019.

5.3.3. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatyczne mogą powodować gwałtowne zjawiska atmosferyczne, bezpośrednio wpływające na infrastrukturę energetyczną oraz emitującą pola elektromagnetyczne, a mianowicie powodujące jej uszkodzenia. Zgodnie z europejskimi ramami działania, zawartymi w „Białej księdze adaptacji do zmian klimatu”, w celu zmniejszenia takiego wpływu należy wprowadzać odpowiednie zmiany w projektowaniu, normach konstrukcyjnych oraz budowie instalacji.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie promieniowania elektromagnetycznego można zaliczyć wszelkiego rodzaju awarie urządzeń, powodujące nadmierną emisję promieniowania, mogącą negatywnie wpłynąć na środowisko. Szkodliwość promieniowania PEM zależy od częstotliwości oraz natężenia pola oddziaływującego, powierzchni narażonej na oddziaływanie oraz czasu ekspozycji. Do szkodliwych skutków promieniowania elektromagnetycznego można zaliczyć m. in. podniesienie temperatury tkanek (co może doprowadzić nawet do ich uszkodzenia) oraz stymulacje mięśni i układu nerwowego poprzez prąd indukowany promieniowaniem.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne na terenie gminy powinny skupić się wokół zwiększenia świadomości mieszkańców na temat zagrożeń związanych z promieniowaniem elektromagnetycznym oraz urządzeniami, które takie promieniowanie emitują.

Monitoring środowiska

W ramach analizowania wpływu pól elektromagnetycznych na stan środowiska niezbędne jest kontynuowanie monitoringu środowiska oraz prowadzenie badań pozwalających ocenić skalę zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym. Monitoring poziomów PEM w Województwie Zachodniopomorskim prowadzony jest przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie. Badania prowadzi się w miastach o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys., w miastach o liczbie ludności poniżej 50 tys. oraz na terenach wiejskich.

5.3.4. Analiza SWOT

Promieniowanie elektromagnetyczne	
Silne strony	Słabe strony
• Brak przekroczeń poziomów promieniowania PEM, na obszarze Gminy Kobylanka;	• Obecność emiterów pól elektromagnetycznych na terenie Gminy Kobylanka;
Szanse	Zagrożenia
• Monitoring poziomów PEM na terenie gminy; • Uwzględnianie w Planach Zagospodarowania Przestrzennego źródeł promieniowania PEM;	• Umieszczanie nowych źródeł PEM w pobliżu już istniejących co może spowodować spotęgowanie efektu wytwarzanych pól;

5.4. Gospodarowanie wodami

Podstawową jednostką gospodarki wodnej w myśl polskiego prawa, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (2000/60/WE) jest Jednolita Część Wód (JCW). Jednolite części wód dzielimy na Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP) i Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd).

- **Jednolita część wód powierzchniowych** – rozumie się przez to oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak:
  - jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny,
  - sztuczny zbiornik wodny,
  - struga, strumień, potok, rzeka i kanał lub ich części,
  - morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne;
- **Jednolita część wód podziemnych** – rozumie się przez to określoną objętość wód podziemnych występującą w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych;

5.4.1. Stan wyjściowy - wody powierzchniowe

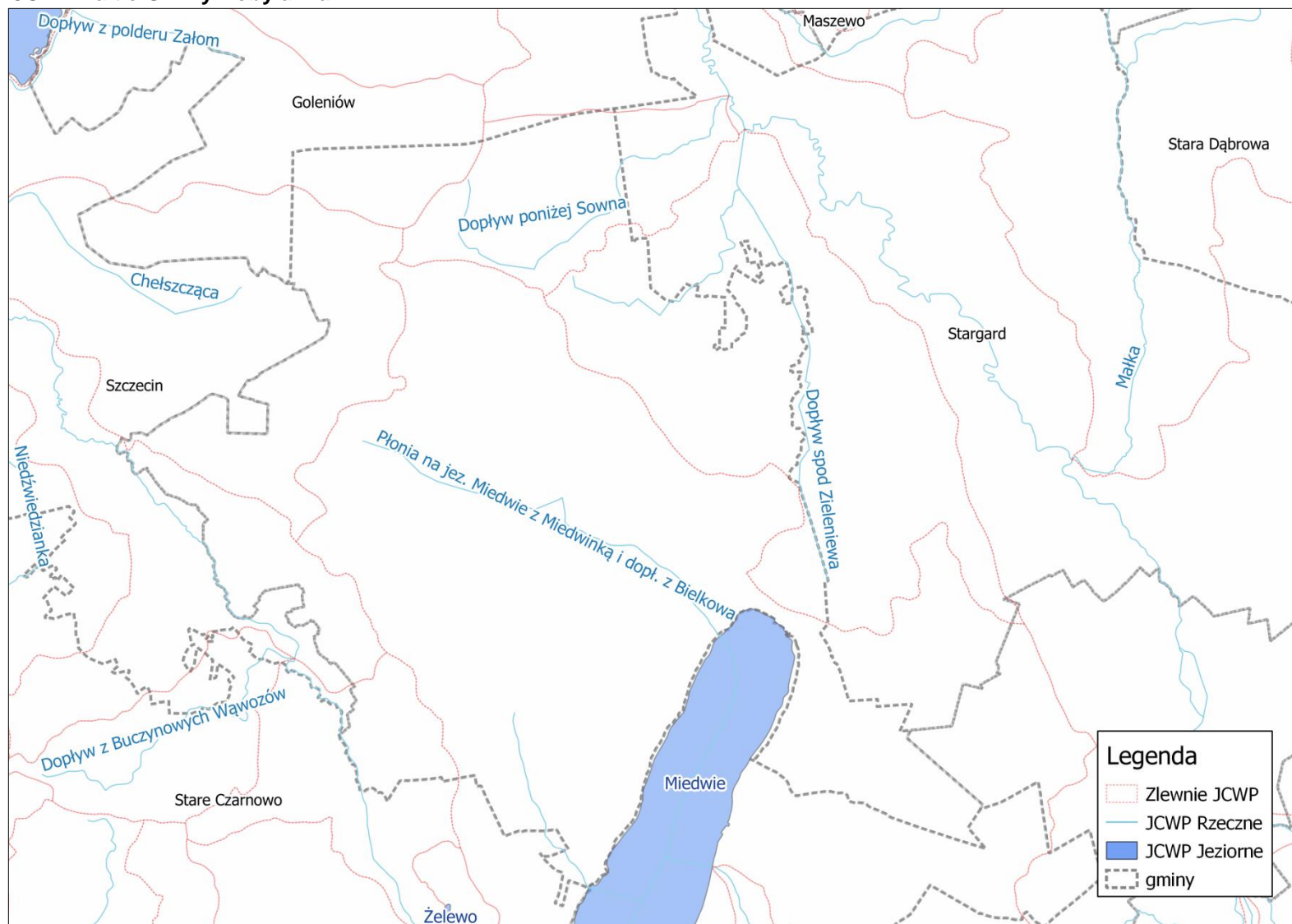
Obszar Gminy Kobylanka leży w zlewniach następujących jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP)

Tabela 19. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze Gminy Kobylanka.

Kod JCWP	Nazwa JCWP
RW6000019774	Dopływ z polderu Załom
RW600017198949	Dopływ spod Zieleniewa
RW600017198952	Dopływ poniżej Sowna
RW6000201976919	Płonia od wypływu z Jez. Żelewo do Dopływu z Buczynowych Wąwozów
RW600020197699	Płonia od dopływu z Buczynowych Wąwozów do ujścia do jez. Dąbie
RW60002319772	Chęszcząca
RW600025197679	Płonia na jez. Miedwie z Miedwinką i dopł. z Bielkowa

źródło: Aktualizacja Programu wodno-środowiskowego kraju.

Rysunek 8. JCWP na tle Gminy Kobylanka.

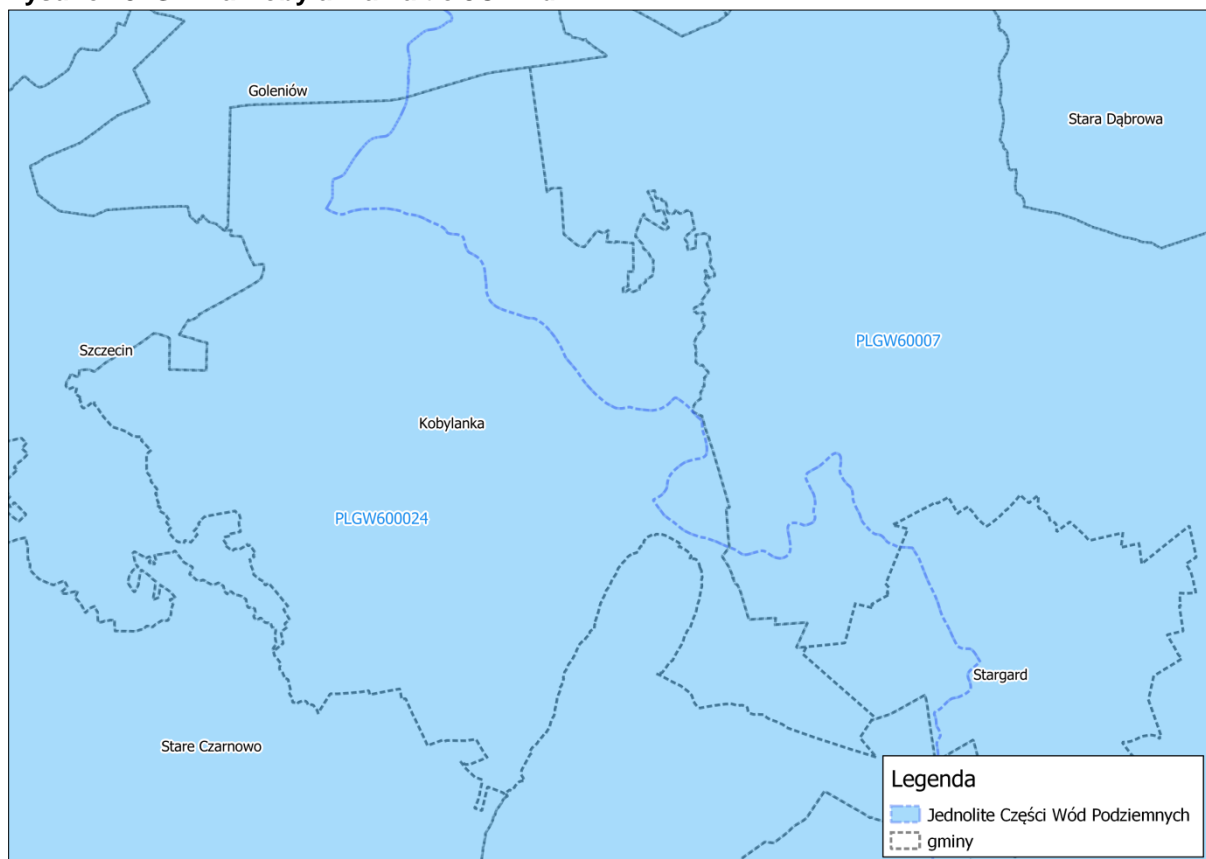
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW W

5.4.2. Stan wyjściowy - wody podziemne

Gmina Kobylanka jest zlokalizowana w obrębie Jednolitej Części Wód Podziemnych JCWPd nr 7 oraz JCWPd nr 24. Ich położenie przedstawiono poniżej.

Rysunek 9. Gmina Kobylanka na tle JCWPd.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

Informacje na ich temat znajdują się w poniższej tabeli.

Tabela 20. Charakterystyka JCWPd nr 7.

Powierzchnia	2 329,0 km ²
Region	Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego
Województwo	Zachodniopomorskie, Lubuskie
Powiaty	<u>Lubuskie</u> : strzelecko-drezdenecki <u>Zachodniopomorskie</u> : goleniowski, stargardzki, choszczeński, drawski, pyrzycki, łobeski, M. Szczecin
Głębokość występowania wód słodkich	od 1 do 140 m

źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna

Tabela 21. Charakterystyka JCWPd nr 24.

Powierzchnia	1 305,6 km ²
Region	Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego
Województwo	Zachodniopomorskie
Powiaty	goleniowski, stargardzki, gryfiński, choszczeński, myśliborski, pyrzycki, M. Szczecin

Głębokość występowania wód słodkich	od 0,2 do 90 m

źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Południowo-wschodnia część Gminy Kobylanka znajduje się w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 123 „Zbiornik międzymorenowy Stargard–Goleniów”.

GZWP nr 123 „Zbiornik międzymorenowy Stargard–Goleniów”⁷

GZWP nr 123 jest położony w granicach województwa zachodniopomorskiego i obejmuje swoim zasięgiem część powiatu goleniowskiego: gminy Goleniów, Maszewo i Osina oraz część powiatu stargardzkiego: Miasto i Gmina Stargard, gminy Stara Dąbrowa, Kobylanka.

Według podziału fizyczno-geograficznego Polski obszar GZWP leży w graniach podprovincji Pobrzeży Południowobałtyckich, w makroregionie Pobrzeża Szczecińskiego, mezoregiony: Równina Goleniowska, Równina Pyrzycka, Równina Nowogardzka.

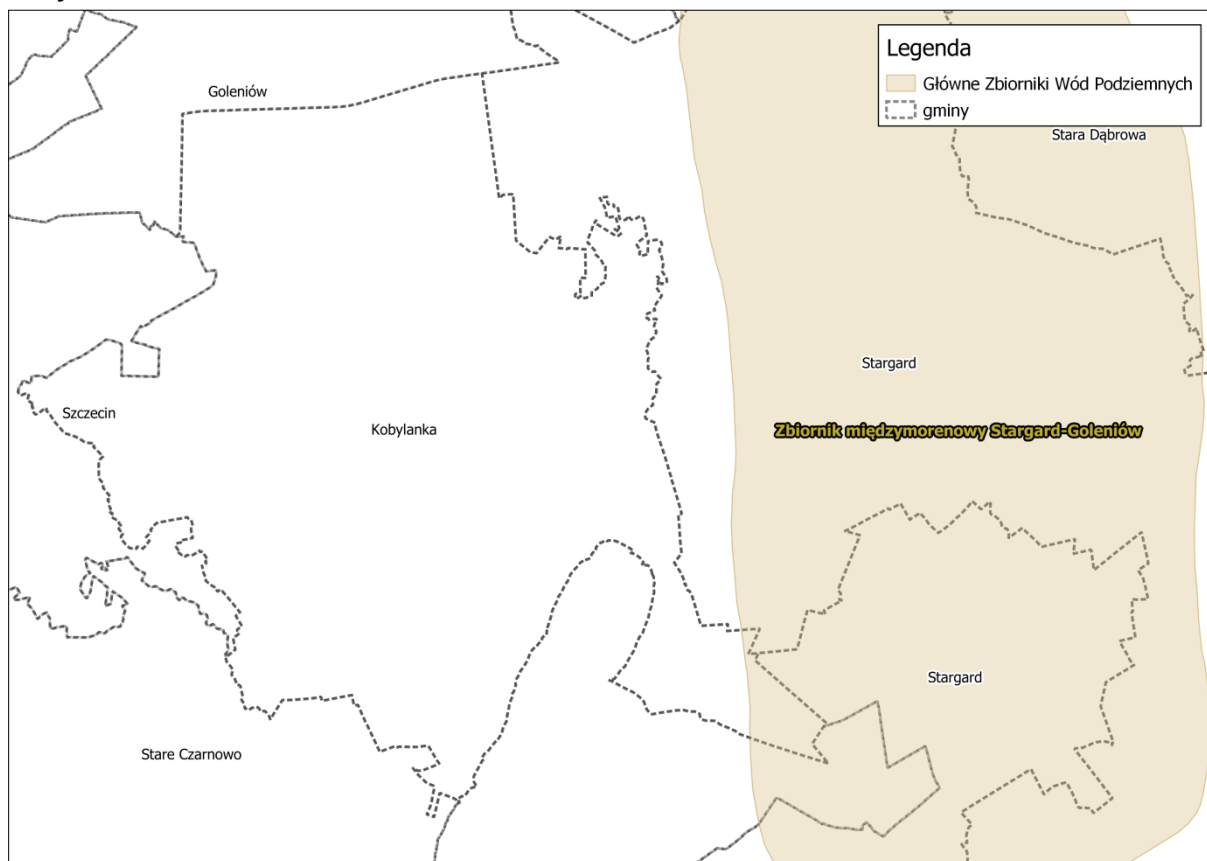
W obrębie GZWP nr 123 wyróżniono trzy czwartorzędowe poziomy wodonośne. Pierwszy od powierzchni terenu poziom wodonośny, występujący głównie w północnej części zbiornika i w dolinach rzecznych, stanowi poziom wód gruntowych. Genetycznie poziom ten związany jest z osadami rzecznyymi, rzeczno-rozlewiskowymi, sandrami, a lokalnie ozami i kemami zlodowacenia Wisły. Kolejny poziom wodonośny, to górny międzyglinowy poziom wodonośny. Zalega on pomiędzy glinami zlodowacenia Wisły oraz pod tymi glinami. Tworzą go piaski różnoziarniste przeławicane mułkami i żwirami, wykształconymi w postaci izolowanych warstw i soczew. GZWP nr 123 Stargard–Goleniów związany jest ze środkowym międzyglinowym poziomem wodonośnym. Poziom ten reprezentują utwory piaszczysto-żwirowe zlodowaceń środkowopolskich oraz osady rzeczne interstadiu mazowieckiego.

W poziomie wodonośnym GZWP nr 123 dominuje współczynnik filtracji w zakresie 24,0–48,0 m/d. Wodoprzewodność zawiera się w przedziale 50–1000 m²/d. Rzędne zwierciadła wody w granicach zbiornika kształtują się na poziomie od ok. 5 m n.p.m. w części północno-zachodniej w rejonie Goleniowa, do 45 m n.p.m. na zachodzie, w okolicach miejscowości Łęczyca. Ogólnie przepływ wód podziemnych odbywa się w kierunku zachodnim ku dolinie rzeki Ina, a dalej w kierunku jeziora Dąbie i Zalewu Szczecińskiego.

Położenie GZWP nr 123 na tle Gminy Kobylanka zostało przedstawione poniżej.

⁷ Informator PSH – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, Warszawa, 2017 r.

Rysunek 10. GZWP nr 123 „Zbiornik międzymorenowy Stargard–Goleniów” na tle Gminy Kobylanka.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

5.4.3. Jakość wód - wody powierzchniowe

Stan rzek

Informacje na temat stanu wód JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Kobylanka, uzyskane od PGW WP, zebrano w tabeli.

Tabela 22. Stan JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Kobylanka.

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Stan/ potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan wód	Status	Zagrożenie nieosiągnięciem celów środowiskowych
RW6000019774	Dopływ z polderu Załom	co najmniej dobry	dobry	dobry	sztuczna	niezagrożona
RW600017198949	Dopływ spod Zieleniewa	poniżej dobrego	dobry	zły	naturalna	zagrożona
RW600017198952	Dopływ poniżej Sowna	co najmniej dobry	dobry	dobry	naturalna	niezagrożona
RW6000201976919	Płonia od wypływu z Jez. Żelewo do Dopływu z Buczynowych Wąwozów	umiarkowany	dobry	zły	naturalna	zagrożona
RW600020197699	Płonia od dopływu z Buczynowych Wąwozów do ujścia do jez. Dąbie	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	silnie zmieniona	zagrożona
RW60002319772	Chęlszcza	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	silnie zmieniona	zagrożona
RW600025197679	Płonia na jez. Miedwie z Miedwinką i dopł. z Bielkowa	dobry i powyżej dobrego	poniżej dobrego	zły	silnie zmieniona	zagrożona

źródło: Aktualizacja Programu wodno-środowiskowego kraju.

W latach 2014 - 2019, prowadzone były badania stanu wód JCWP, obejmujących swoim zasięgiem obszar Gminy Kobylanka. Ocena stanu tych wód przedstawiona została poniżej.

Tabela 23. Ocena stanu JCWP obejmujących swoim zasięgiem Gminę Kobylanka, w latach 2014- 2019.

Nazwa JCWP	Rok badań	Ppk	Kod ppk	Potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan wód
Dopływ spod Zieleniewa	2018	Struga Sowno - uj. do lny (m. Sowno)	PL02S0101_0330	zły stan ekologiczny	-	zły stan wód
Płonia od wypływu z Jez. Żelewo do Dopływu z Buczynowych Wąwozów	2019	Płonia - w m. Kołbacz	PL02S0101_0487	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
Płonia od dopływu z Buczynowych Wąwozów do ujścia do jez. Dąbie	2019	Płonia - poniżej m. Szczecin-Dąbie (ujście do j. Dąbie)	PL02S0101_0489	słaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
Chęszcza	2019	Chęszcza - ujście do j. Dąbie	PL02S0101_3155	słaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
Płonia na jez. Miedwie z Miedwinką i dopł. z Bielkowa	2016	Miedwinka - ujście do j. Miedwie (m. Morzyczyn)	PL02S0101_0477	umiarkowany potencjał ekologiczny	-	zły stan wód

źródło: GIOŚ

Rysunek 11. Schemat oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

Stan wód		Stan chemiczny	
		Dobry stan chemiczny	Stan chemiczny poniżej dobrego
Stan ekologiczny/potencjał ekologiczny	Bardzo dobry stan ekologiczny/potencjał ekologiczny dobry lub powyżej dobrego	Dobry stan wód	Zły stan wód
	Dobry stan ekologiczny/potencjał ekologiczny dobry lub powyżej dobrego	Dobry stan wód	Zły stan wód
	Umiarkowany stan ekologiczny/umiarkowany potencjał ekologiczny	Zły stan wód	Zły stan wód
	Słaby stan ekologiczny/słaby potencjał ekologiczny	Zły stan wód	Zły stan wód
	Zły stan ekologiczny/zły potencjał ekologiczny	Zły stan wód	Zły stan wód

źródło: WIOŚ.

5.4.4. Jakość wód - wody podziemne

Informacje na temat stanu jakości wód podziemnych JCWPd nr 7 oraz JCWPd nr 24 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 24. Wyniki oceny stanu wód podziemnych dla JCWPd nr 7 oraz JCWPd nr 24.

Kod JCWPd	Stan chemiczny	Stan ilościowy	Status	Zagrożenie nieosiągnięciem celów środowiskowych
PLGW60007	dobry	dobry	dobry	niezagrożona
PLGW600024	dobry	dobry	dobry	niezagrożona

źródło: Aktualizacja Programu wodno-środowiskowego kraju.

5.4.5 Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Przeprowadzone analizy wskazują na zwiększenie się prawdopodobieństwa występowania powodzi błyskawicznych, wywołanych gwałtownymi zjawiskami pogodowymi, mogących spowodować zalewanie obszarów, na których gospodarka przestrzenna prowadzona jest w sposób nieodpowiedni. Przewidywane jest również skrócenie się okresu zalegania warstwy śnieżnej co może mieć skutki pozytywne (mniejsze prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi roztopowych) jak i negatywne (niedobór wód i susze).

Planowane działania mają na celu usprawnienie funkcjonowania w warunkach nadmiaru, jak i niedoboru wody. Osiągnięcie tego planowane jest poprzez zreformowanie struktur gospodarki wodnej z uwzględnieniem adaptacji do zmian klimatu, opracowanie i wdrożenie metod oceny ryzyka powodziowego, opracowania metod ograniczających prawdopodobieństwo wystąpienia suszy, a także ograniczenia zużycia wody przez mieszkańców, zwłaszcza na cele związane z nawadnianiem trawników. Ostatnie działanie należy połączyć ze wzrostem wykorzystania wód opadowych na cele ogrodnicze.

Zgodnie z programem KLIMADA, rekomendowanymi kierunkami działań adaptacyjnych są:

- Zwiększenie poziomu ochrony przeciwpowodziowej, przeciwdziałanie osuwiskom i deficytowi wodnemu,
- powiązanie systemu dolin rzecznych z systemem obszarów chronionych,

- uwzględnianie problemu gwałtownych zmian temperatury, ulewnych opadów, oblodzenia i silnych wiatrów w inwestycjach budowlanych, transportowych i energetycznych,
- rozwijanie alternatywnych źródeł produkcji energii na poziomie lokalnym, szczególnie na terenach wiejskich,
- tworzenie systemów wczesnego ostrzegania mieszkańców przed zagrożeniami powodziowymi.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Susza

Susza jest zjawiskiem ciągłym o zasięgu regionalnym i oznacza dostępność wody poniżej średniej w określonych warunkach naturalnych. Suszą nazywa się nie tylko zjawiska ekstremalne, ale wszystkie, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego regionu. Ze względu na warunki meteorologiczne i klimatyczne, problemy rolnicze, warunki hydrologiczne i skutki gospodarcze wyróżnia się kolejne etapy rozwoju suszy:

- Susza meteorologiczna - określana jako okres trwający na ogół od miesięcy do lat, w którym dopływ wilgoci do danego obszaru spada poniżej stanu normalnego w danych warunkach klimatycznych uwilgotnienia;
- Susza rolnicza - definiowana jako okres, w którym wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie;
- Susza hydrologiczna - odnosząca się do okresu, gdy przepływy w rzekach spadają poniżej przepływu średniego, a w przypadku przedłużającej się suszy meteorologicznej obserwuje się znaczne obniżenie poziomu zalegania wód podziemnych;
- Susza w sensie gospodarczym - będącą skutkiem wymienionych procesów fizycznych odnoszącą się do zagadnień ekonomicznych w obszarze działalności człowieka dotkniętego suszą.⁸

Stopień narażenia, obszaru Gminy Kobylanka, na poszczególne rodzaje suszy zebrano w tabeli poniżej.

Tabela 25. Stopień narażenia na poszczególne rodzaje suszy dla obszaru Gminy Kobylanka.

Nazwa gminy	Stopień narażenia na suszę				Narażenie wynikowe	Zalesienie	Udział obszarów bagiennych i torfowisk	Udział użytków rolnych	Udział obszarów zabudowanych	Gęstość sieci rzecznej	Melioracje
	atm.	rol.	hydrol.	hydrogeo.							
Kobylanka	2	2	3	3	3	60,49	0,69	35,82	2,12	1,51	1,27

Źródło: Plan przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego oraz Ucker.

⁸ www.posucha.imgw.pl

Gdzie stopień narażenia:

- 1 – mało istotny,
- 2 – umiarkowany,
- 3 – znaczący,
- 4 – bardzo znaczący.

Obszar Gminy Kobylanka jest narażony na zjawisko suszy w stopniu znaczącym.

Dużym zagrożeniem dla wód jest spływ zanieczyszczeń z powierzchni ziemi. Można do nich zaliczyć spływ rolniczy, którego źródłem są przede wszystkim nawozy, oraz spływ zanieczyszczeń osiadających na podłożu (w taki sposób osiadać mogą także zanieczyszczenia powietrza). Spływ rolniczy powoduje przedostawanie się do wód dużego ładunku nawozowego co może sprzyjać niekontrolowanemu wzrostowi glonów, czego skutkiem jest zmniejszenie się ilości tlenu w wodach i pogorszenie się warunków życia dla fauny wodnej. Spływ zanieczyszczeń osiadających na powierzchni ziemi może powodować pogorszenie się stanu chemicznego wód.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące gospodarowania wodami powinny dotyczyć zagadnień takich jak: racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, ochrona wód przed zanieczyszczeniami (w tym problem budownictwa na terenach o wysokim i bardzo wysokim poziomie wód gruntowych) oraz zwiększenie świadomości na temat wpływu rolnictwa na stan wód.

Działania planistyczne

Przy tworzeniu lub zmianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić potrzebę ochrony gleb z wysokim lub bardzo wysokim poziomem wód gruntowych przed wprowadzaniem zabudowy.

Monitoring środowiska

System monitorowania stanu środowiska, w ramach monitoringu wód, powinien obejmować dwa główne obszary. Pierwszym z nich jest rozwój systemów prognozowania zagrożeń oraz monitorowanie skutków nadzwyczajnych zagrożeń klimatycznych i hydrologicznych. Drugim obszarem jest dalsze prowadzenie monitoringu jakości wód i sytuacji hydrologicznej i hydro-meteorologicznej przez odpowiedzialne służby.

Monitoring wód w Województwie Zachodniopomorskim prowadzony jest przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie. W ramach monitoringu prowadzone są badania wód rzecznych, jeziornych, wód przejściowych oraz przybrzeżnych. Wykonawcą monitoringu wód podziemnych (chemicznego i ilościowego) jest Państwowa Służba Hydrogeologiczna (PSH). Kontrolą sytuacji hydrologicznej zajmuje się również Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

5.4.6. Analiza SWOT

Gospodarowanie wodami	
Silne strony	Słabe strony
• Dobrze rozwinięta sieć hydrograficzna gminy; • Dobry stan ilościowy i jakościowy 2 JCWPd;	• Zły stan ogólny 5 JCWP; • Narażenie na suszę atmosferyczną, rolniczą

Gospodarowanie wodami	
• Dobry stan ogólny 2 JCWP;	oraz hydrologiczną;
Szanse	Zagrożenia
• Zwiększenie retencji powierzchni terenu; • Edukacja społeczeństwa dotycząca racjonalnego użytkowania zasobów wodnych; • Poprawa stanu wód podziemnych oraz powierzchniowych	• Występowanie zjawiska suszy; • Przedostawanie się zanieczyszczeń do wód powierzchniowych gminy;

5.5. Gospodarka wodno-ściekowa

5.5.1. Sieć wodociągowa

Gmina Kobylanka posiada wodociągową sieć rozdzielczą o długości 106,9 km z 1 600 podłączeniami do budynków mieszkalnych oraz zbiorowego zamieszkania. W 2020 roku dostarczono nią 272,6 dam³ wody. W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę sieci wodociągowej na terenie Gminy Kobylanka.

Tabela 26. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Gminy Kobylanka (stan na 31.12.2020 r.).

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość
1.	Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	106,9
2.	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 600
3.	Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	272,6
4.	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	5 712*
5.	Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	100,0*

źródło: GUS.

* - najbardziej aktualne dane pochodzą z roku 2019

5.5.2. Sieć kanalizacyjna

Gmina Kobylanka posiada sieć kanalizacyjną o długości 94,3 km z 1 139 przyłączami do budynków mieszkalnych oraz mieszkania zbiorowego. W 2020 roku odprowadzono nią 129,0 dam³ ścieków bytowych. W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Kobylanka.

Tabela 27. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Kobylanka (stan na 31.12.2020 r.).

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość
1.	długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	94,3
2.	połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 139

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość
3.	Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	129,0
4.	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	3 476*
5.	Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	60,8*
6.	Zbiorniki bezodpływowe	szt.	532*
7.	Oczyszczalnie przydomowe	szt.	77*

źródło: GUS.

* - najbardziej aktualne dane pochodzą z roku 2019

Gmina Kobylanka wchodzi częściowo w skład aglomeracji Stargard (miejscowości Bielkowo, Jęczydół, Kunowo, Kobylanka, Morzyczyn, Reptowo, Zieleniewo, Zagość). Została ona utworzona uchwałą nr XXIII/259/2020 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 22 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Stargard. Jest ona obsługiwana przez oczyszczalnię ścieków „Stargard” (oczyszczalnia biologiczna z podwyższonym usuwaniem związków biogenych, spełniająca standardy odprowadzanych ścieków), mieszcząca się przy ul. Drzymały w Stargardzie.

5.5.3. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany zachodzące obecnie w klimacie cechuje zwiększenie się gwałtowności zjawisk pogodowych. Częściej występują także skrajne zjawiska takie jak burze. Wiąże się to z dostarczeniem do sieci kanalizacyjnych dużych ilości wody w krótkim czasie. Infrastruktura może być nieprzygotowana na taką sytuację co może spowodować wydostawanie się wody, wraz z zanieczyszczeniami, z sieci kanalizacyjnej. Również przepustowość oczyszczalni ścieków może być niewystarczająca w przypadku wystąpienia gwałtownych zjawisk pogodowych. Aby zminimalizować efekty takich zjawisk należy brać je pod uwagę już na etapie planowania przedsięwzięć związanych z gospodarką wodno-ściekową.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie gospodarki wodnej można zaliczyć wszelkiego rodzaju nieszczelności i awarie sieci kanalizacyjnej powodujące zanieczyszczenie środowiska. Ponadto istnieje zagrożenie przedostania się ścieków przemysłowych do środowiska jak i sieci kanalizacyjnej. Przyczyną mogą być awarie w zakładach przemysłowych oraz awarie podczas transportu ścieków. Przedostawanie się ścieków do środowiska może powodować przedostanie się szkodliwych substancji do gleb, a poprzez spływ powierzchniowy, również do wód. Zagrożenia związane z tymi procesami zostały opisane w rozdziale dotyczącym gospodarowania wodami.

Awarie sieci wodociągowej mogą doprowadzić do skażenia wody pitnej co niesie za sobą bezpośrednie zagrożenie zdrowia ludności.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne na terenie gminy powinny skupić się wokół zwiększenia świadomości mieszkańców na temat roli sieci wodno-kanalizacyjnych w ochronie wód oraz propagowaniu racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi.

Monitoring środowiska

Oceną jakości wód pitnych na terenie Gminy Kobylanka zajmuje się Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Stargardzie. W celu wykonania takiej oceny wykorzystywane są wyniki próbek pobieranych i badanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną, a także wyniki uzyskane przez producentów wody w ramach prowadzonej kontroli wewnętrznej.

Badania jakości ścieków są natomiast prowadzone przez jednostki zarządzające oczyszczalniami ścieków oraz sieciami kanalizacyjnymi.

5.5.4. Analiza SWOT

Gospodarka wodno-ściekowa	
Silne strony	Słabe strony
100% mieszkańców Gminy Kobylanka korzysta z sieci wodociągowej;	- Obecność zbiorników bezodpływowych na terenie gminy; - Niewłaściwa eksploatacja zbiorników bezodpływowych; - Niska świadomość ekologiczna mieszkańców;
Szanse	Zagrożenia
- Inwentaryzacja oraz kontrola szczelności zbiorników bezodpływowych; - Modernizacja oraz utrzymanie sieci wodociągowych; - Modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacyjnej; - Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków tam gdzie jest to uzasadnione; - Edukacja mieszkańców w zakresie gospodarki wodno-ściekowej;	- Nieszczelne zbiorniki bezodpływowe; - Brak wystarczających środków na rozbudowę sieci kanalizacyjnej; - Niechęć właścicieli zbiorników bezodpływowych do podłączenia się do sieci kanalizacyjnej; - Uszkodzenia urządzeń sieciowych spowodowane gwałtownymi zjawiskami pogodowymi;

5.6. Zasoby geologiczne

5.6.1. Stan aktualny

Wykaz złóż surowców zlokalizowanych na terenie Gminy Kobylanka zestawiono w poniższej tabeli opracowanej na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego.

Tabela 28. Surowce naturalne występujące na terenie Gminy Kobylanka.

Nazwa złoża	Gmina	Kopalina główna	Powierzchnia złoża [ha]	Stan zagospodarowania	Zasoby		Wydobycie
					Geologiczne - bilansowe	Przemysłowe	
Jezierzyce	Kobylanka	Węgle brunatne	0,48	złoże o zasobach prognostycznych	-	-	-
Reptowo	Kobylanka	Torfy*	137,75	złoże zagospodarowane	1 608,55	1 608,55	50,06

źródło: PIG-PIB, Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2020 r.

* Torfy – zasoby oraz wydobycie podawane są w tys. m³

5.6.2. Przepisy prawne

Zasady eksploatacji złóż kopalin zostały określone w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2021 poz. 1420). Zgodnie z art. 21 ww. ustawy „działalność w zakresie:

1. Poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin, o których mowa w art. 10 ust. 1, z wyłączeniem złóż węglowodorów;
  - 1a. poszukiwania lub rozpoznawania kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla;
2. Wydobywania kopalin ze złóż;
  - 2a. poszukiwania i rozpoznawania złóż węglowodorów oraz wydobywania węglowodorów ze złóż;
3. Podziemnego bezziornikowego magazynowania substancji,
4. Podziemnego składowania odpadów,
5. Podziemnego składowania dwutlenku węgla,

może być wykonywana po uzyskaniu koncesji.

Art. 22 ww. ustawy opisuje, w jakich przypadkach stosownej koncesji udziela: minister właściwy do spraw środowiska, marszałek województwa lub starosta.

Uzyskanie koncesji nie jest wymagane w przypadku, gdy prowadzone działania określone w art. 4 ust 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2021 poz. 1420) spełniają warunki ww. ustawy. Zgodnie z art. 4:

- **ust. 1.** Przepisów działu III-VIII oraz art. 168-174 nie stosuje się do wydobywania piasków i żwirów, przeznaczonych dla zaspokojenia potrzeb własnych osoby fizycznej, z nieruchomości stanowiących przedmiot jej prawa własności (użytkowania wieczystego), bez prawa rozporządzania wydobytą kopaliną, jeżeli jednocześnie wydobyć:
  - 1) będzie wykonywane bez użycia środków strzałowych,
  - 2) nie będzie większe niż 10 m³ w roku kalendarzowym,
  - 3) nie naruszy przeznaczenia nieruchomości.
- **ust. 2.** Ten, kto zamierza podjąć wydobywanie, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany z 7-dniowym wyprzedzeniem na piśmie zawiadomić o tym właściwy organ nadzoru górniczego, określając lokalizację zamierzonych robót oraz zamierzony czas ich wykonywania.
- **ust. 3.** W przypadku naruszenia wymagań określonych w ust. 1 i 2, właściwy organ nadzoru górniczego, w drodze decyzji, ustala prowadzącemu taką działalność opłatę podwyższoną, o której mowa w art. 140 ust. 3 pkt 3.

5.6.3. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu⁹

Zmiany klimatu mają również wpływ na wydobywanie surowców. Do negatywnego wpływu zmian klimatycznych na przemysł wydobywczy należą głównie ekstremalne warunki pogodowe – powodzie, wiatry huraganowe, ulewy, deszcze marznące oraz długotrwałe zaleganie pokrywy lodowej. Działania adaptacyjne w sektorze powinny być skupione wokół zagadnień związanych z:

- technicznymi i organizacyjnymi sposobami dostosowania infrastruktury,
- monitoringiem i wymianą informacji,
- podjęciem niezbędnych badań naukowych,
- prowadzeniem szkoleń i edukacji.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie gospodarki kopalinami można zaliczyć nielegalne wydobywanie zasobów naturalnych oraz szkody powstające podczas wydobywania surowców. Na terenie gminy zostały rozpoznane złoża surowców, których wydobywanie wiąże się z negatywnym wpływem na warstwę glebową, krajobraz oraz florę i faunę zamieszkującą obszar wydobywania. Maszyny wydobywcze mogą także zwiększać poziomy dźwięku w otoczeniu miejsca wydobywania.

---

⁹ www.klimada.mos.gov.pl

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące gospodarki zasobami geologicznymi powinny dotyczyć głównie uświadamiania mieszkańcom gminy wagi wykorzystania surowców naturalnych oraz realnego wpływu ich wydobycia na środowisko i ludność.

Monitoring środowiska

Organy nadzoru górniczego, w granicach swojej właściwości, wykonują zadania określone w przepisach ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2021 poz. 1420). Zgodnie z art. 168 ww. organy nadzoru górniczego sprawują nadzór i kontrolę nad ruchem zakładów górniczych, w szczególności w zakresie:

1. bezpieczeństwa i higieny pracy;
2. bezpieczeństwa pożarowego;
3. ratownictwa górniczego;
4. gospodarki złożami kopalin w procesie ich wydobywania;
5. ochrony środowiska i gospodarki złożem, w tym według kryterium wykonywania przez przedsiębiorców obowiązków określonych w odrębnych przepisach lub na ich podstawie;
6. zapobiegania szkodom;
7. budowy i likwidacji zakładu górniczego, w tym rekultywacji gruntów po działalności górniczej.

5.6.4. Analiza SWOT

Ochrona powierzchni ziemi	
Silne strony	Słabe strony
• Obecność, na terenie Gminy Kobylanka, udokumentowanych złóż surowców.	• Zmiany stosunków wodnych w okolicach miejsc, w których prowadzono prace wydobywcze; • Zmiany środowiska glebowego w okolicach miejsca wydobycia zasobów mineralnych;
Szanse	Zagrożenia
• Stosowanie najnowszych technologii w czasie ewentualnej eksploatacji zasobów naturalnych, co ma na celu minimalizację wpływu na stosunki wodne oraz środowisko gleby; • Rekultywacja terenów po zakończeniu wydobycia surowców;	• Degradacja gleb oraz zmiany w stosunkach wodnych towarzyszące wydobyciu kopalin; • Nielegalne wydobycie surowców naturalnych;

5.7. Gleby

5.7.1. Stan wyjściowy

Rodzaje gleb

Rodzaje gleb występujące na terenie Gminy Kobylanka są determinowane przez rodzaj skał na których zostały utworzone, oraz przez warunki glebotwórcze występujące w poszczególnych obszarach gminy. Na jej terenie można wyróżnić następujące rodzaje gleb:

- **gleby bielcowe** – gleby tworzące się na różnego rodzaju piaskach, dochodzi w nich do procesu wymywania niektórych związków chemicznych tworzących minerały co nazywane jest bielcowaniem;
- **gleby brunatne** - powstające na glinach zwałowych oraz piaskach i piaskowcach, można wśród nich wyróżnić:
  - **Brunatno – kwaśne**, tworzące się na podłożach bogatych w związki fosforu, potasu, wapnia i magnezu;
  - **Brunatno – wylugowane**, które cechują się wylugowaniem górnej części profilu z kationów zasadowych oraz brakiem zawartości węglanu wapnia, co ogranicza ich żyzność;
- **czarne ziemi właściwe** - są to gleby powstające na utworach mineralnych bogatych w związki wapnia oraz materię organiczną, często powstają w miejscach oddziaływania wód gruntowych;
- **gleby torfowe** – gleby te tworzą się na obszarach o dużej, stałej wilgotności. Zachodzi w nich bagienny proces torfotwórczy związany z przemianami materii organicznej w warunkach beztlenowych i przy dużej wilgotności;
- **gleby torfowo-murszowe** – gleby te powstają z torfów przekształconych częściowo lub w całości, w gleby murszowe. Murszenie polega na stopniowej mineralizacji i humifikacji torfu pod wpływem osuszania oraz działania drobnoustrojów;
- **gleby mułowo – torfowe** – gleby te tworzą się na obszarach o stałej, dużej wilgotności;
- **gleby murszowe** – jest to gleba powstająca w wyniku zmurszenia substancji organicznych leżących na utworach mineralnych, do powstania wymagają one okresowego zalewania.

Na terenie Gminy Kobylanka dominują gleby klas bonitacyjnych III - IV.

Gdzie:

- **Gleby klasy I** – gleby orne najlepsze. Są to gleby położone w dobrych warunkach fizjograficznych, najbardziej zasobne w składniki pokarmowe, posiadają dobrą naturalną strukturę, są łatwe do uprawy (czynne biologicznie, przepuszczalne, przewiewne, ciepłe, wilgotne).
- **Gleby klasy II** – gleby orne bardzo dobre. Mają skład i właściwości podobne (lub nieco gorsze) jak gleby klasy I, jednak położone są w mniej korzystnych warunkach terenowych lub mają gorsze warunki fizyczne, co powoduje, że plony roślin uprawianych na tej klasie gleb, mogą być niższe niż na glebach klasy I.
- **Gleby klasy III (IIIa i IIIb)** – gleby orne średnio dobre. W porównaniu do gleb klas I i II, posiadają gorsze właściwości fizyczne i chemiczne, występują w mniej korzystnych warunkach fizjograficznych. Odznaczają się dużym wahaniem poziomu

wody w zależności od opadów atmosferycznych. Na glebach tej klasy można już zaobserwować procesy ich degradacji.

- **Gleby klasy IV (IVa i IVb)** – gleby orne średnie. Plony roślin uprawianych na tych glebach są wyraźnie niższe niż na glebach klas wyższych, nawet gdy utrzymywane są one w dobrej kulturze rolnej. Są mało przewiewne, zimne, mało czynne biologicznie. Gleby te są bardzo podatne na wahania poziomu wód gruntowych (zbyt podmokłe lub przesuszone).
- **Gleby klasy V** – gleby orne słabe, są ubogie w substancje organiczne, mało żyzne i nieurodzajne, do tej klasy zaliczamy również gleby położone na terenach nie posiadających melioracji albo takich, które do melioracji się nie nadają.
- **Gleby klasy VI** – gleby orne najłabsze. W praktyce nadają się tylko do zalesienia. Posiadają bardzo niski poziom próchnicy. Próba uprawy roślin na glebach tej klasy niesie ze sobą duże ryzyko uzyskania bardzo niskich plonów.

Użytkowanie powierzchni ziemi na terenie Gminy Kobylanka

Użytki rolne na terenie Gminy Kobylanka stanowią 34,2% całego obszaru Gminy. Dane statystyczne na temat struktury użytków rolnych zostały zestawione poniżej.

Tabela 29. Powierzchnia geodezyjna gminy według kierunków wykorzystania (2021 r.).

			Gmina Kobylanka
Powierzchnia ogólna gruntów			12 175,82
Grunty rolne	Użytki rolne	grunty orne	2 558,72
		sady	13,73
		łąki trwałe	1 023,13
		pastwiska trwałe	304,53
		grunty rolne zabudowane	151,22
		grunty pod stawami	0,02
		grunty pod rowami	48,78
		grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	80,98
	Nieużytki		75,25
Grunty leśne	lasy		7 025,26
	grunty zadrzewione i zakrzewione		45,25
Grunty zabudowane i zurbanizowane	tereny mieszkalne		111,5
	tereny przemysłowe		25,75
	inne tereny zabudowane		111,57
	zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy		22,27
	tereny rekreacyjno-wypoczynkowe		26,26
	użytki kopalne		75,72
	tereny komunikacyjne	drogi	345,82
tereny kolejowe		34,23	

			Gmina Kobyłanka
		inne tereny komunik.	0,14
		grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych	13,15
Grunty pod wodami	morskimi wewnętrznymi		0
	powierzchniowymi płynącymi		10,05
	powierzchniowymi stojącymi		2,98
Tereny różne			63,89
Użytki ekologiczne			5,62

źródło: Starostwo Powiatowe w Stargardzie

5.7.2. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Efektom przewidywanych zmian klimatycznych będzie wzrost częstotliwości oraz intensywności susz co będzie miało negatywny wpływ na gleby oraz rolnictwo. Wymagane będzie zintensyfikowane nawadnianie terenów dotkniętych suszami. Do działań adaptacyjnych będzie można zaliczyć wsparcie inwestycyjne gospodarstw oraz szkolenia i doradztwo technologiczne a także doskonalenie systemu tworzenia i zarządzania rezerwami żywności, materiału siewnego i paszy na wypadek nieurodzaju.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń gleb można zaliczyć brak stosowania tzw. „dobrych praktyk rolniczych”, awarie w zakładach przemysłowych, zanieczyszczenia powstające podczas ruchu komunikacyjnego, odprowadzanie ścieków do gleby oraz gromadzenie odpadów na dzikich wysypiskach.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące rolnictwa oraz zagospodarowania gleb powinny dotyczyć tematów takich jak dobre praktyki rolnicze, ochrona gleb, bezpieczne stosowanie środków ochrony roślin oraz nawozów oraz ograniczanie erozji gleb. Szkolenia poruszające tematy rolnicze organizowane są przez Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach. Organizowane są tam szkolenia dla rolników obejmujące zagadnienia takie jak: nowe rozwiązania chroniące środowisko w gospodarstwach rolnych, pozyskiwanie dofinansowań na wymianę źródeł ciepła, rolnictwa ekologicznego oraz tematykę rolnictwa przyjaznego środowisku. W szkoleniach tych mogą brać udział zainteresowani właściciele gospodarstw rolnych.

Monitoring środowiska

Monitoring gleb ornych¹⁰

„Monitoring chemizmu gleb ornych Polski” stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem badań jest obserwacja zmian szerokiego zakresu cech gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie właściwości chemicznych,

¹⁰ Raport z III etapu realizacji zamówienia „Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2015-2017”

zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka. Monitoring chemizmu rolniczo użytkowanych gleb w Polsce jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane i analizowane są próbki glebowe, reprezentujące 216 stałych punktów kontrolnych zlokalizowanych w całym kraju. Piąta edycja pobierania próbek przypadła na rok 2015. Monitoring chemizmu gleb w 5 turze był realizowany, podobnie jak w poprzednich latach, przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach, w ramach umowy nr 23/2015/F zawartej w dniu 17 czerwca 2015 roku pomiędzy Głównym Inspektoratem Ochrony Środowiska (Zamawiający) oraz Instytutem Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowym Instytutem Badawczym (Wykonawca).

Punkty poboru próbek oraz wyniki badań są dostępne na stronie www.gios.gov.pl/chemizm_gleb.

5.7.3. Analiza SWOT

Ochrona powierzchni ziemi	
Silne strony	Słabe strony
• Użytki rolne stanowiące dużą część powierzchni Gminy Kobylanka;	• Przewaga gleb o średniej jakości bonitacyjnej; • Istnienie wyrobisk powstających przy wydobyciu surowców mineralnych;
Szanse	Zagrożenia
• Szkolenie rolników z zakresu zasad dobrej praktyki rolniczej przez Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach; • Rekultywacja terenów zdegradowanych; • Zalesianie gleb o niskim potencjale rolnym;	• Erozja gleb spowodowana czynnikami klimatycznymi oraz nieprawidłowymi praktykami rolniczymi.

5.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

5.8.1. Stan wyjściowy¹¹

Zgodnie z zapisami Uchwały nr V/29/19 Rady Gminy Kobylanka z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie *Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Kobylanka*, właściciele nieruchomości są zobowiązani do prowadzenia selektywnego zbierania następujących rodzajów odpadów:

- 1) papier;
- 2) tworzywa sztuczne;
- 3) szkło;
- 4) metale;
- 5) odpady ulegające biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów;
- 6) przeterminowane leki;
- 7) chemikalia;
- 8) zużyte baterie i akumulatory;
- 9) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
- 10) odpady wielkogabarytowe, meble;
- 11) odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne;
- 12) zużyte opony.

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych¹²

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) zlokalizowany jest w Morzyczynie przy ul. B. Chrobrego 15. Gminny Punkt Zbiórki Odpadów przyjmuje odpady selektywnie zgromadzone od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i nieruchomości rekreacyjno-wypoczynkowych, zlokalizowanych na terenie Gminy Kobylanka i objętych systemem gospodarki odpadami zorganizowanym przez gminę. Odpady należy dostarczać własnym transportem.

Rodzaje przyjmowanych odpadów:

- papier i tektura, opakowania z papieru i tektury;
- szkło, opakowania ze szkła;
- tworzywa sztuczne, opakowania z tworzyw sztucznych, opakowania z metali;
- opakowania wielomateriałowe, zmieszane odpady opakowaniowe;
- lampy fluorescencyjne, urządzenia zawierające freony;
- baterie i akumulatory;
- zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne (komputery, telewizory, miksery itp.);
- odpady trawy i liści;
- odpady wielkogabarytowe (kanapy, fotele, szafki, stoły itp.);
- odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne (w ilości 1m³/osobę zamieszkałą/rok);
- zużyte opony (4 sztuki na rok kalendarzowy dla nieruchomości zamieszkałej);
- opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone (np. środkami ochrony roślin, opakowania po farbach, rozpuszczalnikach).

¹¹ Uchwała nr V/29/19 Rady Gminy Kobylanka z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Kobylanka

¹² www.kobylanka.pl/gospodarka-odpadami/gminny-punkt-zbiorki-odpadow/

W Gminnym Punkcie Zbiórki Odpadów nie są przyjmowane:

- materiały zawierające azbest;
- papa;
- szyby okienne;
- szkła zbrojone i hartowane.

Masa zebranych odpadów¹³

W 2020 r. na terenie Gminy Kobylanka zgodnie z danymi zawartymi w sprawozdaniach od firm świadczących usługi wywozu i zagospodarowania odpadów z terenu Gminy Kobylanka (łącznie z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych + GPZO Morzyczyn) zostało wytworzonych i odebranych łącznie 2957,1191 Mg odpadów, w tym:

- 1733,1479 Mg – niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych (200301);
- 152,7981 Mg – odpadów z papieru i tektury (150101);
- 6,7202 Mg – opakowań z tworzyw sztucznych (150102)
- 176,0229 Mg – opakowań ze szkła (150107);
- 87,5700 Mg – zmieszanych odpadów opakowaniowych (150106);
- 7,3000 Mg – odpadów budowlanych i rozbiórkowych (170107, 170904);
- 351,0400 Mg – odpadów ulegających biodegradacji (200201);
- 0,1800 Mg – odpady kuchenne ulegające biodegradacji (200108);
- 41,5000 Mg – odpadów wielkogabarytowych (200307) - zbiórka mobilna;
- 3,9800 Mg – odpadów zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych (200136)- zbiórka mobilna.

Osiągnięte poziomy recyklingu oraz ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji, dla Gminy Kobylanka, za 2020 rok:

1. poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania 0% - poziom osiągnięty;
2. poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła 61,15% - poziom osiągnięty;
3. poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych 99,70% - poziom osiągnięty.

Wyroby zawierające azbest

Zgodnie z danymi zamieszczonymi w bazie azbestowej, na terenie Gminy Kobylanka, znajduje się 1 076 322 kg wyrobów zawierających azbest pozostałych do unieszkodliwienia. Gmina Kobylanka posiada obowiązujący „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Kobylanka”.

Pozwolenia na wytwarzanie odpadów

Na terenie Gminy Kobylanka zlokalizowany jest jeden podmiot posiadający pozwolenie na wytwarzanie odpadów - ARNO SERVICE Anna Civińska.

¹³ Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Kobylanka za 2020 r.

Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2020-2026 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2027-2032¹⁴

Dnia 22 października 2020 r. Uchwałą Nr /XX/240/20 Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego uchwalił aktualizację Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2020-2026 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2027-2032. Dokument ten stanowi aktualizację Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami przyjętego przez Sejmik Województwa Uchwałą Nr XVIII/321/16 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 27 grudnia 2016 r. w sprawie aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-2028. Zgodnie z zapisami Ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw, w systemie gospodarowania odpadami zaszyły następujące zmiany:

- pojęcie „zmieszanych odpadów komunalnych”, zastąpione zostało terminem „niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne”;
- usunięta została definicja odpadów zielonych, która została zastąpiona definicją bioodpadów stanowiących odpady komunalne;
- usunięta została definicja regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, którą zastąpiono definicją instalacji komunalnej, którą jest instalacja do przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych lub pozostałości z przetwarzania tych odpadów, określona na liście, o której mowa w art. 38b ust. 1 pkt 1 ustawy o odpadach, spełniająca wymagania najlepszej dostępnej techniki, o której mowa w art. 207 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, lub technologii, o której mowa w art. 143 tej ustawy, zapewniająca:
  - mechaniczno-biologiczne przetwarzanie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i wydzielenie z niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku;
  - składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych;
- zniesiono obowiązek regionalizacji, co pozwala na przekazywanie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i pozostałości z sortowania odpadów komunalnych oraz pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, przeznaczonych do składowania, do instalacji komunalnych na obszarze całego kraju;
- zniesiono uchwały w sprawie wykonania planu gospodarki odpadami;
- zniesiono definicję instalacji ponadregionalnej;
- wprowadzono zakaz termicznego przekształcania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, jednak należy mieć na uwadze, że wskazano przepisy przejściowe mówiące, iż nie stosuje się tego zakazu do spalarni odpadów lub współspalarni odpadów finansowanych ze środków UE lub funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej przez czas niezbędny do zapewnienia trwałości projektu;
- określono udział masy termicznie przekształcanych odpadów komunalnych oraz odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych na terenie kraju

¹⁴ Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2020-2026 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2027-2032

w stosunku do masy wytworzonych odpadów komunalnych na terenie kraju na nieprzekraczalnym poziomie 30%;

- Ministerstwo właściwe do spraw klimatu określi w drodze rozporządzenia listy instalacji przeznaczonych do termicznego przekształcania odpadów komunalnych lub odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych, z podziałem na istniejące, planowane do modernizacji, planowane do rozbudowy w zakresie zwiększenia mocy przerobowych i planowane do budowy, wskazując dla każdej instalacji moc przerobową istniejącą oraz moc przerobową planowaną, maksymalne terminy realizacji modernizacji, rozbudowy albo budowy oraz podmiot prowadzący instalację lub wskazany do prowadzenia instalacji;
- wyłączone ze stosowania zakaz zbierania zmieszanych odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne poza miejscem wytwarzania odpadów w odniesieniu do stacji przeładunkowej prowadzonej przez podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości lub prowadzącego instalację komunalną, lub prowadzącego instalację do przetwarzania bioodpadów. Powyższe wyłączenie jest konieczne w związku z charakterem i specyfiką ww. działalności (tymczasowe magazynowanie przed dalszym zagospodarowaniem odpadów);
- umożliwiono przekazywanie, przejściowo, nie dłużej niż do 1 stycznia 2024 r., niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych do sortowni odpadów, które w myśl dotychczasowych przepisów stanowiły regionalną instalację do przetwarzania odpadów komunalnych. Po upływie ww. okresu zezwolenie na przetwarzanie odpadów, pozwolenie na wytwarzanie odpadów uwzględniające przetwarzanie odpadów w zakresie dotyczącym przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w instalacji niestanowiącej instalacji komunalnej wygasną w części dotyczącej przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych;
- wprowadzono od 1 stycznia 2025 r. obowiązek przyjmowania tekstyliów i odzieży przez punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- uchylono przepis uzależniający uzyskanie niezbędnych decyzji do wybudowania i uruchomienia instalacji przeznaczonych do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych od wcześniejszego ujęcia tych instalacji w wojewódzkim planie gospodarki odpadami.

Instalacje komunalne funkcjonujące na terenie województwa zachodniopomorskiego

Instalacje komunalne funkcjonujące na terenie województwa zachodniopomorskiego przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 30. Wykaz funkcjonujących instalacji komunalnych na terenie województwa zachodniopomorskiego.

Nazwa i adres instalacji komunalnej	Podmiot zarządzający instalacją komunalną
Instalacje mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów	
Instalacja MBP Leśno Górne 12, 72-004 Tanowo	Zakład Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych, Leśno Górne 12, 72-004 Tanowo

Nazwa i adres instalacji komunalnej	Podmiot zarządzający instalacją komunalną
Instalacje mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów	
Instalacja MBP ul. Księżnej Anny 11, 70-671 Szczecin	SUEZ JANTRA Sp. z o.o. ul. Księżnej Anny 11, 70-671 Szczecin
Instalacja MBP ul. J. Smoleńskiej ps. „Jachna” 35, 71-005 Szczecin	REMONDIS Szczecin Sp. z o.o. ul. J. Smoleńskiej ps. „Jachna” 35, 71-005 Szczecin
Instalacja MBP Łęczyca, 73-112 Stara Dąbrowa	Zakład Zagospodarowania Odpadów Stargard Sp. z o.o. ul. Bogusława IV 15, 73-110 Stargard
Instalacja MBP Dalsze 36, 74-300 Myślibórz	EKO-MYŚL Sp. z o.o. Dalsze 36, 74-300 Myślibórz
Instalacja MBP Słajsino 30, 72-200 Nowogard	Celowy Związek Gmin R-XXI Słajsino 30, 72-200 Nowogard
Instalacja MBP, ul. Wspólna 1, 78-132 Grzybowo	Miejski Zakład Zieleni, Dróg i Ochrony Środowiska Sp. z o.o. ul. 6 Dywizji Piechoty 60, 78-100 Kołobrzeg
Instalacja MBP ul. Łubuszan 80, 76-004 Sianów	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. ul. Komunalna 5, 75-724 Koszalin
Instalacja MBP Gwiazdowo, 76-100 Sławno	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. ul. Polanowska 43, 76-100 Sławno
Instalacja MBP Mirowo 14, 78-125 Rymań	SUEZ JANTRA Sp. z o.o. ul. Księżnej Anny 11, 70-671 Szczecin
Instalacja MBP Wardyń Górny 35, 78-320 Połczyn-Zdrój	Międzygminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. Wardyń Górny 35, 78-320 Połczyn-Zdrój
Instalacja MBP Chojnica 2, 78-650 Mirosławiec	ATF Sp. z o.o. Sp. k. Chojnica 2, 78-650 Mirosławiec
Składowiska odpadów inne niż niebezpieczne i obojętne	
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Łęczyca, 73-112 Stara Dąbrowa	Zakład Zagospodarowania Odpadów Stargard Sp. z o.o. ul. Bogusława IV 15, 73-110 Stargard
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Dalsze 36, 74-300 Myślibórz	EKO-MYŚL Sp. z o.o. Dalsze 36, 74-300 Myślibórz
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Słajsino 30, 72-200 Nowogard	Celowy Związek Gmin R-XXI Słajsino 30, 72-200 Nowogard
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne ul. Łubuszan 80, 76-004 Sianów	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. ul. Komunalna 5, 75-724 Koszalin
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Mirowo 14, 78-125 Rymań	SUEZ JANTRA Sp. z o.o. ul. Księżnej Anny 11, 70-671 Szczecin
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Wardyń Górny 35, 78-320 Połczyn-Zdrój	Międzygminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami sp. z o.o. Wardyń Górny 35, 78-320 Połczyn-Zdrój

Nazwa i adres instalacji komunalnej	Podmiot zarządzający instalacją komunalną
Instalacje mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów	
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Gwiazdowo, 76-100 Sławno	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. ul. Polanowska 43, 76-100 Sławno

Źródło: Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2020-2026 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2027-2032

5.8.2. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Wpływ gwałtownych zjawisk pogodowych oraz ich efektów należy mieć na uwadze podczas wybierania lokalizacji oraz projektowania obiektów typu PSZOK oraz składowisk odpadów.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Większość nadzwyczajnych zagrożeń środowiska dotyczących gospodarki odpadami, jest związana ze składowiskami odpadów. Można do nich zaliczyć przedostawanie się odpadów poza miejsce wyznaczone do ich składowania, a także samozapłon gazów składowiskowych.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące gospodarki powinny dotyczyć zagadnień takich jak prawidłowa gospodarka odpadami, znaczenie segregacji odpadów oraz obejmować akcje takie jak „Sprzątanie Świata”.

Monitoring środowiska

Monitoringiem składowisk odpadów zajmują się jednostki zarządzające takimi instalacjami oraz Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, który zajmuje się działalnością kontrolną.

5.8.3. Analiza SWOT

Gospodarka odpadami	
Silne strony	Słabe strony
- Gmina Kobyłanka posiada Program usuwania wyrobów zawierających azbest; - Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła; - Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania; - Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych;	- Na terenie Gminy Kobyłanka występują wyroby zawierające azbest; - Spalanie odpadów w domowych paleniskach; - Obecność dzikich wysypisk odpadów; - Niska świadomość ekologiczna mieszkańców;

Szanse	Zagrożenia
• Edukacja ekologiczna mieszkańców; • Usuwanie oraz unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest;	• Spalanie odpadów w przydomowych kotłowniach; • Nieprawidłowa segregacja odpadów; • Brak chęci mieszkańców do usuwania materiałów zawierających azbest;

5.9. Zasoby przyrodnicze

5.9.1. Formy ochrony przyrody

Na terenie Gminy Kobylanka występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar Natura 2000,
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy,
- Użytki ekologiczne,
- Pomniki przyrody.

Obszary Natura 2000¹⁵

Nazwa obszaru: Torfowisko Reptowo

Kod obszaru: PLH320056

Powierzchnia: 605,55 ha

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:

specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)

Opis:

Obszar obejmuje dawne wysokie torfowisko bałtyckie - dziś kompleks zdegradowanych borów bagiennych w nadleśnictwie Kliniska, ale z inicjatywy nadleśnictwa rozpoczęto proces ich renaturalizacji. W 2005 r. zbudowano zastawki piętrzące na rowach. 2007 r. próba usunięcia nalotu brzozy - renaturalizacji otwartego torfowiska. Działania w latach 2005-2007 były elementami projektu LIFE „Ochrona torfowisk bałtyckich na Pomorzu” wdrażanego przez Klub Przyrodników w partnerstwie m. in. z Nadleśnictwem Kliniska i Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody w Szczecinie. Na 2009 r. zaplanowana budowa kolejnych progów piętrzących. Jest to duży i zwarty kompleks borów i brzezin bagiennych na dawnym torfowisku bałtyckim. Obecnie siedliska przyrodnicze są w złym stanie, lecz rozpoczęto ich renaturalizację, a zarządca terenu - Nadleśnictwo Kliniska - jest zdecydowane wyłączyć teren z użytkowania leśnego i przeznaczyć do renaturyzacji borów bagiennych. Doskonały poligon do działań renaturyzacyjnych, których podjęcie postulowano już od lat 90-tych XX wieku, a realnie podjęto je w 2005 r.

Nazwa obszaru: Dolina Płoni i Jezioro Miedwie

Kod obszaru: PLH320006

Powierzchnia: 20 910,76 ha

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:

specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)

Opis:

Dolina rzeki Płoni od źródeł w rejonie Barlinka do miejscowości Kołbacz wraz z dolinami dwóch dopływów: Strzelicy i Krzekny. Obszar zróżnicowany jest na dwie jednostki o odmiennej genezie, budowie geomorfologicznej i strukturze siedlisk: - „źródłiskową dolinę Płoni” – porośniętą grądami, kwaśnymi buczynami oraz lasami mieszanymi sąsiadującymi z murawami kserotermicznymi i płatami ciepłych dąbrów. Spotkać tu można suche, piaszczyste wzgórza zajęte przez bory mieszane i łąki mezofilne, torfowiska z udziałem łąk wilgotnych i zmienno wilgotnych. Wokół bogatych w węglan wapnia źródeł utworzyły się trawertyny i torfy źródłiskowe. - „basen Pra-Miedwia” – obejmujący denne równiny o bardzo

¹⁵ Źródło: www.natura2000.gdos.gov.pl

żyźnych glebach w dolinie Płoni i Krzekny w obrębie tzw. plejstoceńskiego zastoiska wodnego i moreny, powstałe po sztucznym obniżeniu poziomu wody wielkiego jeziora tzw. Pra-Miedwia. W głębszych partiach zbiornika wykształciły się jeziora typu ramienicowego np. Miedwie, Płoń, Będgoszcz, Zaborsko, Żelewo i Żelewko. W rejonie jeziora Płoń rozwinęły się kompleksy bagiennych olsów i łągów oraz żyzne łągi wiązowe i grądy. Na zboczach spotkać można murawy kserotermiczne. Do najważniejszych biotopów należą torfowiska węglanowe (*Caricion davallianae*). Stwierdzono tu najbogatszą w Polsce populację storczyka błotnego oraz jedno z nielicznych w Polsce stanowisk turzycy *Buxbauma*. Płaskie brzegi jezior pokryte są rozległymi szuwarami trzcinowymi, kłociowymi (największe powierzchnie w Polsce) i turzycowymi. W rejonie jez. Płoń rozwinęły się kompleksy bagiennych olsów i łągów, a na skłonach doliny: żyznych łągów wiązowych (także nad Miedwiem k. Wierchładu) i grądów. Na eksponowanych zboczach występują murawy kserotermiczne obfitujące w osobliwości flory (m.in. koło Przywodzia, Gardźca, Oćwieki, St. Przylepu, Grędźca, Turzego). Ostoja obejmuje rozległe korytarze ekologiczne o randze ponadregionalnej (Dolina Płoni) i regionalnej (Dolina Krzekny) bardzo intensywnie wykorzystywane przez ptaki migrujące. Jezioro Miedwie wykorzystywane jest jako rezerwuuar i miejsce poboru wody pitnej dla miasta Szczecina.

Obszar o dużej bioróżnorodności. Stwierdzono występowanie 16 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG i 11 gatunków z Załącznika II tej Dyrektywy. Do najważniejszych biotopów należą mokradła węglanowe wykształcone w wodach i na brzegach jezior oraz rozległe szuwary kłociowe (największe powierzchnie w Polsce). Do walorów obszaru należy również dobrze zachowany pasmowy układ biotopów, obejmujący pełną gamę typowych zbiorowisk roślinnych z gatunkami charakterystycznymi.

Nazwa obszaru: Wzgórza Bukowe

Kod obszaru: PLH320020

Powierzchnia: 12 011,05 ha

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:

specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)

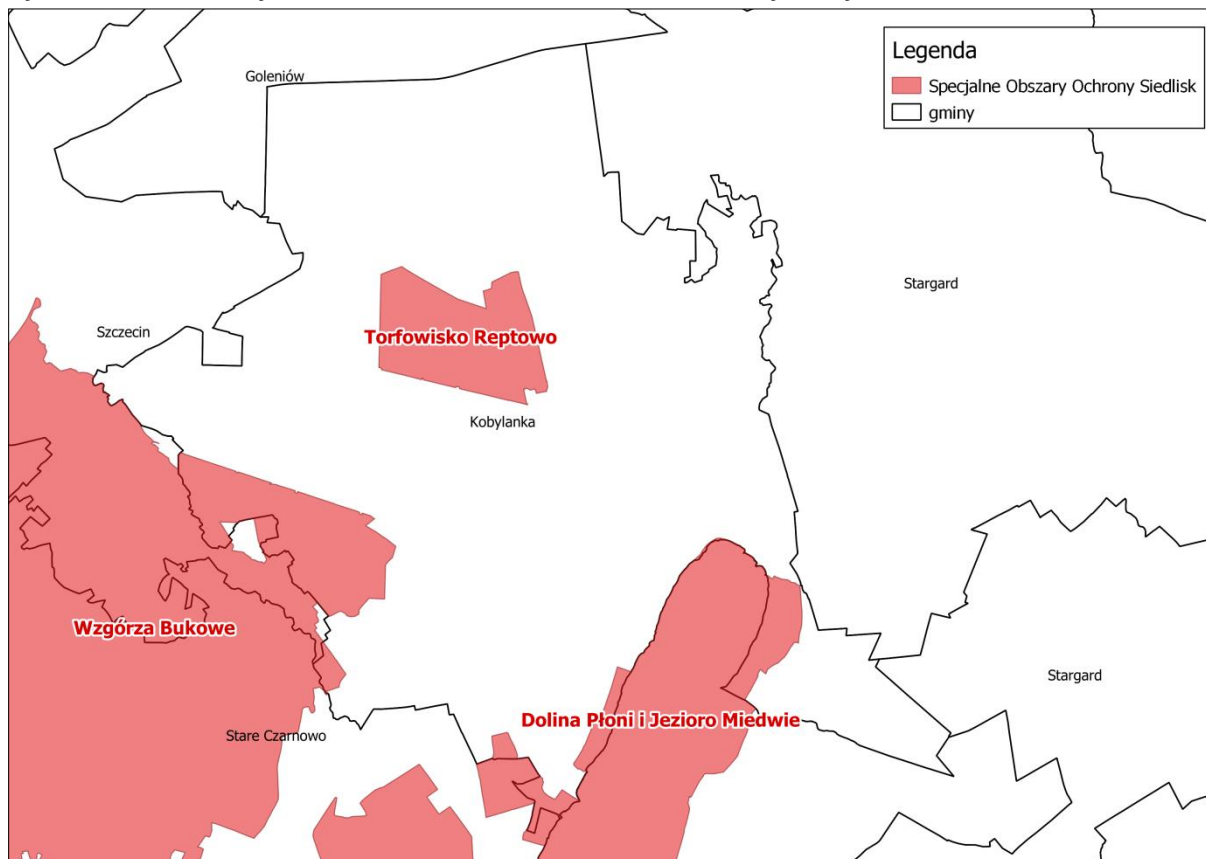
Opis:

Obszar obejmuje kompleks leśny zwany Puszcza Bukową, rozciągający się wzdłuż południowo-wschodnich dzielnic Szczecina i pokrywający pasmo morenowych wzgórz (do 147 m n.p.m.). Cały teren cechuje się bardzo zróżnicowaną rzeźbą terenu, wzgórz pocięte są dolinami i wąwozami, wiele bezodpływowych zagłębień wypełnionych jest jeziorami i torfowiskami. Wzgórza stanowią lokalny dział wodny; wody odprowadzane są licznymi strumieniami na zewnątrz obszaru. Lasy to głównie żyzne i kwaśne buczyny, mniejszy udział mają łągi jesionowo-olszowe i jesionowe, kwaśne dąbrowy oraz olsy, jeszcze mniejsze powierzchnie zajmują brzeziny bagienne, lasy mieszane z sosną i bory sosnowe. Ze względu na bogatą rzeźbę terenu, żyzność siedlisk i długie tradycje ochrony obiektu - lasy mają charakter zbliżony do naturalnego. Mniejszą rolę od lasów w miejscowym krajobrazie odgrywają tereny rolne (pola uprawne, użytki zielone i sady).

Puszcza Bukowa jest obiektem przyrodniczym wyjątkowym w skali ponadregionalnej przede wszystkim ze względu na ogromną powierzchnię bardzo zróżnicowanych lasów bukowych. Występuje tu cała gama zbiorowisk leśnych z dominacją buka w drzewostanie, od

różnych postaci kwaśnych buczyn i fitocenoz z roślinnością typową dla kwaśnych lasów bukowo-dębowych, poprzez uboższe warianty buczyny niżowej z masowo występującą kostrzewą leśną *Festuca altissima*, żyzne buczyny z pełnym zestawem masowo występujących gatunków charakterystycznych dla niżowych siedlisk tego typu, po bogate florystycznie buczyny źródliskowe i zbiorowiska o charakterze łąkowym. Lasy bukowe poprzecinane są dolinami z lasami łągowymi. Obok łągów jesionowo-olszowych, występują tu łągi jesionowe z unikatową florą o charakterze podgórskim (m.in. występuje tu turzyca zgrzeblowata *Carex strigosa* na jedynym na polskim niżu, ale bardzo obfitym stanowisku). Na skłonach wzniesień występują kwaśne lasy dębowe, w obniżeniach bagienne olsy i brzeziny. Należy również podkreślić duże zróżnicowanie siedlisk nieleśnych w obrębie ostoi (naturalne zbiorniki eutroficzne i dystroficzne, mszary, murawy napiaskowe i kserotermiczne, ekstensywnie użytkowane łąki świeże i wilgotne oraz ciepłolubne zarośla). Łącznie stwierdzono tu występowanie 18 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG i 11 gatunków z Załącznika II tej dyrektywy. Flora ostoi liczy ok. 1000 gatunków roślin naczyniowych, z czego 94 gatunki to rośliny chronione, a 50 to gatunki z krajowej czerwonej listy. Występują tu też 62 gatunki chronionych mchów i wątrobowców, 21 gatunków grzybów chronionych, 149 gatunków grzybów zagrożonych w skali kraju, 41 gatunków chronionych porostów i 85 gatunków zagrożonych w skali kraju. Stwierdzono tu również występowanie 59 gatunków chronionych bezkręgowców i 62 gatunków bezkręgowców zagrożonych w skali kraju. Wzgórza Bukowe są także siedliskiem dla 242 gatunków kręgowców objętych ochroną prawną oraz 45 gatunków zagrożonych w skali kraju.

Rysunek 12. Obszary siedliskowe sieci Natura 2000 na Gminy Kobylanka.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów udostępnianych przez GDOŚ.

Nazwa obszaru: Jezioro Miedwie i okolice

Kod obszaru: PLB320005

Powierzchnia: 16 510,98 ha

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:

Obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia)

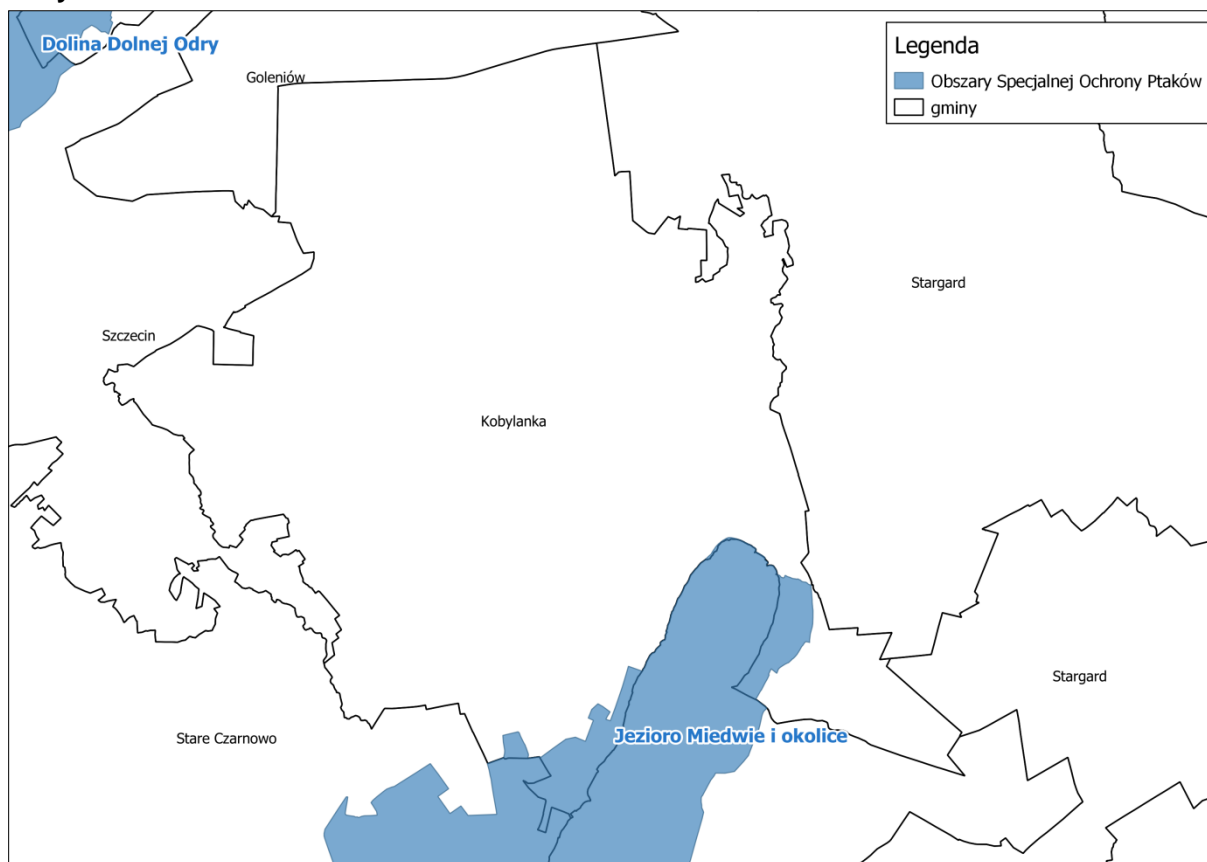
Opis:

Obszar obejmuje w północnej części duże mezotroficzne jezioro Miedwie, położone na zachód od niego mniejsze jeziora: Żelewko i Będgoszcz, rzekę Płonię i Kanał Płoński oraz Jez. Płoń w części południowo-wschodniej. Wymienione zbiorniki wodne otoczone są ekstensywnie uprawianymi łąkami oraz na południowym - zachodzie węglanowymi torfowiskami. Na wschodzie znajduje się las olszowy. Jez. Miedwie jest najniższym położonym spośród polskich jezior. Jest ono rezerwuarem wody pitnej dla Szczecina; prowadzi się na nim gospodarkę rybacką. Występują tu następujące formy ochrony: Rezerваты: Brodogóry (5,24 ha) i Stary Przylep (2,13 ha). Obszar sąsiaduje ze Szczecińskim Parkiem Krajobrazowym Puszcza Bukowa. Ponadto obszar ten pokrywa się w 96 % z obszarem Natura 2000 Dolina Płoni i Jezioro Miedwie PLH32006. Jednym z najważniejszych siedlisk tej ostoi jest torfowisko węglanowe. Występują tu największe w Polsce powierzchnie szuwarów kłociowych, najbogatsza w Polsce populacja storczyka błotnego oraz jedno z nielicznych w Polsce stanowisk turzycy Buxbauma i marzycy czarniawej. Ponadto obszar Natura 2000 Jezioro Miedwie i okolice na północy graniczy częściowo z obszarem Natura 2000 Wzgórze Bukowe PLH320020 oraz Szczecińskim Parkiem Krajobrazowym „Puszcza

Bukowa”. Proponowane rezerваты: Lubiatołskie Łęgi, Modre Kłociowisko, Ramienicowe Łąki Jeziora Koryto, Miedwiański Brzeg i Koszewo. W związku z realizacją ustaleń z Komisją Europejską w zakresie wypełniania warunków środowiskowych dla realizacji inwestycji budowy drogi S3 wskazano dodatkowe przedmioty ochrony (pismo znak: DON-WZ.631.1.2012.ŁR): bąk *Botaurus stellaris* – zmiana z oceny D na CCCC i bączek *Ixobrychus minutus* – zmiana z oceny D na CCCC.

Ostoja ptasia o randze europejskiej E 06. Występuje co najmniej 25 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 9 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK).

Rysunek 13. Obszar ptasi sieci Natura 2000 „Jezioro Miedwie i okolice” na tle Gminy Kobylanka.

źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów udostępnianych przez GDOŚ.

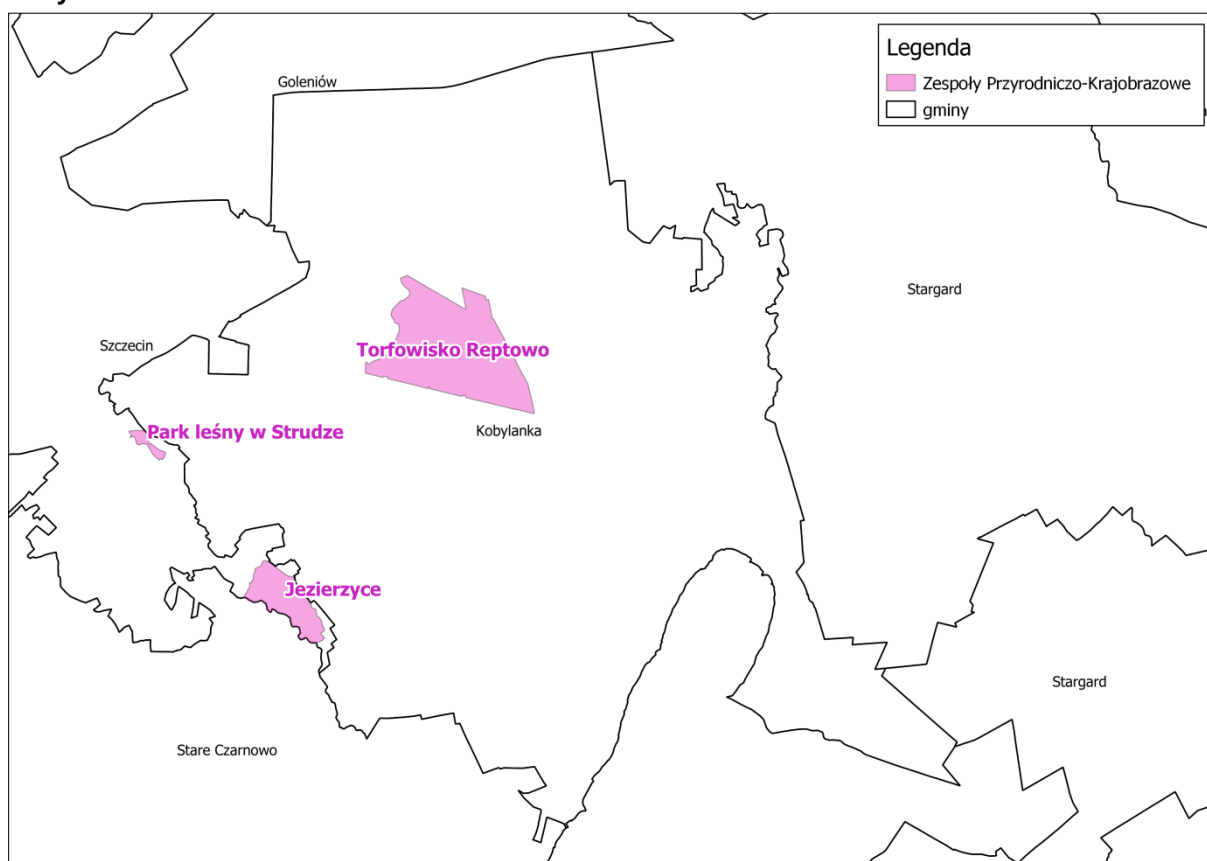
Zespół przyrodniczo-krajobrazowy¹⁶

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Torfowisko Reptowo”

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Torfowisko Reptowo” ma powierzchnię 460,9701 ha i obejmuje porośnięte lasem torfowiska wysokie typu bałtyckiego. Szczególnym celem ochrony Zespołu jest zachowanie tego i powstrzymanie jego degradacji.

¹⁶ www.crfop.gdos.gov.pl

Rysunek 14. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Torfowisko Reptowo” na tle Gminy Kobyłanka.

źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów udostępnianych przez GDOŚ.

Użytki ekologiczne¹⁷

Zgodnie z danymi zamieszczonymi w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody, na terenie Gminy Kobyłanka, zlokalizowanych jest pięć użytków ekologicznych. Nie posiadają one nazw. Dane ich temat zostały przedstawione poniżej:

- **Kod: 114815:**
  - Data utworzenia: 16.06.2015;
  - Powierzchnia: 1,2 ha;
  - Rodzaj użytku: bagno;
  - Opis granic: Oddz./pododdz. 859g / 860c Gmina Kobyłanka, obręb Niedźwiedź działka 859;
  - Opis wartości przyrodniczej: Bezodpływowe zagłębienie położone w otoczeniu wzniesień porośniętych kwaśną buczyną *Luzulo pilosae*-Fagetum od północy, poza tym drzewostanami sosnowymi. W całości niemal pokryte jest mszarem torfowcowym z welnianką pochwowatą *Eriophorum vaginatum*. Jeszcze kilkanaście lat temu mszar był niemal bezleśny, obecnie mocno porasta młodymi okazami sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris* i brzozy omszonej *Betula pubescens*. Niegdyś występowała tu żurawina błotna *Vaccinium oxycoccus*, obecnie niepotwierdzona. Na obrzeżach dominuje zbiorowisko z trzęślicą modrą *Molinia caerulea*, z nielicznym udziałem takich gatunków jak: uczep trójlistkowy *Bidens tripartita*, turzyca siwa *Carex canescens*. Poza tym

¹⁷ www.crfop.gdos.gov.pl

w strefie okrajkowej wykształca się bardzo luźny mszar situ rozpięzchłego *Juncus effusus* z mietlicą psią *Agrostis canina*, niewielkie płyty zajmuje manna jadalna *Glyceria fluitans* i łożowiska z wierzbą szarą *Salix cinerea* i uszatą *S. aurita*. W wodzie w okraju obecna jest warnstorfia pływająca *Warnstorfia fluitans*. Obiekt położony jest w obszarze o znaczeniu wspólnotowym w sieci Natura 2000 „Wzgórza Bukowe” (PLH320020). Gatunkiem fauny zaobserwowanym na tym terenie to: żaby zielone, żaby brunatne.

• **Kod: 114816:**

- Data utworzenia: 16.06.2015;
- Powierzchnia: 1,42 ha;
- Rodzaj użytku: bagno;
- Opis granic: oddz. 882a Gmina Kobylanka, obręb Rekowo działka 882/3;
- Opis wartości przyrodniczej: Użytek ekologiczny to torfowisko mszarne otoczone kwaśną buczyną *Luzulo pilosae*-Fagetum. Wzdłuż brzegu na granicy gruntu mineralnego wąski pas zajmuje zbiorowisko z trzęślicą modrą *Molinia caerulea*, z płątami płonnika pospolitego *Polytrichum commune*. Dalej silnie uwodniony okrajek porastają zbiorowiska z dominacją situ rozpięzchłego *Juncus effusus*, czermieni błotnej *Calla palustris* i trzcinnika lancetowatego *Calamagrostis canescens*, z udziałem gorysza błotnego *Peucedanum palustre*, turzycy dzióbkowatej *Carex rostrata*, tojeści bukietowej *Lysimachia thyrsoflora*. W wodzie nielicznie rośnie pływacz drobny *Utricularia minor*. Od południa mszar otaczają zarośla wierzby szarej *Salix cinerea*. Centralną część torfowiska zajmuje silnie uwodniony mszar porastający brzozą omszoną *Betula pubescens*, ale też z wieloma starszymi drzewami brzoź i sosen zamarlými najwyraźniej po podniesieniu się poziomu wód. Mszar torfowca kończystego *Sphagnum fallax* porastają przemiennie w różnych miejscach jako gatunki dominujące: wełnianka wąskolistna *Eriophorum angustifolium*, wełnianka pochwowata *Eriophorum vaginatum* i turzyca dzióbkowata *Carex rostrata*. Gatunkami mniej licznie występującymi są: trzęślica modra *Molinia caerulea*, nerecznica krótkoostna *Dryopteris carthusiana*, żurawina błotna *Oxycoccus palustris* (bardzo nielicznie), gorysz błotny *Peucedanum palustre*, siedmiopalecznik błotny *Comarum palustre*, turzyca nitkowata *Carex lasiocarpa*, mietlica psia *Agrostis canina*, czermień błotna *Calla palustris*. Obiekt położony jest w obszarze o znaczeniu wspólnotowym w sieci Natura 2000 „Wzgórza Bukowe” (PLH320020).

• **Kod: 114817:**

- Data utworzenia: 16.06.2015;
- Powierzchnia: 1,16 ha;
- Rodzaj użytku: bagno;
- Opis granic: oddz. 873d Gmina Kobylanka obr. Niedźwiedź nr działki 873;
- Opis wartości przyrodniczej: Użytek ekologiczny to głębokie, owalne obniżenie bezodpływowe stanowiące kociołek mszarny otoczony borem subatlantyckim. Na skraju mszaru wąski pas zajmuje zbiorowisko z dominacją trzęślicy modrej *Molinia caerulea*. W części środkowej znajduje się mszar z torfowcem kończystym *Sph. fallax* porośnięty głównie przez wełniankę pochwowatą *Eriophorum vaginatum*, z obfitym udziałem trzęślicy modrej *Molinia caerulea* i silnie rosnącego oraz obficie się obsiewającego tu bagna zwyczajnego

Ledum palustre. Na mszarze rośnie poza tym żurawina błotna Oxycoccus palustris. Na obrzeżach mszaru bardzo nielicznie występują także gatunki typowe dla torfowisk wysokich – torfowiec czerwony Sphagnum rubellum i próchniczek błotny Aulacomnium palustre.

• **Kod: 114819:**

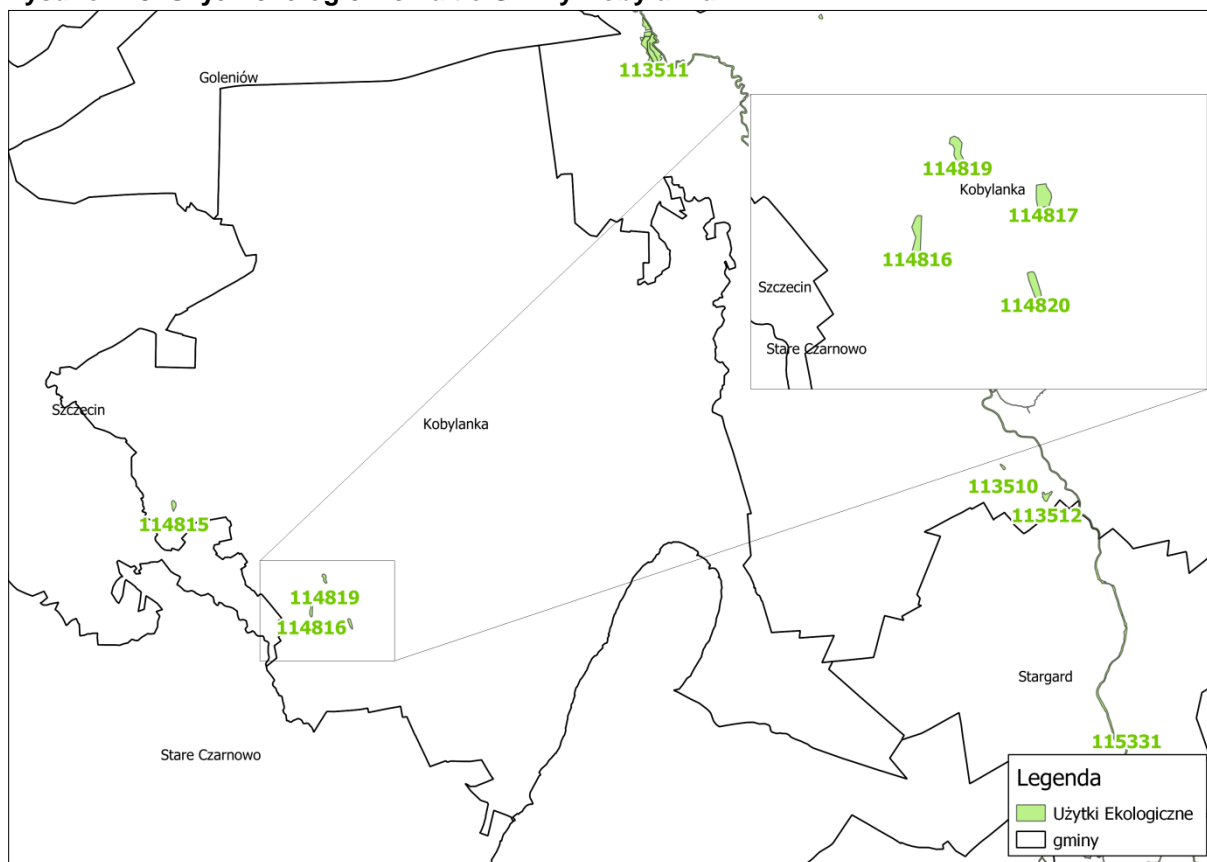
- Data utworzenia: 16.06.2015;
- Powierzchnia: 0,88 ha;
- Rodzaj użytku: bagno;
- Opis granic: odz. 874b Gmina Kobylanka obręb Niedźwiedź działka nr 874;
- Opis wartości przyrodniczej: Użytek ekologiczny to śródleśne torfowisko mszarne w otoczeniu drzewostanów sosnowych na siedliskach kwaśnych buczyn. Mszar otacza wąski pas trzęślicy modrej Molinia caerulea na granicy siedlisk mineralnych i torfowiska, a bliżej środka zbiorowisko z sitem rozpięchłym Juncus effusus. Na obrzeżach płaty tworzy płonnik pospolity Polytrichum commune, występuje tu też torfowiec błotny Sphagnum palustre. Całąśrodkową część torfowiska zajmuje mszar z welnianką pochwowatą Eriophorum vaginatum i torfowcem kończystym Sphagnum fallax. Inne gatunki występują tu bardzo nielicznie (np. żurawina błotna) z wyjątkiem brzozy omszonej Betula pubescens, osiągającej kilka m wysokości i miejscami silniej porastającej mszar. Obiekt położony jest w obszarze o znaczeniu wspólnotowym w sieci Natura 2000 „Wzgórza Bukowe” (PLH320020). Gatunkiem fauny zaobserwowanym na tym terenie są żaby brunatne.

• **Kod: 114820:**

- Data utworzenia: 16.06.2015;
- Powierzchnia: 1,16 ha;
- Rodzaj użytku: bagno;
- Opis granic: odz. 880h Gmina Kobylanka obręb Rekowo działka nr 880;
- Opis wartości przyrodniczej: Proponowany użytek ekologiczny to torfowisko mszarne w głębokim, bezodpływowym zagłębieniu, dookoła otoczona drzewostanami sosny zwyczajnej Pinus sylvestris i brzozy brodawkowatej Betula pendula. Wzdłuż brzegu mineralnego wąski pas zbiorowiska z trzęślicą modrą Molinia caerulea. Centralny mszar otacza szeroki, silnie uwodniony okrajek z bardzo licznie występującym w nim drapieżnym pływaczem drobnym Utricularia minor oraz warnstorfią pływającą Warnstorfia fluitans. Luźne, łatwo przerywające się pło tworzą jako gatunki lokalnie dominujące: trzcinnik lancetowaty Calamagrostis canescens, sit rozpięchły Juncus effusus i turzycyca nitkowata Carex lasiocarpa. Towarzyszą im takie gatunki jak: tojeść bukietowa Lysimachia thyrsoflora, welnianka wąskolistna Eriophorum angustifolium, manna jadalna Glyceria fluitans, okrężnica bagienna Hottonia palustris, siedmiopalecznik błotny Comarum palustre. Obrzeża mszaru porastają silnie brzozy omszona Betula pubescens i brodawkowata B. pendula. Środkową część zajmuje mszar z welnianką pochwowatą Eriophorum vaginatum, z licznym udziałem żurawiny błotnej Oxycoccus palustris oraz mszar z bagnicą torfową Scheuchzeria palustris, występującą masowo na powierzchni kilkuset m². Nielicznie na torfowisku występuje modrzewnica zwyczajna Andromeda polifolia (pojedyncze okazy w jednym miejscu na południowym krańcu bezleśnego mszaru na powierzchni 2 m²).

Także w jednym miejscu na odsłoniętym, nagim torfie rośnie nielicznie sit drobny *Juncus bulbosus*. Gatunkiem fauny zaobserwowanym na tym terenie są: zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*, żaby brunatne.

Rysunek 15. Użytki ekologiczne na tle Gminy Kobylanka.

źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów udostępnianych przez GDOŚ.

Pomniki przyrody¹⁸

Zgodnie z informacjami zamieszczonymi w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody, na terenie Gminy Kobylanka, zlokalizowanych jest 29 pomników przyrody. Dane na ich temat zebrano w tabeli poniżej.

¹⁸ www.crfop.gdos.gov.pl

Tabela 31. Pomniki przyrody Gminy Kobylanka.

Lp.	Nazwa	Data utworzenia	Opis granicy	Typ tworu	Opis pomnika	Gatunek drzewa	Wysokość drzewa	Pierśnica
1.	–	1986-06-27	Cmentarz, w centrum wsi	Jednoobiektowy	Kunowo - centrum wsi, cmentarz kościelny	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	24	120
2.	–	2004-05-04	Leśnictwo Morawsko, oddz 866i, 20 m od drogi	Jednoobiektowy	Leśnictwo Morawsko Ok. 20 m od drogi leśnej, Oddz.866 g	Dąb szypułkowy - Quercus robur	27	134
3.	–	2009-09-11	Pas drogowy w sąsiedztwie posesji nr 42 nr dz. 299; przy asfalcie	Jednoobiektowy	pas drogowy w sąsiedztwie posesji nr 42	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	23	137
4.	–	2009-09-11	Cmentarz przykościelny nr dz. 296/2; przy ogrodzeniu kościoła	Jednoobiektowy	opleciona bluszczem	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	23	123
5.	–	2009-09-11	Posesja Bielkowo nr 4 nr dz. 21/2	Jednoobiektowy	posesja Bielkowo nr 4	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	23	109
6.	–	2009-09-11	Pas drogowy -skrzyżowanie z drogą do Rekowa nr dz. 299; koło krzyża	Jednoobiektowy	pas drogowy -skrzyżowanie z drogą do Rekowa	Dąb szypułkowy - Quercus robur	23	99
7.	–	2009-09-11	Posesja Jęczydół nr 3 nr dz. 125/1	Jednoobiektowy	posesja Jęczydół nr 3	Wiąz szypułkowy - Ulmus laevis (Ulmus pedunculata, Ulmus effusa)	23	157
8.	Wieniec Zgody	2009-06-25	Pas drogowy ul. Chrobrego nr dz. 147	Jednoobiektowy	ul. Chrobrego	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	24	116
9.	–	2009-09-11	Pas drogowy ul. Chrobrego nr dz. 147	Jednoobiektowy	ul. Chrobrego	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	23	97
10.	–	2009-09-11	Pas drogowy ul. Chrobrego nr dz. 147	Jednoobiektowy	ul. Chrobrego	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	24	132
11.	–	2009-09-11	Pas drogowy ul. Chrobrego nr dz. 147	Jednoobiektowy	ul. Chrobrego	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	24	208
12.	–	2009-09-11	Teren przykościelny nr dz. 394; przy bramie kościoła	Jednoobiektowy	Teren przykościelny	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	24	109
13.	–	2009-09-11	Teren przykościelny nr dz. 394	Jednoobiektowy	Teren przykościelny	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	24	109

Lp.	Nazwa	Data utworzenia	Opis granicy	Typ tworu	Opis pomnika	Gatunek drzewa	Wysokość drzewa	Pierśnica
14.	–	2009-09-11	Teren przykościelny nr dz. 394	Jednoobiektowy	Teren przykościelny	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	24	99
15.	–	2009-09-11	Teren przykościelny nr dz. 394	Jednoobiektowy	Teren przykościelny	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	24	105
16.	–	2009-09-11	Teren przykościelny nr dz. 394	Jednoobiektowy	Teren przykościelny	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	24	101
17.	–	2009-09-11	Teren przykościelny nr dz. 394	Jednoobiektowy	Teren przykościelny	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	24	140
18.	–	2009-09-11	na obrzeżach i obrębie parku pamięci	Wieloobiektowy	dąb szypułkowy; w terenie pomierzono 2 pasujące drzewa	Dąb szypułkowy - Quercus robur	24	122
						Dąb szypułkowy - Quercus robur	24	143
19.	–	2009-09-11	Pas drogowy w sąsiedztwie posesji os. Południowe 41 w Morzyczynie nr dz. 433; na zakręcie drogi	Jednoobiektowy	pas drogowy w sąsiedztwie posesji os. Południowe 41 w Morzyczynie	Dąb szypułkowy - Quercus robur	23	120
20.	–	2009-09-11	Pas drogowy w sąsiedztwie remizy strażackiej nr dz. 223	Jednoobiektowy	pas drogowy w sąsiedztwie remizy strażackiej	Dąb czerwony - Quercus rubra	25	116
21.	–	2009-09-11	Pas drogowy w sąsiedztwie remizy strażackiej nr dz. 223	Jednoobiektowy	pas drogowy w sąsiedztwie remizy strażackiej	Dąb szypułkowy - Quercus robur	27	152
22.	–	2009-09-11	Pas drogowy w sąsiedztwie posesji Niedźwiedź nr 7	Jednoobiektowy	pas drogowy w sąsiedztwie posesji Niedźwiedź nr 7	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	25	131
23.	–	2009-09-11	Pas drogowy wokół placu po nieistniejącym kościele nr dz. 95	Jednoobiektowy	pas drogowy wokół placu po nieistniejącym kościele	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	23	101
24.	–	2009-09-11	Pas drogowy wokół placu po nieistniejącym kościele nr dz. 95; przylega do muru dawnego cmentarza	Jednoobiektowy	pas drogowy wokół placu po nieistniejącym kościele	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	23	139
25.	–	2009-09-11	Zadrzewienia śródpolne ok. 1,2 km od Biolkowa nr dz. 143	Jednoobiektowy	zadrzewienia śródpolne ok. 1,2 km od Biolkowa	Dąb szypułkowy - Quercus robur	24	113
26.	–	2009-09-11	Posesja Reptowo nr 61 nr dz. 167/1	Jednoobiektowy	posesja Reptowo nr 61	Dąb szypułkowy - Quercus robur	26	128

Lp.	Nazwa	Data utworzenia	Opis granicy	Typ tworu	Opis pomnika	Gatunek drzewa	Wysokość drzewa	Pierśnica
27.	–	2009-09-11	Posesja Reptowo nr 62 nr dz. 168	Jednoobiektowy	posesja Reptowo nr 6	Dąb szypułkowy - Quercus robur	25	131
28.	–	2019-08-07	obr. Wielichówko, dz. nr. 600, leśnictwo Morawsko, adres leśny 600-j.	Jednoobiektowy	lipa drobnolistna	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	–	100
29.	–	2021-04-08	Dąb szypułkowy na działce nr 758, obręb Cisewo	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy o obwodzie pnia 395 cm	Dąb szypułkowy - Quercus robur	–	126

źródło: www.crfop.gdos.gov.pl

5.9.2. Lasy

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia lasów na terenie Gminy Kobyłanka wynosi 6 816,05 ha, co daje lesistość na poziomie 56,0%. Wskaźnik lesistości gminy jest wyższy niż średnia krajowa, która wynosi 29,5%. Strukturę lasów na terenie Gminy Kobyłanka przedstawiono w poniższej tabeli.

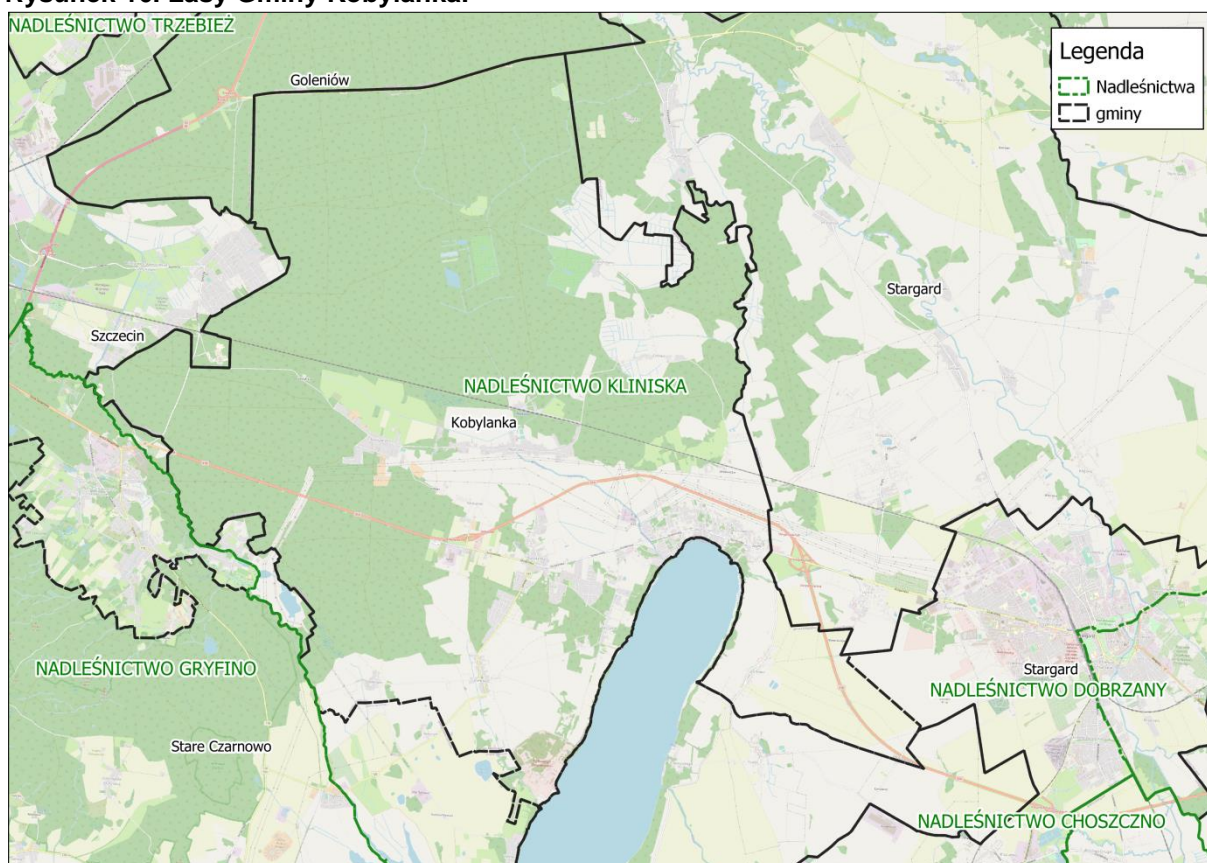
Tabela 32. Struktura lasów położonych na terenie Gminy Kobyłanka w roku 2020.

Lasy		
Powierzchnia ogółem	ha	6 816,05
Lesistość	%	56,0
Lasy publiczne ogółem	ha	6 755,05
Lasy prywatne ogółem	ha	61,00

źródło: GUS

Lasy znajdujące się na obszarze Gminy Kobyłanka są zarządzane przez Nadleśnictwo Kliniska.

Rysunek 16. Lasy Gminy Kobyłanka.

źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów udostępnianych przez GDOŚ.

Na obszarze Gminy Kobyłanka można napotkać następujące typy siedliskowe lasu:

- **Bór suchy** – występuje na glebach bielcowych lub bielicach właściwych, które wytworzyły się na piaskach i żwirach z cienką warstwą próchnicy. Można je spotkać w miejscach gdzie wody gruntowej występują na głębokości większej niż 4 m. W drzewostanie dominują sosny z domieszkami brzoza brodawkowej. Podszycie tworzą jałowce, natomiast runo jest dość ubogie.

- **Bór świeży** – powstaje na glebach rdzawych oraz bielicowych. W drzewostanie dominują sosny z domieszkami świerka, brzozy brodawkowej oraz jodły. Podszycie najczęściej tworzą jałowce, dęby bezszypułkowe oraz jarzęby, natomiast runo złożone jest z mchów, borówki czernicy oraz roślin wierzchlinowatych.
- **Bór mieszany świeży** – występuje na dość ubogich glebach bielicowych oraz rdzawych utworzonych na piaskach i żwirach utworzonych w czasie procesów akumulacyjnych. Do gatunków głównych tego siedliska leśnego zalicza się sosny oraz świerki. Domieszkowo mogą także występować: buk, dęby, lipy, brzozy, jodły oraz modrzewie. W podszyciu napotyka się jałowce, jarzęby, leszczyny, kruszyny, trzmieliny oraz wiciokrzew pomorski. W skład runa borów mieszanych świeżych wchodzi: borówka czernica, konwalia majowa, konwalijka dwulistna, malina kamionka, kłosownica leśna czy orlica pospolita.
- **Bór mieszany wilgotny** – występuje na obszarach będących pod wpływem wód gruntowych, często w pobliżu boru wilgotnego. Tworzy się na glebach bielicowych oglejonych a także na glebach murszowych oraz torfowych. Główny drzewostan tworzą sosny oraz świerki z domieszkami dębu, topoli, osiki oraz jodły. W podszyciu napotyka się jałowce, jarzęby, leszczyny oraz kruszyny. W skład runa borów mieszanych wilgotnych wchodzi m.in.: borówka czernica, konwalia majowa, konwalijka dwulistna, malina kamionka, orlica pospolita, szczawik zajęczy czy bagno.
- **Bór mieszany bagienny** – występuje na torfach wysokich i przejściowych, które zostały odwodnione (niski poziom wód gruntowych). Główny drzewostan tworzą sosny oraz świerki z domieszkami brzozy omszonej. W podszyciu napotyka się kruszyny oraz wierzby krzewiaste. W skład runa borów mieszanych bagiennych wchodzi rośliny bagiennie oraz turzyce.
- **Las świeży** – zajmuje siedliska żyzne oraz bardzo żyzne. Tworzy się na glebach brunatnych oraz płowych. Główny drzewostan tworzy dąb szypułkowy, buk, świerk oraz jodła z domieszkami modrzewia, lipy, klonu, jawora, osiki oraz grabu. W podszyciu napotyka się leszczynę, trzmielinę, kruszynę, jarząb, głóg, dereń, porzeczkę alpejską oraz bez czarny. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez rośliny kwitnące wiosną – przed drzewostanem. Jest to spowodowane zwartym drzewostanem i mniejszą ilością słońca przedostającego się do niższych partii lasu.
- **Las wilgotny** - zajmuje siedliska żyzne i bardzo żyzne, wilgotne. Tworzy się na glebach brunatnych, murszowo-torfowych, murszowatych, gruntowo-glejowych oraz niektórych czarnych ziemiach. Główny drzewostan tworzy dąb szypułkowy oraz jesion z domieszkami wiązu, klonu, jawora, lipy, osiki oraz grabu. W podszyciu napotyka się kruszynę, leszczynę, czeremchę, jarząb, bez czarny, bez koralowy, porzeczkę czarną, dereń, trzmielinę oraz kalinę koralową. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez wysokie byliny, w tym dużą ilość roślin azotolubnych takich jak pokrzywy.
- **Las mieszany świeży** – występuje na glebach brunatnych oraz płowych, rzadziej na bielicach i glebach rdzawych. Główny drzewostan tworzy sosna, dąb, buk, świerk

oraz jodła z domieszkami modrzewia, brzozy, osiki, lipy oraz klonu. W podszyciu napotyka się trzmielin, jarząb, leszczynę, kruszynę, wiciokrzew, głóg oraz dereń. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez kombinację roślin charakterystycznych dla lasów mieszanych oraz borów mieszanych.

- **Las mieszany wilgotny** – występuje na średniożyznych i wilgotnych siedliskach, często w obniżeniach terenu, w których zalegać mogą wody gruntowe. Tworzy się na glebach bielcowych oglejonych, brunatnych a także na glebach murszowych oraz zdegradowanych czarnych ziemiach. Główny drzewostan tworzy sosna, dąb szypułkowy, świerk oraz jodła. W podszyciu napotyka się jarząb, leszczynę, kruszynę oraz czeremchę. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez rośliny wilgociolubne.
- **Las mieszany bagienny** – zajmuje siedliska żyzne i wilgotne, często wokół zarastających zbiorników wodnych. Tworzy się na torfach przejściowych. Główny drzewostan tworzy sosna, świerk, brzoza omszona oraz olsza czarna. Powyższe gatunki mogą być również domieszkami, w zależności od gatunku dominującego. W podszyciu napotyka się jarząb, jałowiec, kruszynę oraz łożę. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez rośliny wilgociolubne charakterystyczne dla siedlisk torfowych wraz z roślinnością borową.
- **Ols** – zajmuje siedliska bagienne z płytkimi wodami gruntowymi, często występuje w dolinach rzecznych oraz wokół jezior. Tworzy się na torfach niskich. Główny drzewostan tworzy olsza czarna z domieszkami jesionu, brzozy omszonej oraz świerka. W podszyciu napotyka się kruszynę, leszczynę, czeremchę, jarząb, bez czarny oraz czarna porzeczka. Charakterystyczną cechą runa lasów olsowych jest występowanie roślin typowych dla lasów (mchy, paprocie) oraz roślin szuwarowych.
- **Ols jesionowy** – zajmuje tereny zalewane o utrudnionym odpływie wody, przez co występują tam procesy zabagnienia gleby. Tworzy się on na glebach kwaśnych lub zasadowych z dużą zawartością substancji organicznych. Główny drzewostan tworzy jesion oraz olsza z domieszkami wiązu i brzozy. Skład podszycia jest bardzo podobny do Olsów. W olsach jesionowych dodatkowo występują chmiel zwyczajny, śledziennica skrętolistna, kozłek lekarski.
- **Lasy łęgowe** – związane są z siedliskami wilgotnymi, na których występują okresowe zalewy. Zazwyczaj porastają doliny rzek. Trzon drzewostanu tworzą topole, jesiony, wiązy i dęby.

5.9.3. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu mają także bezpośredni wpływ na florę oraz faunę. Wpływają one na zasięg występowania poszczególnych gatunków, ich cykle rozrodcze i interakcje ze środowiskiem naturalnym, a w przypadku roślin także na okresy wegetacji. Ocieplenie się klimatu spowoduje migracje gatunków – gatunki preferujące chłodniejsze temperatury zostaną wyparte przez gatunki ciepłolubne. Część tych gatunków będzie uznana za gatunki inwazyjne wypierające rodzimą florę i faunę. Przekształcenia siedlisk na skutek zmian

klimatycznych mogą dotknąć także warunków wodnych – obniżenie się poziomu wód gruntowych może spowodować stopniowy zanik siedlisk o dużej wilgotności.

W ramach adaptacji do zmian klimatu zaleca się:

- utrzymanie zagrożonych siedlisk i ich odtwarzanie wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Dotyczy to szczególnie obszarów wodno-błotnych;
- regulowanie wpływu klimatu poprzez wykorzystywanie odpowiednich ekosystemów;
- wpływ na mikroklimat przez zalesienia oraz tworzenie obszarów zielonych;
- zwiększanie naturalnej retencji wodnej,
- uwzględnianie zagrożeń związanych ze zmianami klimatycznymi w dokumentach planistycznych;
- odpowiednia gospodarka leśna, z naciskiem na odpowiedni skład gatunkowy.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, mających wpływ na zasoby przyrodnicze, można zaliczyć negatywny wpływ zanieczyszczeń powietrza i wód na środowisko i organizmy żywe, pożary lasów oraz choroby roślin. W celu minimalizacji nadzwyczajnych zagrożeń, należy prowadzić efektywny system monitoringu środowiska oraz pracować na minimalizacją efektów susz na siedliska przyrodnicze. Należy także pamiętać o ograniczeniach obejmujących tereny chronione oraz ich otuliny. Mają one na celu zminimalizować negatywną działalność człowieka mogącą powodować negatywne zmiany w ekosystemach oraz prowadzić do degradacji siedlisk.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne powinny uświadamiać mieszkańców, jak wartościowe są zasoby środowiska w gminie. Można to osiągnąć poprzez edukację w szkołach oraz tworzenie ścieżek edukacyjnych, zwłaszcza na terenach objętych ochroną.

Edukacja ekologiczna w szkołach, dotycząca zagadnień związanych z ochroną przyrody odbywa się poprzez odpowiednie programy edukacyjne. Ochrona przyrody jest nauką interdyscyplinarną i obejmuje zagadnienia dotyczące przedmiotów takich jak geografia, biologia, chemia oraz fizyka.

Monitoring środowiska¹⁹

Stan zasobów przyrodniczych monitorowany jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Zintegrowanego Monitoringu Przyrodniczego Środowiska w Polsce. Celem ZMŚP jest dostarczenie danych do określania aktualnego stanu środowiska oraz w oparciu o wieloletnie cykle obserwacyjne, przedstawienie krótko i długookresowych przemian środowiska w warunkach zmian klimatu i narastającej antropopresji. Uzyskane wyniki z prowadzonych obserwacji stanowią podstawę do sporządzenia prognoz krótko i długoterminowych rozwoju środowiska przyrodniczego oraz przedstawienia kierunków zagrożeń i sposobów ich przeciwdziałania.

---

¹⁹ www.zmosp.gios.gov.pl

5.9.4. Analiza SWOT

Ochrona przyrody	
Silne strony	Słabe strony
• Obecność form ochrony przyrody na terenie gminy;	• Presja wywierana przez człowieka na obszary chronione, związana z postępującą urbanizacją; • Zwiększający się ruch turystyczny;
Szanse	Zagrożenia
• Uwzględnianie obszarów chronionych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego; • Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców; • Ochrona i rozwój lasów poprzez realizację założeń Planów Urządzania Lasów;	• Wzrost presji człowieka na środowisko, zarówno przez wzmożony ruch turystyczny jak i presję urbanistyczną; • Fragmentacja siedlisk oraz korytarzy ekologicznych spowodowana urbanizacją terenów; • Przekształcenia siedlisk przyrodniczych w związku ze zmianami klimatycznymi;

5.10. Zagrożenia poważnymi awariami

5.10.1. Stan aktualny

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. 2020 poz. 1219 z późn. zm.), mówiąc o:

- a) „poważnej awarii - rozumie się przez to zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem”.
- b) „poważnej awarii przemysłowej – rozumie się przez to poważną awarię w zakładzie”.

Obejmują one takie rodzaje zdarzeń jak:

1. Pożary na dużych obszarach, pożary długo trwające, a także pożary towarzyszące awariom z udziałem materiałów niebezpiecznych, które powodują zniszczenie lub zanieczyszczenie środowiska;
2. Awarie i katastrofy w zakładach przemysłowych, transporcie, rozładunku i przeładunku materiałów niebezpiecznych i innych substancji, powodujących zanieczyszczenie środowiska;
3. Awarie budowli hydrotechnicznych, powodujące zanieczyszczenie chemiczne lub biologiczne środowiska;
4. Klęski żywiołowe, powodujące zanieczyszczenie chemiczne lub biologiczne środowiska.

Jak wynika z informacji WIOŚ w Szczecinie na terenie Gminy Kobylanka nie występują zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii (ZDR), ani zakłady zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR).

Należy zaznaczyć, iż zagrożenie spowodowania poważnej awarii wynikać może także z transportu substancji niebezpiecznych. Paliwa płynne przewożone są praktycznie po wszystkich drogach, gdzie występują stacje paliw płynnych.

5.10.2. Zagadnienia Horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu mają wpływ na zagrożenie poważnymi awariami. Ekstremalne zjawiska atmosferyczne takie jak zbyt wysokie temperatury powietrza, burze, wichury czy ulewy mogą doprowadzić do awarii urządzeń na terenie zakładów przemysłowych. Ponadto bodźce te mogą zwiększyć ryzyko wystąpienia wypadków oraz awarii podczas przewożenia substancji niebezpiecznych ciągami komunikacji samochodowej oraz kolejowej. Aby zmniejszyć ryzyko wpływu zmian klimatycznych na ryzyko wystąpienia poważnych awarii przemysłowych należy zaadaptować procedury przewozu substancji niebezpiecznych oraz funkcjonowania instalacji przemysłowych poprzez utworzenie systemu kontroli zabezpieczeń. Zaleca się także branie czynników klimatycznych pod uwagę przy budowie dróg oraz instalacji przemysłowych.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, należą w tej kategorii, głównie awarie pojazdów przewożących substancje niebezpieczne, awarie w zakładach przemysłowych oraz

ryzyko zagrożenia gwałtownymi zjawiskami pogodowymi. W celu ich uniknięcia należy brać pod uwagę, możliwość nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, na etapie projektowania oraz budowy dróg oraz należy usprawnić systemy kontroli bezpieczeństwa instalacji oraz środków transportu substancji niebezpiecznych.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne powinny uświadamiać mieszkańców, jak postępować w razie wystąpienia poważnej awarii oraz jak zmniejszyć jej skutki.

Monitoring środowiska

Zakłady o dużym oraz zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej kontrolowane są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz przez Państwową Straż Pożarną. Transport substancji niebezpiecznych jest natomiast nadzorowany przez funkcjonariuszy: Policji, Inspekcji Transportu Drogowego, Straży Pożarnej oraz Straży Granicznej

5.10.3. Analiza SWOT

Poważne awarie	
Silne strony	Słabe strony
Brak zakładów ZDR oraz ZZR na terenie gminy;	Obecność dróg którymi mogą być transportowane substancje niebezpieczne;
Szanse	Zagrożenia
- Opracowanie metod postępowania w razie wystąpienia zdarzeń kwalifikowanych jako poważne awarie; - Zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii;	Zdarzenia losowe przy ciągach komunikacyjnych (wypadki, rozszczelnienia);

6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie

6.1. Wyznaczone cele i zadania

Cele niniejszego programu zostały wyznaczone na podstawie:

- Zdefiniowanych zagrożeń i problemów dla poszczególnych komponentów środowiska;
- Możliwości finansowych analizowanej JST;
- Celów dokumentów wyższego szczebla (poziom powiatowy, wojewódzki i krajowy);
- Celów dokumentów lokalnych (funkcjonujących na terenie Gminy Kobylanka).

Tabela 33. Wykaz kierunków interwencji, celów oraz zadań wyznaczonych w ramach POŚ.

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa			
A	B	C	D	E	F	G	H	I
1.	Klimat i powietrze	Utrzymanie stanu powietrza, na obszarze gminy Kobylanka, zgodnego z dopuszczalnymi poziomami zanieczyszczeń	Liczba zanieczyszczeń dla których odnotowano przekroczenia stanu dopuszczalnego w strefie. <u>Źródło:</u> Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie	2	0	Bieżąca modernizacja dróg i ciągów komunikacyjnych	Budowa, przebudowa, rozbudowa i modernizacja dróg i ulic	W – Gmina Kobylanka M – zarządcy dróg
							Przebudowa drogi gminnej 450014Z Jęczydół - Morzyczyn (do skrzyżowania z ul. Szczecińską)	W – Gmina Kobylanka
							Przebudowa drogi gminnej 450002Z relacji Reptowo - Morzyczyn (do skrzyżowania z ulicą Długą)	W – Gmina Kobylanka
							Przebudowa dróg gruntowych w gminie Kobylanka	W – Gmina Kobylanka
							Budowa i przebudowa dróg rekreacja Etap I	W – Gmina Kobylanka
							Budowa i przebudowa dróg ul. Długa - Boczna oraz ul. Popieluszki - sołectwo Zieleniewo	W – Gmina Kobylanka
							Budowa i przebudowa dróg ul. J. Bosko sołectwo Kobylanka	W – Gmina Kobylanka
							Budowa i przebudowa dróg ul. Wilcza, ul. Łowiecka sołectwo Niedźwiedź	W – Gmina Kobylanka
							Budowa i przebudowa dróg ul. Magnolii sołectwo Jęczydół	W – Gmina Kobylanka
						Budowa i przebudowa dróg od nr 55 do nr 58 sołectwo Reptowo	W – Gmina Kobylanka	
Wdrożenie zrównoważonej mobilności prowadzącej do zmniejszenia emisji CO ₂ i innych uciążliwych	Poprawa systemu komunikacji publicznej	W – Gmina Kobylanka M – przedsiębiorstwa zajmujące się organizacją transportu publicznego						

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kobylanka na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa			
A	B	C	D	E	F	G	H	I
						zanieczyszczeń	SKM, Linia 351: Budowa, w ramach przystanków przesiadkowych, parkingu P&R i B&R oraz urządzeń związanych z integracją transportu: 1. Przystanek Miedwiecko, 2. Przystanek Reptowo	W – Gmina Kobylanka
							ZIT. Budowa punktu przesiadkowego wraz z zapleczem parkingowym przy stacji kolejowej w miejscowości Reptowo	W – Gmina Kobylanka
							Budowa infrastruktury komunikacyjnej i parkingu przy Szkole Podstawowej w Kobylance (II etap rozbudowy)	W – Gmina Kobylanka
							Budowa parkingu obsługi turystów zlokalizowanego w sąsiedztwie terenów kościoła filialnego w Morzyczynie	W – Gmina Kobylanka
							Budowa chodnika w Motańcu	W – Gmina Kobylanka
							Budowa chodnika w Reptowie od posesji nr 52 do zamkniętego przejazdu	W – Gmina Kobylanka
							Utrzymanie działań ograniczających emisję wtórną pyłu poprzez regularne utrzymanie czystości nawierzchni (czyszczenie nawierzchni metodą moką)	W – Gmina Kobylanka M – zarządcy dróg
							Zintensyfikowanie ruchu rowerowego poprzez likwidację barier technicznych i tworzenie nowych ścieżek rowerowych	W – Gmina Kobylanka M – zarządcy dróg
							Wymiana lub modernizacja taboru komunikacji publicznej na bardziej przyjazny środowisku	M – zarządzający komunikacją

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kobylanka na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa			
A	B	C	D	E	F	G	H	I
						Termomodernizacja istniejących budynków, stosowanie energooszczędnych materiałów i technologii przy budowie nowych obiektów. Preferowanie wprowadzania w budownictwie materiałów energooszczędnych	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	W – Gmina Kobylanka M – zarządcy budynków
							Termomodernizacja budynków mieszkalnych	M – właściciele budynków
						Modernizacja systemu ogrzewania w gminie poprzez wykorzystanie alternatywnych do węgla kamiennego źródeł ciepła	Modernizacja, likwidacja lub wymiana (na ekologiczne) konwencjonalnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych, publicznych i usługowych.	W – Gmina Kobylanka M – właściciele oraz zarządcy budynków
							Rozbudowa sieci gazowej na terenie Gminy Kobylanka	M – PSG sp. z o.o.,
						Ograniczanie emisji gazów cieplarnianych	Aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	W – Gmina Kobylanka
							Wprowadzenie kryteriów ekologicznych do procedur udzielania zamówień publicznych i poszukiwanie rozwiązań ograniczających negatywny wpływ produktów i usług na środowisko.	W – Gmina Kobylanka
						Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców	Kampanie edukacyjne podnoszące świadomość mieszkańców w zakresie zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego oraz popularyzacji instalacji OZE	W – Gmina Kobylanka M – organizacje pozarządowe
						Budowa instalacji wykorzystujących energię odnawialną. Wspieranie	Instalowanie OZE na budynkach użyteczności publicznej, usługowych oraz mieszkalnych (mikroinstalacje).	W – Gmina Kobylanka M – właściciele oraz zarządcy budynków

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kobylanka na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny	
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	
						inicjatyw podejmowanych w zakresie zastępowania jako nośnika energii, paliwa stałego źródłami energii odnawialnej	Wymiana oświetlenia dróg na oświetlenie energooszczędne	W – Gmina Kobylanka M – zarządcy dróg	
							Prowadzenie akcji promocyjnych dotyczących wykorzystania OZE	W – Gmina Kobylanka M – organizacje pozarządowe	
2.	Zagrożenia hałasem	Niedopuszczenie do pogorszenia się klimatu akustycznego na obszarach gdzie sytuacja jest korzystna	Wielkość przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu przy drogach <u>Źródło:</u> GDDKiA, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie	<5	0	Zmniejszenie liczby ludności narażonej na ponadnormatywny hałas	Pomiar i ocena stanu akustycznego środowiska	M – RWMS w Szczecinie	
							Modernizacja nawierzchni dróg	W – Gmina Kobylanka M – zarządcy dróg	
							Budowa zabezpieczeń przeciwhałasowych (np. ekranów dźwiękochłonnych, przekryć akustycznych, wałów ziemnych i przekopów)	M – zarządcy dróg	
							Prowadzenie edukacji ekologicznej dot. klimatu akustycznego: w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego.	W – Gmina Kobylanka M – organizacje pozarządowe	
							Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed hałasem oraz stref ograniczonego użytkowania	Ochrona obszarów o korzystnym klimacie akustycznym poprzez uwzględnianie ich w planie zagospodarowania przestrzennego	W – Gmina Kobylanka
							Ograniczenie uciążliwości hałasu związanej z prowadzeniem	Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej	M – WIOŚ w Szczecinie

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa			
A	B	C	D	E	F	G	H	I
						działalności gospodarczej	Stosowanie rozwiązań technicznych w zakładach przemysłowych lub usługowych, minimalizujące emitowany poziom hałasu	M - przedsiębiorcy
3.	Pola elektromagnetyczne	Minimalizacja oddziaływania oraz bieżąca kontrola źródeł emisji promieniowania elektromagnetycznego	Liczba przekroczeń dopuszczalnych wartości PEM <u>Źródło:</u> Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie	0	0	Utrzymanie lub zredukowanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej wartości dopuszczalnych	Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony przed polami elektromagnetycznymi	W – Gmina Kobylanka
							Utrzymanie poziomów elektromagnetycznego promieniowania poniżej dopuszczalnego lub co najwyżej na poziomie dopuszczalnym.	M – właściciele instalacji
							Prowadzenie ewidencji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	W – Starostwo Powiatowe w Stargardzie, UKE
							Kontrola obecnych i potencjalnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego	M – WIOŚ w Szczecinie
							Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM	W – Gmina Kobylanka M – organizacje pozarządowe
						Modernizacja istniejącej infrastruktury	Modernizacja istniejących sieci elektroenergetycznych stacji transformatorowych	M – Enea Operator Sp. z o.o.
4.	Gospodarowanie wodami	Poprawa jakości i ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych	Ilość JCWP o złym stanie ogólnym <u>Źródło:</u> Regionalny Wydział	5	2	Ochrona zasobów wodnych	Prowadzenie monitoringu wód	M – RWMŚ w Szczecinie
							Ustanowienie stref ochrony pośredniej dla ujęć wód powierzchniowych	M - PGW WP

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kobylanka na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa			
A	B	C	D	E	F	G	H	I
			Monitoringu Środowiska w Szczecinie				Ustanawianie stref ochronnych ujęć wód podziemnych	M – PGW WP
			Ilość JCWPd o złym stanie ogólnym <u>Źródło:</u> Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie	2	2		Ograniczenie zużycia wody w rolnictwie	M - mieszkańcy
							Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody poprzez wdrożenie stosowania kodeksu dobrych praktyk rolniczych, wspieranie i edukację w zakresie rozwoju rolnictwa ekologicznego (ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych)	W – Gmina Kobylanka M – mieszkańcy, ZODR, ARiMR
							Zachowanie istniejących systemów melioracyjnych	W – Gmina Kobylanka M – PGW WP
5.	Gospodarka wodno-ściekowa	Zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody pitnej	Korzystający z instalacji w % ogółu ludności [%] <u>Źródło:</u> GUS	100	100	Budowa, rozbudowa i systematyczna modernizacja sieci wodociągowej	Budowa i modernizacja sieci wodociągowej	W – Gmina Kobylanka M – Wodociągi Zachodniopomorskie Sp. z o. o.
							Przebudowa i rozbudowa sieci wodociągowej na odcinku Reptowo – Niedźwiedz	W – Gmina Kobylanka
							Przebudowa sieci wodociągowej ul. Magellana w Kobylance	W – Gmina Kobylanka
							Wpięcie ulicy Cichej w Zieleniewie w działający system kanalizacji sanitarnej, wodociągowej i przyłączy	W – Gmina Kobylanka
							Budowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę	W – Gmina Kobylanka M – Wodociągi Zachodniopomorskie Sp. z o. o.
							Ograniczanie zużycia wody poprzez zmniejszenie strat na przesyle oraz optymalizację wykorzystania istniejącej infrastruktury wodnej	W – Gmina Kobylanka M – Wodociągi Zachodniopomorskie Sp. z o. o.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kobylanka na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa			
A	B	C	D	E	F	G	H	I
			Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku – ogółem [dam ³] <u>Źródło:</u> GUS	363,7	350,0	Budowa, rozbudowa i systematyczna modernizacja sieci kanalizacyjnej	Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej	W – Gmina Kobylanka M – Wodociągi Zachodniopomorskie Sp. z o. o.
							Budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w ramach porozumień gminy z osobami fizycznymi i prawnymi	W – Gmina Kobylanka
							Budowa kanalizacji sanitarnej w Reptowie	W – Gmina Kobylanka
							Budowa kanalizacji sanitarnej w Niedźwiedziu	W – Gmina Kobylanka
							Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	M – WIOŚ w Szczecinie, PGW WP
							Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków.	W – Gmina Kobylanka
			Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności [%] <u>Źródło:</u> GUS	60,8	70,0	Wspieranie budowy oczyszczalni przydomowych w miejscach, w których budowa kanalizacji sanitarnej nie jest uzasadniona ekonomicznie	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	M – właściciele nieruchomości
			Przydomowe oczyszczalnie ścieków [szt.] <u>Źródło:</u> GUS	77	100			
			Zbiorniki bezodpływowe [szt.] <u>Źródło:</u> GUS	532	450			

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kobyłanka na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa			
A	B	C	D	E	F	G	H	I
6.	Zasoby geologiczne	Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż	Wydobycie kopalin [tys. m ³] – torfy PIG-PIB	50,06	45,00	Ograniczenie presji środowiskowej oraz uciążliwości wynikających z wydobycia kopalin	Ograniczanie niekoncesjonowanej eksploatacji zasobów, poprzez prowadzenie systematycznych kontroli	M – OUG w Poznaniu
							Kontrola realizacji koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż	M – Starosta Stargardzki, Marszałek WZ, Okręgowy Urząd Górniczy w Poznaniu
							Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac rozpoznawczych, eksploatacyjnych i przetwórstwa kopalin poprzez korzystanie z najnowocześniejszych technik	M – przedsiębiorstwa
7.	Gleby	Właściwe użytkowanie istniejących zasobów glebowych	Powierzchnia nieużytków [ha] <u>Źródło:</u> GUS	75,25	40	Zachowanie funkcji środowiskowych i gospodarczych gleb	Prowadzenie monitoringu jakości gleb	M – IUNG, GIOŚ
							Promocja rolnictwa ekologicznego i integrowanego oraz informacja nt. dobrych praktyk rolniczych	W – Gmina Kobyłanka M - ZODR, ARiMR
							Ochrona gleb przed degradacją i zanieczyszczeniem	W – Gmina Kobyłanka M – właściciele terenów, rolnicy
							Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, w kierunku rolnym, leśnym lub innym	W – Gmina Kobyłanka M - właściciele gruntów zdegradowanych i zdewastowanych
							Wykorzystanie nawozów mineralnych oraz mineralno-organicznych dla celów przywracania i/lub poprawy funkcji agrochemicznych gleb zdegradowanych	M – właściciele gruntów

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kobylanka na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa			
A	B	C	D	E	F	G	H	I
							Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolnych i innych niż rolne	W – Gmina Kobylanka M – właściciele gruntów
8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Utrzymanie funkcjonalnego systemu gospodarki odpadami na terenie gminy	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia takich frakcji odpadów komunalnych jak: papieru, metali, tworzyw sztucznych, i szkła [%] <u>Źródło:</u> UG Kobylanka	61,15	>50	Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego na skutek obecności dzikich wysypisk śmieci	Likwidacja dzikich wysypisk	W – Gmina Kobylanka
							Rekultywacja miejsc nielegalnego składowania odpadów	W – właściciele gruntów
			Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania [%] <u>Źródło:</u> UG Kobylanka	0	<35	Zapobieganie powstawaniu odpadów, ograniczenie ilości odpadów oraz ich negatywnego oddziaływania na środowisko	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Kobylanka	W – Gmina Kobylanka M – mieszkańcy
						Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa	Działania edukacyjne w zakresie właściwego postępowania z odpadami	W – Gmina Kobylanka M – organizacje pozarządowe
			Masa wyrobów zawierających azbest na terenie gminy [kg] <u>Źródło:</u> baza azbestowa	1 076 322	900 000	Wspomaganie prawidłowego postępowania z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku oraz unieszkodliwiania	Zapewnienie funkcjonowania gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym zapewnienie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych zmieszanych i selektywnie zbieranych	W – Gmina Kobylanka
							Roczne sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi	W – Gmina Kobylanka

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa			
A	B	C	D	E	F	G	H	I
9.	Zasoby przyrodnicze	Ochrona obiektów cennych przyrodniczo oraz walorów krajobrazu, zachowanie i wzrost bioróżnorodności istniejących zasobów.	Ilość form ochrony przyrody [szt.] <u>Źródło:</u> RDOŚ	39	39 ≤	Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców	Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody, w tym włączanie lokalnej społeczności w akcje proekologiczne	M – RDOŚ w Szczecinie, PGL LP, organizacje pozarządowe
							Rozbudowa zaplecza dydaktycznego oraz infrastruktury służącej edukacji ekologicznej oraz ochronie walorów przyrodniczych i krajobrazowych	W – Gmina Kobylanka M – PGL LP, organizacje pozarządowe
						Oznakowanie form ochrony przyrody tablicami urzędowymi informującymi o ich nazwach oraz zakazach obowiązujących na ich terenie	W – Gmina Kobylanka M – RDOŚ w Szczecinie	
						Czynna ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną	M – RDOŚ w Szczecinie	
			Lesistość gminy [%] <u>Źródło:</u> GUS	56,0	56,2	Ochrona elementów środowiska przyrodniczo - kulturowego	Identyfikacja miejsc występowania oraz eliminacja gatunków inwazyjnych	W – Gmina Kobylanka
							Zalesianie gruntów z uwzględnieniem warunków siedliskowych i potrzeb różnorodności biologicznej	M – właściciele gruntów, PGL LP
							Zmiana klasyfikacji gruntów zalesionych oraz na których postępuje sukcesja naturalna	W – Gmina Kobylanka
							Promowanie zalesień jako alternatywnego sposobu zagospodarowania nieużytków i gruntów nieprzydatnych rolniczo	W – Gmina Kobylanka M – ARIMR
Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasów dla lasów prywatnych	M – Starostwo Powiatowe w Stargardzie							

Lp.	Obszar Interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Charakter zadania, podmiot odpowiedzialny
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa			
A	B	C	D	E	F	G	H	I
			Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej [ha] <u>Źródło:</u> GUS	3,70	5,00	Utrzymanie zieleni	Bieżące utrzymanie zieleni na terenach zielonych, przydrożnych pasach zieleni, cmentarzach oraz zabiegi pielęgnacyjne w obrębie pomników przyrody	W – Gmina Kobylanka M – zarządcy dróg
						Uwzględnienie zagadnień z zakresu ochrony przyrody w dokumentach planistycznych	Nasadzenia drzew, krzewów i kwiatów, w tym włączanie w ww. przedsięwzięcie lokalnej społeczności	W – Gmina Kobylanka M – zarządcy dróg
							Uwzględnienie w dokumentach planistycznych znaczenia ochrony różnorodności, form ochrony przyrody i innych obszarów przyrodniczo cennych	W – Gmina Kobylanka
							Przeciwdziałanie nieuporządkowanej presji osadniczej i urbanizacyjnej w planowaniu przestrzennym	W – Gmina Kobylanka
10.	Zagrożenia poważnymi awariami	Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków	Ilość poważnych awarii na terenie gminy <u>Źródło:</u> WIOŚ w Szczecinie	0	0	Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii	Zapewnienie odpowiedniego wyposażenia służb OSP	W – Gmina Kobylanka
						Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych	Usuwanie skutków poważnych awarii przemysłowych	M – sprawcy awarii, PSP
							Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców	W – Gmina Kobylanka M – PSP, WIOŚ w Szczecinie

W – zadanie własne,

M – zadanie monitorowane.

źródło: Opracowanie własne, Urząd Gminy Kobylanka

Tabela 34. Harmonogram rzeczowo-finansowy zadań wyznaczonych w ramach POŚ.

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)			
			2021	2022	2023	2024
Klimat i powietrze	Budowa, przebudowa, rozbudowa i modernizacja dróg i ulic	W – Gmina Kobylanka M – zarządcy dróg	Zależne od potrzeb			
	Przebudowa drogi gminnej 450014Z Jęczydół - Morzyczyn (do skrzyżowania z ul. Szczecińską)	W – Gmina Kobylanka		8 000		
	Przebudowa drogi gminnej 450002Z relacji Reptowo - Morzyczyn (do skrzyżowania z ulicą Długą)	W – Gmina Kobylanka		4 500	4 500	4 080
	Przebudowa dróg gruntowych w gminie Kobylanka	W – Gmina Kobylanka		200	500	1 000
	Budowa i przebudowa dróg rekreacja Etap I	W – Gmina Kobylanka		79,95		
	Budowa i przebudowa dróg ul. Długa - Boczna oraz ul. Popietuszki - sołectwo Zieleniewo	W – Gmina Kobylanka		18,45		
	Budowa i przebudowa dróg ul. J. Bosko sołectwo Kobylanka	W – Gmina Kobylanka	12,3			
	Budowa i przebudowa dróg ul. Wilcza, ul. Łowiecka sołectwo Niedźwiedź	W – Gmina Kobylanka		51,66		
	Budowa i przebudowa dróg ul. Magnolii sołectwo Jęczydół	W – Gmina Kobylanka	12,3			
	Budowa i przebudowa dróg od nr 55 do nr 58 sołectwo Reptowo	W – Gmina Kobylanka	6,15			
	Poprawa systemu komunikacji publicznej	W – Gmina Kobylanka M – przedsiębiorstwa zajmujące się organizacją transportu publicznego	Zależne od potrzeb			

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kobylanka na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)			
			2021	2022	2023	2024
	SKM, Linia 351: Budowa, w ramach przystanków przesiadkowych, parkingu P&R i B&R oraz urządzeń związanych z integracją transportu: 1. Przystanek Miedwiecko, 2. Przystanek Reptowo	W – Gmina Kobylanka	100	650		
	ZI. Budowa punktu przesiadkowego wraz z zapleczem parkingowym przy stacji kolejowej w miejscowości Reptowo	W – Gmina Kobylanka	3 500	30		
	Budowa infrastruktury komunikacyjnej i parkingu przy Szkole Podstawowej w Kobylance (II etap rozbudowy)	W – Gmina Kobylanka	730	400		
	Budowa parkingu obsługi turystów zlokalizowanego w sąsiedztwie terenów kościoła filialnego w Morzyczynie	W – Gmina Kobylanka		90	1 500	
	Budowa chodnika w Motańcu	W – Gmina Kobylanka		1 500	1 500	
	Budowa chodnika w Reptowie od posesji nr 52 do zamkniętego przejazdu	W – Gmina Kobylanka	24,6		700	1 300
	Utrzymanie działań ograniczających emisję wtórną pyłu poprzez regularne utrzymanie czystości nawierzchni (czyszczenie nawierzchni metodą moką)	W – Gmina Kobylanka M – zarządcy dróg	Zadanie ciągłe			
	Zintensyfikowanie ruchu rowerowego poprzez likwidację barier technicznych i tworzenie nowych ścieżek rowerowych	W – Gmina Kobylanka M – zarządcy dróg	Zależne od potrzeb			
	Wymiana lub modernizacja taboru komunikacji publicznej na bardziej przyjazny środowisku	M – zarządzający komunikacją	Zależne od potrzeb			
	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	W – Gmina Kobylanka M – zarządcy budynków	Zależne od potrzeb			
	Termomodernizacja budynków mieszkalnych	M – właściciele budynków	Zależne od potrzeb			

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kobylanka na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)			
			2021	2022	2023	2024
	Modernizacja, likwidacja lub wymiana (na ekologiczne) konwencjonalnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych, publicznych i usługowych.	W – Gmina Kobylanka M – właściciele oraz zarządcy budynków	Zależne od potrzeb			
	Rozbudowa sieci gazowej na terenie Gminy Kobylanka	M – PSG sp. z o.o.,	Zależne od potrzeb			
	Aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	W – Gmina Kobylanka	Zależne od potrzeb			
	Wprowadzenie kryteriów ekologicznych do procedur udzielania zamówień publicznych i poszukiwanie rozwiązań ograniczających negatywny wpływ produktów i usług na środowisko.	W – Gmina Kobylanka	Zadanie ciągłe			
	Kampanie edukacyjne podnoszące świadomość mieszkańców w zakresie zanieczyszczania powietrza atmosferycznego oraz popularyzacji instalacji OZE	W – Gmina Kobylanka M – organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe			
	Instalowanie OZE na budynkach użyteczności publicznej, usługowych oraz mieszkalnych (mikroinstalacje).	W – Gmina Kobylanka M – właściciele oraz zarządcy budynków	Zależne od potrzeb			
	Wymiana oświetlenia dróg na oświetlenie energooszczędne	W – Gmina Kobylanka M – zarządcy dróg	Zależne od potrzeb			
	Prowadzenie akcji promocyjnych dotyczących wykorzystania OZE	W – Gmina Kobylanka M – organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe			
Zagrożenia hałasem	Pomiar i ocena stanu akustycznego środowiska	M – RWMS w Szczecinie	W ramach działań własnych RWMS w Szczecinie			
	Modernizacja nawierzchni dróg	W – Gmina Kobylanka M – zarządcy dróg	Zależne od potrzeb			

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kobylanka na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)			
			2021	2022	2023	2024
	Budowa zabezpieczeń przeciwhałasowych (np. ekranów dźwiękochłonnych, przekryć akustycznych, wałów ziemnych i przekopów)	M – zarządcy dróg	Zależne od potrzeb			
	Prowadzenie edukacji ekologicznej dot. klimatu akustycznego: w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego.	W – Gmina Kobylanka M – organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe			
	Ochrona obszarów o korzystnym klimacie akustycznym poprzez uwzględnianie ich w planie zagospodarowania przestrzennego	W – Gmina Kobylanka	W ramach działań własnych UG			
	Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej	M – WIOŚ w Szczecinie	W ramach działań własnych WIOŚ w Szczecinie			
	Stosowanie rozwiązań technicznych w zakładach przemysłowych lub usługowych, minimalizujące emitowany poziom hałasu	M – przedsiębiorcy	Zależne od potrzeb			
Pola elektromagnetyczne	Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony przed polami elektromagnetycznymi	W – Gmina Kobylanka	W ramach działań własnych UG			
	Utrzymanie poziomów elektromagnetycznego promieniowania poniżej dopuszczalnego lub co najwyżej na poziomie dopuszczalnym.	M – właściciele instalacji	Zadanie ciągłe			
	Prowadzenie ewidencji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	W – Starostwo Powiatowe w Stargardzie, UKE	W ramach działań własnych wyznaczonych jednostek			
	Kontrola obecnych i potencjalnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego	M – WIOŚ w Szczecinie	W ramach działań własnych WIOŚ w Szczecinie			
	Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM	W – Gmina Kobylanka M – organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe			

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kobylanka na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)			
			2021	2022	2023	2024
	Modernizacja istniejących sieci elektroenergetycznych stacji transformatorowych	M – Enea Operator Sp. z o.o.	Zależne od potrzeb			
Gospodarowanie wodami	Prowadzenie monitoringu wód	M – RWMŚ w Szczecinie	W ramach działań własnych RWMŚ w Szczecinie			
	Ustanowienie stref ochrony pośredniej dla ujęć wód powierzchniowych	M - PGW WP	Zależne od potrzeb			
	Ustanawianie stref ochronnych ujęć wód podziemnych	M – PGW WP	Zależne od potrzeb			
	Ograniczenie zużycia wody w rolnictwie	M – mieszkańcy	Zadanie ciągłe			
	Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody poprzez wdrożenie stosowania kodeksu dobrych praktyk rolniczych, wspieranie i edukację w zakresie rozwoju rolnictwa ekologicznego (ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych)	W – Gmina Kobylanka M – mieszkańcy, ZODR, ARiMR	Zadanie ciągłe			
	Rozwój form małej retencji wodnej, w tym budowa lub modernizacja urządzeń wodnych małej retencji	W – Gmina Kobylanka M – PGW WP	Zależne od potrzeb			
Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa i modernizacja sieci wodociągowej	W – Gmina Kobylanka M – Wodociągi Zachodniopomorskie Sp. z o. o.	Zależne od potrzeb			
	Przebudowa i rozbudowa sieci wodociągowej na odcinku Reptowo – Niedźwiedź	W – Gmina Kobylanka	175,79	2 400	50	
	Przebudowa sieci wodociągowej ul. Magellana w Kobylance	W – Gmina Kobylanka	16		300	

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kobylanka na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)			
			2021	2022	2023	2024
	Wpięcie ulicy Cichej w Zieleniewie w działający system kanalizacji sanitarnej, wodociągowej i przyłączy	W – Gmina Kobylanka			400	
	Budowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę	W – Gmina Kobylanka M – Wodociągi Zachodniopomorskie Sp. z o. o.	Zależne od potrzeb			
	Ograniczanie zużycia wody poprzez zmniejszenie strat na przesyle oraz optymalizację wykorzystania istniejącej infrastruktury wodnej	W – Gmina Kobylanka M – Wodociągi Zachodniopomorskie Sp. z o. o.	Zadanie ciągłe			
	Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej	W – Gmina Kobylanka M – Wodociągi Zachodniopomorskie Sp. z o. o.	Zależne od potrzeb			
	Budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w ramach porozumień gminy z osobami fizycznymi i prawnymi	W – Gmina Kobylanka	110	90	5	5
	Budowa kanalizacji sanitarnej Reptowo - Niedźwiedź	W – Gmina Kobylanka		80	5 000	
	Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	M – WIOŚ w Szczecinie, PGW WP	W ramach działań własnych wyznaczonych jednostek			
	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków.	W – Gmina Kobylanka	W ramach działań własnych UG			
	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	M – właściciele nieruchomości	Zależne od potrzeb			
Zasoby geologiczne	Ograniczanie niekoncesjonowanej eksploatacji zasobów, poprzez prowadzenie systematycznych kontroli	M – OUG w Poznaniu	W ramach działań własnych OUG			
	Kontrola realizacji koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż	M – Starosta Stargardzki, Marszałek WZ, Okręgowy Urząd Górniczy w Poznaniu	W ramach działań własnych wyznaczonych jednostek			

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kobylanka na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)			
			2021	2022	2023	2024
	Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac rozpoznawczych, eksploatacyjnych i przetwórstwa kopalin poprzez korzystanie z najnowocześniejszych technik	M – przedsiębiorstwa	Zadanie ciągłe			
Gleby	Prowadzenie monitoringu jakości gleb	M – IUNG, GIOŚ	W ramach działań własnych wyznaczonych jednostek			
	Promocja rolnictwa ekologicznego i integrowanego oraz informacja nt. dobrych praktyk rolniczych	W – Gmina Kobylanka M – ZODR, ARiMR	Zadanie ciągłe			
	Ochrona gleb przed degradacją i zanieczyszczeniem	W – Gmina Kobylanka M – właściciele terenów, rolnicy	Zadanie ciągłe			
	Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, w kierunku rolnym, leśnym lub innym	W – Gmina Kobylanka M – właściciele gruntów zdegradowanych i zdewastowanych	Zależne od potrzeb			
	Wykorzystanie nawozów mineralnych oraz mineralno-organicznych dla celów przywracania i/lub poprawy funkcji agrochemicznych gleb zdegradowanych	M – właściciele gruntów	Zadanie ciągłe			
	Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolnych i innych niż rolne	W – Gmina Kobylanka M – właściciele gruntów	Zależne od potrzeb			
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Likwidacja dzikich wysypisk	W – Gmina Kobylanka	Zależne od potrzeb			
	Rekultywacja miejsc nielegalnego składowania odpadów	W – właściciele gruntów	Zależne od potrzeb			
	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Kobylanka	W – Gmina Kobylanka M – mieszkańcy	Zależne od potrzeb			

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kobylanka na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)			
			2021	2022	2023	2024
	Działania edukacyjne w zakresie właściwego postępowania z odpadami	W – Gmina Kobylanka M – organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe			
	Zapewnienie funkcjonowania gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym zapewnienie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych zmieszanych i selektywnie zbieranych	W – Gmina Kobylanka	Zadanie ciągłe			
	Roczne sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi	W – Gmina Kobylanka	Zadanie ciągłe			
Zasoby przyrodnicze	Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody, w tym włączanie lokalnej społeczności w akcje proekologiczne	M – RDOŚ w Szczecinie, PGL LP, organizacje pozarządowe	Zadanie ciągłe			
	Rozbudowa zaplecza dydaktycznego oraz infrastruktury służącej edukacji ekologicznej oraz ochronie walorów przyrodniczych i krajobrazowych	W – Gmina Kobylanka M – PGL LP, organizacje pozarządowe	Zależne od potrzeb			
	Oznakowanie form ochrony przyrody tablicami urzędowymi informującymi o ich nazwach oraz zakazach obowiązujących na ich terenie	W – Gmina Kobylanka M – RDOŚ w Szczecinie	Zależne od potrzeb			
	Czynna ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną	M – RDOŚ w Szczecinie	Zadanie ciągłe			
	Identyfikacja miejsc występowania oraz eliminacja gatunków inwazyjnych	W – Gmina Kobylanka	W ramach działań własnych UG			
	Zalesianie gruntów z uwzględnieniem warunków siedliskowych i potrzeb różnorodności biologicznej	M – właściciele gruntów, PGL LP	Zależne od potrzeb			

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (tys. zł)			
			2021	2022	2023	2024
	Zmiana klasyfikacji gruntów zalesionych oraz na których postępuje sukcesja naturalna	W – Gmina Kobyłanka	Zależne od potrzeb			
	Promowanie zalesień jako alternatywnego sposobu zagospodarowania nieużytków i gruntów nieprzydatnych rolniczo	W – Gmina Kobyłanka M – ARiMR	Zadanie ciągłe			
	Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasów dla lasów prywatnych	M – Starostwo Powiatowe w Stargardzie	W ramach działań własnych Starostwa Powiatowego w Stargardzie			
	Bieżące utrzymanie zieleni na terenach zielonych, przydrożnych pasach zieleni, cmentarzach oraz zabiegi pielęgnacyjne w obrębie pomników przyrody	W – Gmina Kobyłanka M – zarządcy dróg	Zadanie ciągłe			
	Nasadzenia drzew, krzewów i kwiatów, w tym włączanie w ww. przedsięwzięcie lokalnej społeczności	W – Gmina Kobyłanka M – zarządcy dróg	Zależne od potrzeb			
	Uwzględnienie w dokumentach planistycznych znaczenia ochrony różnorodności, form ochrony przyrody i innych obszarów przyrodniczo cennych	W – Gmina Kobyłanka	W ramach działań własnych UG			
	Przeciwdziałanie nieuporządkowanej presji osadniczej i urbanizacyjnej w planowaniu przestrzennym	W – Gmina Kobyłanka	W ramach działań własnych UG			
Zagrożenia poważnymi awariami	Zapewnienie odpowiedniego wyposażenia służb OSP	W – Gmina Kobyłanka	Zależne od potrzeb			
	Usuwanie skutków poważnych awarii przemysłowych	M – sprawcy awarii, PSP	Zależne od potrzeb			
	Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców	W – Gmina Kobyłanka M – PSP, WIOŚ w Szczecinie	Zadanie ciągłe			

Źródło: opracowanie własne

W – zadanie własne, M – zadanie monitorowane.

7. System realizacji programu ochrony środowiska

Właściwe wykorzystanie możliwych rozwiązań o charakterze organizacyjnym ma istotne znaczenie w procesie wdrażania programu i jego realizacji. Wprowadzenie zasad monitoringu umożliwi sprawną realizację działań, jak również pozwoli na bieżącą aktualizację celów programu. Sformułowanie zasad zarządzania środowiskiem stanowi więc podstawę sprawnej realizacji i kontroli działań programowych.

Zarządzanie programem to sukcesywna realizacja następujących zadań:

1) Wdrożenie programu i jego realizacja, a w szczególności:

- koordynacja przebiegu wdrażania i realizacji,
- bieżąca ocena realizacji i aktualizacja celów,
- raporty na temat wykonania programu.

2) Edukacja ekologiczna:

- utworzenie systemu edukacji ekologicznej,
- udostępnienie informacji o stanie środowiska,
- publikacja informacji o stanie środowiska.

7.1. Współpraca z interesariuszami

Podczas tworzenia niniejszego dokumentu pozyskano dane od:

- Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie;
- Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie;
- Głównej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie;
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie;
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie;
- Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe;
- Przedsiębiorstw zajmujących się odbiorem odpadów,
- Największych przedsiębiorców mających siedzibę i działających na terenie Gminy Kobyłanka.

W ramach opracowanego dokumentu wyznaczono zadania własne oraz koordynowane, za których współrealizację odpowiedzialni będą:

- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska;
- Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa;
- Mieszkańcy;
- Przedsiębiorcy;
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie;
- Wojewoda Zachodniopomorski;
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie;
- Zarządcy dróg.

7.2. Sprawozdawczość

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. 2020 poz. 1219 z późn. zm.) Wójt Gminy Kobylanka co 2 lata przedstawia Radzie Gminy Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska. Po przedstawieniu ww. raportu Radzie Gminy należy przekazać go do organu wykonawczego powiatu.

7.3. Monitoring realizacji programu

W celu przedstawienia stopnia realizacji Programu Ochrony Środowiska oraz zobrazowania zmian zachodzących w środowisku na terenie omawianej Gminy, należy posługiwać się wyznaczonymi wskaźnikami monitoringu. Wskaźniki te determinują wyznaczone zadania, których realizacja przyczyni się do poprawy stanu środowiska na terenie Gminy Kobylanka.

Kontrola realizacji Programu Ochrony Środowiska wymaga oceny zarówno stopnia realizacji celów i zadań, jak i terminowości ich wykonania. Istotne znaczenie ma tu również analiza rozbieżności pomiędzy założeniami a realizacją.

Ocena realizacji programu polega na monitorowaniu zmian w wielu wzajemnie powiązanych strefach. System monitorowania w celu uzyskiwania kompatybilnych informacji w skali regionu powinien uwzględniać następujące działania:

- zebranie danych liczbowych,
- uporządkowanie, przetworzenie, analiza zebranych danych,
- przygotowanie raportu,
- analiza porównawcza,
- aktualizacja.

W celu kontroli nad terminową realizacją zadań określonych w niniejszym programie zaleca się dokonywanie analizy realizacji zadań Programu z uwzględnieniem mierników zestawionych w tabeli nr 33.

7.4. Źródła finansowania

Realizacja zadań inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska wymaga nakładów finansowych znacznie przewyższających możliwości budżetowe jednostek samorządu terytorialnego. Istnieje zatem potrzeba pozyskania zewnętrznych źródeł finansowego wsparcia przedsięwzięć inwestycyjnych.

Dla jednostek samorządowych dostępnymi sposobami finansowania inwestycji są:

- środki własne,
- kredyty i pożyczki udzielane w bankach komercyjnych,
- kredyty i pożyczki preferencyjne udzielane przez instytucje wspierające rozwój gmin,
- dotacje państwowe z funduszy krajowych i zagranicznych,
- emisja obligacji.

7.4.1. Fundusze krajowe

Wszelkie działania związane z ochroną środowiska i ekologią są wspierane finansowo poprzez różne krajowe i zagraniczne fundusze ekologiczne oraz programy a także środki własne inwestorów.

Do publicznych funduszy ochrony środowiska w Polsce zalicza się:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW),
- Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest największą instytucją realizującą cele środowiskowe poprzez finansowanie inwestycji z zakresu ochrony środowiska

i gospodarki wodnej, w obszarach ważnych z punktu widzenia procesu dostosowawczego do standardów i norm Unii Europejskiej. Narodowy Fundusz działa od 1 lipca 1989 roku, a powstał na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 1980 roku o ochronie i kształtowaniu środowiska. Celem działalności Narodowego Funduszu jest finansowe wspieranie inwestycji ekologicznych o znaczeniu i zasięgu ogólnopolskim i ponadregionalnym oraz zadań lokalnych, istotnych z punktu widzenia potrzeb środowiska.

Dystrybucja środków finansowych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej odbywa się w ramach następujących dziedzin:

- Ochrona powietrza,
- Ochrona wód i gospodarka wodna,
- Ochrona powierzchni ziemi,
- Ochrona przyrody i krajobrazu oraz leśnictwo,
- Geologia i górnictwo,
- Edukacja ekologiczna,
- Państwowy Monitoring Środowiska,
- Programy międzydziedzinowe,
- Nadzwyczajne zagrożenia środowiska,
- Ekspertyzy i prace badawcze.

W Narodowym Funduszu stosowane są trzy formy dofinansowywania:

- finansowanie pożyczkowe (pożyczki udzielane przez NF, kredyty udzielane przez banki ze środków NF, konsorcja czyli wspólne finansowanie NF z bankami, linie kredytowe ze środków NF obsługiwane przez banki).
- finansowanie dotacyjne (dotacje inwestycyjne, dotacje nieinwestycyjne, dopłaty do kredytów bankowych, umorzenia).
- finansowanie kapitałowe (obejmowanie akcji i udziałów w zakładanych bądź już istniejących spółkach w celu osiągnięcia efektu ekologicznego).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska ma bardzo istotne znaczenie dla ochrony środowiska i gospodarki kraju:

- finansuje ochronę środowiska,
- uruchamia środki innych inwestorów,
- stymuluje nowe inwestycje,

- wspomaga tworzenie nowych miejsc pracy,
- ważny dla zrównoważonego rozwoju.

Szczegółowy zakres działalności NFOŚiGW, lista programów i przedsięwzięć priorytetowych, kryteria i zasady udzielania wsparcia finansowego, a także wzory wniosków i procedury ich rozpatrywania dostępne są w oficjalnym serwisie internetowym: www.nfosigw.gov.pl oraz w siedzibie Funduszu w Warszawie przy ul. Konstruktorskiej 3a.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie²⁰

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie wypełnia swoją misję poprzez uczestniczenie w rozwiązywaniu problemów związanych z ochroną środowiska na poziomie lokalnym i regionalnym, a także ponadregionalnym.

Priorytety dziedzinowe:

I Ochrona czystości wód i gospodarka wodna.

1. Wdrażanie Ramowej Dyrektywy Wodnej w regionie wodnym, w tym wspieranie działań wynikających z aktualizacji Programu wodno-środowiskowego kraju oraz mających na celu ustanowienie, weryfikację i aktualizację warunków korzystania z wód regionu wodnego i warunków korzystania z wód zlewni,
2. Budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków oraz budowa systemów kanalizacyjnych dociążających istniejące oczyszczalnie, zgodnie z wymogami Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
3. Ochrona wód w zlewniach rzek oraz na obszarach ochronnych zbiorników wód podziemnych i powierzchniowych stanowiących źródło wody do spożycia, wspieranie przedsięwzięć polegających na ograniczeniu procesu degradacji jezior, w tym opracowanie planów ochrony jezior i ich rekultywacji oraz innych przedsięwzięć związanych z odbudową ekosystemów zdegradowanych przez eksploatację zasobów wodnych,
4. Zapewnienie odpowiedniej jakości wody przeznaczonej do spożycia, modernizacja stacji uzdatniania wody,
5. Wspieranie realizacji programu małej retencji dla województwa zachodniopomorskiego, budowa przyłączy do istniejących sieci kanalizacyjnych oraz budowa indywidualnych/ lokalnych/ systemów oczyszczania ścieków na terenach o zabudowie rozproszonej, w tym lokalnych oczyszczalni ścieków oraz oczyszczalni przydomowych - lokalizacja każdej oczyszczalni i miejsca wprowadzania ścieków powinna zostać poprzedzona rozpoznaniem warunków geologicznych wraz z ustaleniem poziomu zwierciadła wód podziemnych celem spełnienia warunków wynikających z przepisów odrębnych.

II. Gospodarka odpadami, ochrona powierzchni ziemi i wdrażanie czystych technologii.

1. Wspieranie zadań ujętych w Krajowym i Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami, zwłaszcza związanych z realizacją kompleksowych programów gospodarki odpadami komunalnymi, szczególnie w gminach, gdzie realizowane są wspólne, międzygminne przedsięwzięcia o zasięgu regionalnym,
2. Unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych, w tym odpadów zawierających azbest,

²⁰ źródło: <http://www.wfos.szczecin.pl>

3. Wspieranie organizacji systemu zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
4. Wspieranie przedsięwzięć związanych z odzyskiwaniem surowców wtórnych oraz gospodarczym wykorzystaniem odpadów, doposażenie zakładów pozyskujących i przetwarzających odpady w sprzęt specjalistyczny,
5. Wykorzystanie odpadów do celów energetycznych, budowa instalacji do termicznego unieszkodliwiania odpadów,
6. Wspieranie rozwoju czystych technologii oraz zmian technologicznych zapobiegających powstawaniu odpadów lub zmniejszeniu ich ilości albo zapewniających ich wykorzystanie w procesach produkcji,
7. Wspieranie pilotażowych projektów związanych ze zbieraniem i przetwarzaniem odpadów ulegających biodegradacji,

III. Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii, ochrona przed hałasem.

1. Wspieranie przedsięwzięć zmierzających do ograniczenia emisji zanieczyszczeń gazowych (w tym gazów cieplarnianych) i pyłów do atmosfery,
2. Wspieranie modernizacji istniejących źródeł ciepła, w szczególności na terenach miejskich i uzdrowiskowych,
3. Rozwój potencjału wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych (OZE), zwłaszcza projektów realizowanych w ramach RPO WZ, FEPZ oraz programu PROSUMENT Zachodniopomorski,
4. Wdrażanie przedsięwzięć z zakresu termomodernizacji budynków oraz wdrażanie nowoczesnych i przyjaznych środowisku technologii i przedsięwzięć, zwiększających efektywność energetyczną, w tym z zastosowaniem odnawialnych lub alternatywnych źródeł energii, a także inteligentnych sieci energetycznych (ISE),
5. Dofinansowanie opracowania programów ochrony powietrza i programów ochrony środowiska przed hałasem,
6. Wspieranie działań w zakresie ochrony przed hałasem i wibracjami.

IV. Ochrona przyrody.

1. Wspieranie programów czynnej ochrony przyrody na obszarach prawnie chronionych, zgodnie z ustawą o ochronie przyrody,
2. Renowacja zabytkowych parków wiejskich i miejskich oraz prace rewitalizacyjne, pielęgnacyjne i konserwacja pomników przyrody,
3. Zachowanie i wzbogacenie różnorodności biologicznej na obszarach chronionych,
4. Restytucja bądź reintrodukcja rodzimych gatunków, cennych lub zagrożonych wyginięciem, eliminowanie gatunków inwazyjnych, np. barszczu Sosnowskiego,
5. Działania ochronne podejmowane w ramach form ochrony przyrody województwa zachodniopomorskiego, zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, z uwzględnieniem programu NATURA 2000 oraz europejskiej sieci obszarów chronionych regionu Morza Bałtyckiego,
6. Opracowywanie planów ochrony dot. obszarów Natura 2000, wykonywanie zabiegów czynnej ochrony przyrody na tych obszarach,
7. Wspieranie działań związanych z realizacją zadań Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

8. Wspieranie przedsięwzięć zapewniających migrację ryb, w tym programu budowy przepławek dla ryb na terenie woj. zachodniopomorskiego,

V. Edukacja ekologiczna.

1. Promocja zagadnień związanych z siecią Natura 2000, rozwój bazy służącej realizacji programów edukacyjnych w ośrodkach edukacji ekologicznej,
2. Wspieranie konkursów, olimpiad i innych imprez o zasięgu ponadlokalnym, upowszechniających wiedzę ekologiczną i przyrodniczą,
3. Dofinansowanie programów oraz kampanii edukacyjnych i informacyjnych z zakresu ochrony środowiska oraz zdrowego trybu życia, w tym realizowanych przez media,
4. Dofinansowanie szkoleń, warsztatów, konferencji i seminariów z zakresu ochrony środowiska,
5. Dofinansowanie wydawnictw i prasy z zakresu ochrony środowiska i edukacji ekologicznej.

VI. Zapobieganie poważnym awariom, przeciwdziałanie nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska.

1. Wspieranie przedsięwzięć zapobiegających wystąpieniu nadzwyczajnych zagrożeń środowiska oraz wspieranie likwidacji ich skutków,
2. Podniesienie stanu bezpieczeństwa powodziowego, zabezpieczenie przed podtopieniami, wspieranie budowy wałów i innych urządzeń melioracji wodnych podstawowych,
3. Doposażenie w sprzęt i środki techniczne jednostek PSP i OSP oraz innych służb realizujących zadania w zakresie ochrony przed powodzią i ochrony środowiska,
4. Poprawa warunków przepływu wód rzeki Odry i J. Dąbie w celu zapewnienia ochrony przeciwpowodziowej oraz bezpieczeństwa prowadzonej akcji łodolamania,

VII. Monitoring środowiska i inne działania.

1. Udzielanie wsparcia finansowego Wojewódzkiemu Inspektoratowi Ochrony Środowiska w Szczecinie w realizacji zadań związanych z monitoringiem środowiska,
2. Zwiększanie możliwości technicznych kontroli przestrzegania norm ochrony środowiska,
3. Wsparcie systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska oraz rozbudowy i weryfikacji baz danych podmiotów korzystających ze środowiska,
4. Udzielanie wsparcia finansowego instytucjom wykonującym w imieniu Skarbu Państwa prawa właścicielskie w stosunku do wód publicznych, w zakresie monitoringu przyrodniczego,
5. Dofinansowanie szkoleń administracji rządowej i samorządowej w zakresie ochrony środowiska.

Tworzenie warunków do wdrażania finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej

W ramach tego ustawowego zadania priorytetem Funduszu będzie udział w następujących przedsięwzięciach:

1. Udzielanie pomocy merytorycznej beneficjentom w ramach przygotowywanych przedsięwzięć dla nowej perspektywy finansowej UE 2021 - 2027,
2. Prowadzenie szkoleń oraz działań informacyjnych, usługi doradcze w zakresie aplikowania o środki Unii Europejskiej,
3. Wsparcie gmin w zakresie wdrażania planów gospodarki niskoemisyjnej lub dokumentów równoważnych oraz w przygotowaniu i wdrażaniu inwestycji w zakresie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii poprzez realizację projektu systemowego pn. „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorców w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”,
4. Prowadzenie działań edukacyjnych oraz informacyjno-promocyjnych celem kształtowania właściwych postaw prośrodowiskowych oraz prezentacja możliwości finansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
5. Udział w przygotowaniu i wdrażaniu projektów, które stwarzają warunki do wymiany informacji, dzielenia się wiedzą lub prowadzą do realizacji celów środowiskowych.

Szczegółowe informacje na temat działalności WFOŚiGW w Szczecinie można znaleźć na stronie internetowej funduszu: <http://www.wfos.szczecin.pl> lub pod numerem telefonu: 91 486 15 56.

7.4.2. Fundusze Unii Europejskiej

Przewiduje się również możliwości finansowania działań adaptacyjnych z nowej Perspektywy finansowej 2021-2027. Fundusze Europejskie na lata 2021-2027 to 72,2 miliarda euro z polityki spójności oraz 3,8 mld euro środków z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Łącznie to około 76 miliardów euro. Środki zostaną przeznaczone na realizację inwestycji w innowacje, przedsiębiorczość, cyfryzację, infrastrukturę, ochronę środowiska, energetykę, edukację i sprawy społeczne.

Podstawowym dokumentem, który określa współpracę UE z Polską, jest Umowa Partnerstwa (UP). To uzgodniona z Komisją Europejską strategia wykorzystania Funduszy Europejskich. Dokument określa cele i sposób inwestowania funduszy unijnych z polityki spójności.

Polityka spójności na lata 2021-27 ma obejmować następujące fundusze: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+) oraz Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (FST). Wspólna polityka rybołówstwa obejmuje Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR). Fundusze te wzajemnie się uzupełniają.

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego służy wzmocnieniu spójności gospodarczej i społecznej Unii Europejskiej. Ma on łagodzić dysproporcje w rozwoju europejskich regionów i zmniejszać braki w zakresie rozwoju regionów znajdujących się w najmniej korzystnej sytuacji.

Fundusz Spójności służy redukowaniu dysproporcji gospodarczych i społecznych oraz promowaniu zrównoważonego rozwoju. W jego ramach realizowane są strategiczne projekty w obszarach ochrony środowiska i transportu, w tym transeuropejskich sieci transportowych (TEN-T).

Europejski Fundusz Społeczny+ ma być głównym narzędziem UE służącym zwiększaniu spójności społecznej i gospodarczej, odpowiadaniu na wyzwania rynku pracy i wyzwania społeczne oraz stymulowaniu zrównoważonego rozwoju gospodarczego poprzez inwestowanie w kapitał ludzki. EFS+ będzie obejmować obecnie rozproszone instrumenty: EFS, Inicjatywę na rzecz osób młodych (YEI), Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) oraz Europejski Program na rzecz Zatrudnienia i Innowacji Społecznych (EaSI).

Proponowane fundusze polityki spójności będzie uzupełniał **Fundusz Sprawiedliwej Transformacji**. Jest on częścią Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) i elementem (I filarem) Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji. Celem FST jest łagodzenie skutków społecznych i ekonomicznych transformacji energetycznej.

Europejski Fundusz Morski i Rybacki to fundusz na rzecz unijnej polityki morskiej i rybołówstwa. Celem funduszu jest szeroko rozumiane wsparcie społeczności nadmorskich, w tym m.in. wspieranie rybaków w przechodzeniu na zrównoważone rybołówstwo czy finansowanie projektów przyczyniających się do tworzenia nowych miejsc pracy oraz podnoszenia jakości życia społeczności nadmorskich w Europie.

Podobnie jak w latach 2014-2020 również w nowej rozpoczynającej się perspektywie około 60% funduszy z polityki spójności trafi do programów realizowanych na poziomie krajowym. Pozostałe 40% otrzymają programy regionalne, zarządzane przez marszałków województw.

Programy krajowe będą tematycznie zbliżone do tych realizowanych obecnie.

Oznacza to, że pieniądze z polityki spójności zainwestujemy między innymi w:

- rozwój infrastruktury i ochronę środowiska,
- powiększanie kapitału ludzkiego,
- budowanie kompetencji cyfrowych
- wsparcie makroregionu Polski Wschodniej.

Jest już znany podział środków na poszczególne programy krajowe:

- **Infrastruktura i Środowisko** – 25,1 mld euro (między innymi największe inwestycje infrastrukturalne, drogi, koleje, transport publiczny, ochrona środowiska)
- **Inteligentny Rozwój** – 8 mld euro (między innymi innowacje, współpraca nauki i biznesu)
- **Wiedza, Edukacja, Rozwój** – 4,3 mld euro (między innymi nauka, edukacja, żłobki, sprawy społeczne)
- **Polska Cyfrowa** – 2 mld euro (między innymi cyfryzacja, sieci szerokopasmowe)
- **Polska Wschodnia** – 2,5 mld euro (specjalna pula wsparcia dla województw Polski Wschodniej)
- **Pomoc Techniczna** – 0,5 mld euro (wsparcie dla instytucji wdrażających fundusze UE)
- Program dotyczący sprawiedliwej transformacji – 4,4 mld euro (pomoc w transformacji dla regionów górniczych: śląskiego, małopolskiego, dolnośląskiego, wielkopolskiego, łódzkiego i lubelskiego)
- **Program Pomoc Żywnościowa** – 0,2 mld euro
- **Program Ryby** – 0,5 mld euro

- **programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej** – 0,56 mld euro.

Nazwy programów krajowych nie są jeszcze ustalone. Programy będą miały podobny zakres tematyczny do tych, które znamy z perspektywy 2014-2020, dlatego w powyższym zestawieniu użyto nazw dotychczasowych programów.

Podzielone zostały także fundusze na programy regionalne:

- dolnośląskie – 870 mln euro
- kujawsko-pomorskie – 1,475 mld euro
- lubelskie – 1,768 mld euro
- lubuskie – 736 mln euro
- łódzkie – 1,631 mld euro
- małopolskie – 1,541 mld euro
- mazowieckie – 1,67 mld euro
- opolskie – 763 mln euro
- podkarpackie – 1,661 mld euro
- podlaskie – 992 mln euro
- pomorskie – 1,129 mld euro
- śląskie – 2,365 mld euro
- świętokrzyskie – 1,106 mld euro
- warmińsko-mazurskie – 1,228 mld euro
- wielkopolskie – 1,070 mld euro
- zachodniopomorskie – 1,311 mld euro

Pieniądze na programy regionalne podzielono według algorytmu opartego na obiektywnych kryteriach, między innymi na liczbie ludności i PKB na mieszkańca. 75% środków zostało już podzielonych, a 25% przeznaczono na rezerwę programową do podziału na późniejszym etapie programowania w czasie negocjacji kontraktu programowego.

Dodatkowo sześć regionów (śląskie, łódzkie, małopolskie, lubelskie, dolnośląskie i wielkopolskie) otrzyma 4,4 mld euro z funduszu sprawiedliwej transformacji i polityki spójności (3,8 mld euro z FST + 560 mln euro z polityki spójności).

Program dla Polski Wschodniej będzie obejmował sześć regionów – lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie oraz, co jest nowością w tej perspektywie, mazowieckie (bez Warszawy i 9 otaczających ją powiatów)^{21 22}.

²¹ <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-na-lata-2021-2027/dowiedz-sie-wiecej-o-funduszach-europejskich-na-lata-2021-2027/>

²² Grzegorz Karwatowicz, Fundusze europejskie 2021 – 2027. Co Nas czeka w nowej perspektywie finansowej ?<https://przetargowa.pl/fundusze-europejskie-2021-2027-co-nas-czeka-w-nowej-perspektywie-finansowej/>

Spis tabel:

Tabela 1. Słownik skrótów.....	5
Tabela 2. Dane demograficzne (stan na 31.XII.2020 r.).....	9
Tabela 3. Bezrobocie (stan na 31.XII.2020 r.).....	9
Tabela 4. Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza.....	22
Tabela 5. Zużycie energii paliw w mieszkalnictwie, na terenie Gminy Kobyłanka.....	24
Tabela 6. Przeciętny skład spalin silnikowych (w % objętościowo).....	25
Tabela 7. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom dopuszczalny.....	28
Tabela 8. Klasy stref i oczekiwane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia, uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom docelowy.....	29
Tabela 9. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń ozonu z uwzględnieniem poziomu celu długoterminowego.....	29
Tabela 10. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2020 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.....	30
Tabela 11. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2020 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.....	30
Tabela 12. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu.....	37
Tabela 13. Przekroczenia wartości L_{DWN} [dB] dla drogi ekspresowej S-10.....	39
Tabela 14. Przekroczenia wartości L_N [dB] dla drogi ekspresowej S-10.....	39
Tabela 15. Częstotliwość pola elektromagnetycznego, dla której określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pola elektromagnetycznego na środowisko oraz dopuszczalne poziomy pola elektromagnetycznego, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową.....	42
Tabela 16. Zakresy częstotliwości pól elektromagnetycznych, dla których określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko oraz dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych dla miejsc dostępnych dla ludności.....	43
Tabela 17. Wykaz stacji bazowych telefonii komórkowej znajdujących się na terenie Gminy Kobyłanka.....	44
Tabela 18. Wyniki pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych na terenie Gminy Kobyłanka w roku 2019.....	44
Tabela 19. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze Gminy Kobyłanka.....	47
Tabela 20. Charakterystyka JCWPd nr 7.....	49
Tabela 21. Charakterystyka JCWPd nr 24.....	49
Tabela 22. Stan JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Kobyłanka.....	52
Tabela 23. Ocena stanu JCWP obejmujących swoim zasięgiem Gminę Kobyłanka, w latach 2014-2019.....	53
Tabela 24. Wyniki oceny stanu wód podziemnych dla JCWPd nr 7 oraz JCWPd nr 24.....	54
Tabela 25. Stopień narażenia na poszczególne rodzaje suszy dla obszaru Gminy Kobyłanka.....	55
Tabela 26. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Gminy Kobyłanka (stan na 31.12.2020 r.).....	57
Tabela 27. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Kobyłanka (stan na 31.12.2020 r.).....	57
Tabela 28. Surowce naturalne występujące na terenie Gminy Kobyłanka.....	60
Tabela 29. Powierzchnia geodezyjna gminy według kierunków wykorzystania (2014 r.).....	64
Tabela 30. Wykaz funkcjonujących instalacji komunalnych na terenie województwa zachodniopomorskiego.....	70

Tabela 31. Pomniki przyrody Gminy Kobylanka.....	83
Tabela 32. Struktura lasów położonych na terenie Gminy Kobylanka w roku 2020.	86
Tabela 33. Wykaz kierunków interwencji, celów oraz zadań wyznaczonych w ramach POŚ.	94
Tabela 34. Harmonogram rzeczowo-finansowy zadań wyznaczonych w ramach POŚ.	105

Spis rysunków:

Rysunek 1. Położenie Gminy Kobylanka na tle powiatu stargardzkiego.	7
Rysunek 2. Położenie Gminy Kobylanka na tle podziału fizyko-geograficznego Polski.	8
Rysunek 3. Procentowy udział zużycia poszczególnych rodzajów paliw w sektorze mieszkalnictwa. .	24
Rysunek 4. Podział województwa zachodniopomorskiego na strefy ochrony powietrza.	27
Rysunek 5. Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego stężenia benzo(a)pirenu zawartego w pylenie zawieszonym PM10, określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie zachodniopomorskim w 2020 roku.	31
Rysunek 6. Zasięg obszaru przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie zachodniopomorskim w 2020 r.	32
Rysunek 7. Lokalizacja analizowanych odcinków dróg krajowych na terenie powiatu stargardzkiego.	38
Rysunek 8. JCWP na tle Gminy Kobylanka.	48
Rysunek 9. Gmina Kobylanka na tle JCWPd.	49
Rysunek 10. GZWP nr 123 „Zbiornik międzymorenowy Stargard–Goleniów” na tle Gminy Kobylanka.	51
Rysunek 11. Schemat oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych.	54
Rysunek 12. Obszary siedliskowe sieci Natura 2000 na Gminy Kobylanka.	77
Rysunek 13. Obszar ptasi sieci Natura 2000 „Jezioro Miedwie i okolice” na tle Gminy Kobylanka.	78
Rysunek 14. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Torfowisko Reptowo” na tle Gminy Kobylanka.	79
Rysunek 15. Użytki ekologiczne na tle Gminy Kobylanka.	82
Rysunek 16. Lasy Gminy Kobylanka.	86